

BOT

พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2560

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๕ พรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๕ พรรษา
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ทรงพระเจริญ
Long Live The King

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร และพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

Editor's Welcome

เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร.วิโรจน์ ลั่นตืประภพ
ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจริตกุล
บรรณาธิการ :
สุพัฒน์พงษ์ นาวารัตน์
กองบรรณาธิการ :
ขจร ณะแพสย์, ประกอบ ตอสุวพรรณ,
วิระพล เทียนงามล้ำ, สุรพล พิภทอง,
รัชณี พัวศิริรัตน์สกุล, พิมพ์วิทย์ กิตติสารกุล,
ศรุต รัตนวิจิตร, ปิยะนุช ปฐมศิริ,
นฤพนธ์ รัชพงษ์
ออกแบบและจัดทำ :
บริษัท จีเอ็ม มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่ซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น การพัฒนาอย่างยั่งยืนกลายเป็นโจทย์ท้าทายร่วมกันของทุกประเทศที่ต่างหันมาให้ความสำคัญหลักคิดหนึ่งที่สะท้อนแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี ก็คือ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย ผ่านกระบวนการทดสอบจากการปฏิบัติจริงมาตลอดช่วงรัชสมัยของพระองค์ รวมถึงได้ทรงงานพัฒนาไว้เป็นต้นแบบ ที่พวกเราทุกคนสามารถน้อมนำมาปฏิบัติเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สังคม และประเทศ ให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับที่ 4/2560 นำเสนอเรื่องราวด้วย Theme “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy)” เริ่มด้วยคอลัมน์ “Cover Story” นำเสนอเรื่องธนบัตรที่ระลึก ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้แห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ให้จัดพิมพ์ธนบัตรที่ระลึกฯ เพื่อเป็นการถวายความอาลัยและน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้แห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยจะออกใช้เป็นธนบัตรหมุนเวียน 5 ชนิดราคา และภาพด้านหลังธนบัตร ได้เชิญภาพพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ รวมถึงโครงการพระราชดำริ ที่สะท้อนเรื่องราวตลอดช่วงรัชสมัยของพระองค์ท่านในแต่ละช่วงพระชนมพรรษา ทำให้ได้ย้อนรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณผู้เป็นที่รักยิ่งของประชาชน

ในด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานของธนาคารกลางนั้น คำถามที่น่าสนใจคือ ธปท. สามารถนำหลักคิดดังกล่าว มาปรับใช้ในการทำหน้าที่รักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศ ให้สามารถดำเนินไปได้อย่างสมดุล และมีการสร้างภูมิคุ้มกันให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และไม่ชัดเจน ได้อย่างไร ร่วมค้นหาคำตอบจาก ดร.วิโรจน์ ลั่นตืประภพ ผู้ว่าการ ธปท. และ ดร.ศิริกุล เลากัยกุล ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสร้างแบรนด์ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ในคอลัมน์ “Conversation with the Governor”

สำหรับคอลัมน์ “Relax @ Reun Pae” ได้รับเกียรติอย่างสูงจาก ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา มาย้อนรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งทรงเป็น “ครูของแผ่นดิน” โดยท่านจะมาถ่ายทอดบทเรียนและประสบการณ์ตรงอันทรงคุณค่ามากมายเพื่อส่งต่อให้คนไทยใช้เป็นหลักยึดในการทำงานและการใช้ชีวิตต่อไป

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการ BOT พระสยาม MAGAZINE ขออัญเชิญพระบรมราโชวาทองค์หนึ่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เป็นคำสรุปที่สั้น ลึกซึ้ง และสะท้อนหัวใจสำคัญของการดำเนินงานของ ธปท. ในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศ ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและทั่วถึง ตลอดระยะเวลา 75 ปี ได้อย่างชัดเจนที่สุด

“คำว่า พอสมควร นี่เป็นคำที่สำคัญที่สุดแล้ว อาจเป็นใจกลางของการปฏิบัติทุกอย่าง”¹

¹ พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในโอกาสเสด็จฯ ไปทรงดนตรี ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีนาคม 2517

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

4 In Remembrance of King Rama IX

“ในหลวง ร.๙” ในความทรงจำ
ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล
“๗๐ ปี ที่พระองค์ท่านไม่เคยทิ้งพระปฐมบรมราชโองการ”

8 Cover Story

ธนบัตรที่ระลึก
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้
แห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

14 Conversation with the Governor

“เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

18 The Knowledge

- ธปท. ปรับเกณฑ์คุมสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล มุ่งดูแลการก่อหนี้ภาคครัวเรือน
- โสมรัศมี จันทรัตน์ Research Driven Policy ที่ดำเนินรอยตามความเป็นนักวิจัยผู้ยิ่งใหญ่ของในหลวงรัชกาลที่ 9
- BOT Leadership Boot Camp
- ASEAN at 50
The Regional Platform for Cooperation

34 Our Pride & Heritage

The Treasure : เรือนแพ

36 Special Scoop

ตราสัญลักษณ์แห่งความภาคภูมิใจ
“75 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย”

38 Relax @ Reun Pae

ถอดบทเรียนจาก “ครูแห่งแผ่นดิน”
ผ่านความประทับใจจาก “ลูกศิษย์แห่งพระราชฯ”
ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

42 Alumni's Wisdom

นพพร เรืองสกุล
สร้างหน่วยงานกระดาดให้เป็นองค์กรที่มีชีวิต

46 Smart Generations

Financial Future with Smart Technology
อนาคตความท้าทายของเทคโนโลยีทางการเงิน

50 Payment Systems

e-Money เงินยุคใหม่
สะดวก ปลอดภัย ไร้กังวล

54 Financial Wisdom

โครงการครูพอเพียง ปลอดภัย ชีวิสมดุล

56 BOT Moments

- องอาจ สุขุมาลวรรณ
เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับจุดเปลี่ยน
- อุดมทรัพย์ สุนทรมนูกิจ
31 ปี ในองค์กรที่ไผ่ผืน

58 Bestination

Creative Spaces Inspiration

60 Wordbook

“ในหลวง ร.๙” ในความทรงจำ

ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล

“๗๐ ปี ที่พระองค์ท่านไม่เคยทิ้งพระปฐมบรมราชโองการ”

แม้จะไม่ได้ถวายงานรับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยตรง แต่ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล ก็เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ได้เห็น และรับทราบถึงพระราชจริยวัตร อันประเสริฐอย่างใกล้ชิด

ม.ร.ว.ดิศนัดดา หรือ “คุณชาย” ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ จากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้ดำรงตำแหน่งราชเลขาในการในพระองค์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือ “สมเด็จย่า” ต่อจากบิดาตั้งแต่ปี 2510 กระทั่งสวรรคตในปี 2538 จากนั้น จึงได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้สืบสานแนวพระราชปณิธานของสมเด็จย่าต่อไป จึงกล่าวได้ว่า คุณชายมีโอกาสรับทราบถึงการทรงงานอย่างหนักของทั้งสองพระองค์ เพื่อพลกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด

BOT พระสยาม MAGAZINE ได้รับเกียรติจาก ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล ประธานกรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาถ่ายทอดความทรงจำเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมทั้งกระตุ้นให้ทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ด้วยการน้อมนำพระราชดำริไปปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างโอกาสให้ผู้ที่มียศน้อยกว่า ซึ่งในที่สุดก็คือการสร้าง ความมั่นคงและยั่งยืนให้ประเทศชาตินั่นเอง

สิ่งที่ประทับใจที่สุดคือ พระปฐมบรมราชโองการ

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

นี่คือพระปฐมบรมราชโองการ เนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2493 คนไทยแทบทุกคนคุ้นหูกับประโยคนี้นี้ แต่มีน้อยคนนักที่นำประโยคนี้นี้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างลึกซึ้ง

“สิ่งที่ผมประทับใจ ‘ในหลวง ร.๙’ มากที่สุด คือ พระปฐมบรมราชโองการ เพราะสะท้อนว่าทรงนึกถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ และไม่มีสิ่งอื่นใดสำคัญกว่านั้น นับตั้งแต่ทรงราชย์ใน

ปี 2489 รัชกาลที่ 9 ทรงเผชิญกับความทุกข์ยากอย่างมหาศาล ทั้งความยากลำบากจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ความทุกข์พระทัยจากเหตุการณ์สวรรคตของรัชกาลที่ 8 โรคระบาดอย่างหนักในเมืองไทยเมื่อปี 2493 และการขยายอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ที่ทำให้คนไทยต่อสู้กันเอง ฯลฯ จะเห็นได้ว่าเมื่อทรงราชย์แล้ว ก็ไม่ได้ทรงพระเกษมสำราญตามที่พระเจ้าแผ่นดินควรจะเป็น แต่กลับทรงงานอย่างหนักเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศ”

ม.ร.ว.ดิศนัดดา ขยายความว่า ขณะที่ยกษัตริย์ส่วนใหญ่ในโลกมีบทบาทเชิงสัญลักษณ์ รัชกาลที่ 9 กลับเสด็จพระราชดำเนินไปทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชน ตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้ายที่ทรงราชย์ จึงมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดขึ้นเป็นพันโครงการ เพื่อแก้ปัญหาของประเทศในช่วงนั้น ๆ อีกทั้งยังมี “โครงการหลวง” เพื่อแก้ปัญหาฝิ่นและยาเสพติดตามแนวชายแดน ซึ่งเป็นการผสมผสานการแก้ปัญหายาเสพติดและการเกษตรสมัยใหม่ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง และกลายมาเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่สร้างประโยชน์ให้กับคนไทยทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม รัชกาลที่ 9 ได้ทรงทดลองศึกษาและทำ “เกษตรทฤษฎีใหม่” หรือ “การเกษตรแบบปรานีต” อย่างเป็นระบบภายใน “บ้าน” ของพระองค์ก่อน (พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน) เมื่อสำเร็จจนแนพระราชทัยแล้ว จึงพระราชทานให้หน่วยราชการต่าง ๆ ไปขยายผลสู่ประชาชน เช่น ปลานิล เพื่อเป็นแหล่งโปรตีนที่ถูกที่สุดให้คนไทยเป็นต้น พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน จึงกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญมาก ๆ แห่งหนึ่ง

ดังนั้น บทเรียนและประสบการณ์อันเกิดจากการศึกษาอย่างเป็นระบบ และลงมือปฏิบัติจริง เพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนตลอดพระชนม์ชีพ จึงเป็นองค์ความรู้ที่มีพื้นฐานจากความเป็นจริง เป็นเหตุเป็นผล ปฏิบัติได้จริง และมาจากพระราชปณิธานที่ต้องการให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขและพึ่งตนเองได้ ทั้งหมดนี้ที่เรียกว่า “ศาสตร์พระราช” จึงสามารถนำไปสู่การพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน

คุณชาย ย้ำว่า ทุกอย่างที่ทรงทำก็เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากพระราชดำรัสที่ถ่ายทอดถึงพระบรมวงศานุวงศ์โดยทั่วกันว่า “การเป็นกษัตริย์นั้น ถ้าทำให้ประชาชนมีความสุขไม่ได้ ก็นับเป็นความล้มเหลว” จึงกล่าวได้ว่า “ตลอด 70 ปีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงราชย์มา ทรงไม่เคยทิ้งพระปณมบรมราชโองการ แม้แต่วินาทีเดียว”

เรียนรู้จากการ “พาทำ” ของสองพระองค์ “นักพัฒนา”

“ทำอะไรอย่าให้คนลืมแม่” คือพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชต่อคุณชาย หน้าพระบรมโกศของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในปี 2538 และกลายเป็นแรงบันดาลใจ ตลอดจนรากฐานการทำงานของคุณชายและมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ด้วยการนำหลักคิดและแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ห่างไกล เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและการขาดโอกาส อันเป็นรากเหง้าของปัญหาต่าง ๆ ในสังคม โดยไม่จำกัดสัญชาติ เชื้อชาติ หรือศาสนา “ตลอดระยะเวลากว่า 28 ปีที่ได้รับใช้ใกล้ชิด ‘สมเด็จพระเจ้า’ ท่านเรียบง่าย พระทัยเย็น มีเหตุผล ทรงมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ คิดล่วงหน้าก่อนที่คนอื่นจะคิด เช่น ทรงเห็นความสำคัญของป่า และการ Reuse Recycle เพื่อแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน (Global Warming) ตัวอย่างเช่น ทรงนำกระป๋องที่ใช้แล้วมาทำพิมพ์ขนมปัง เป็นต้น ซึ่งคนมักมองว่าทรงเป็นคนมัธยัสถ์ แต่อันที่จริง ทรงพยายามแก้ไขปัญหภาวะโลกร้อนในทุก ๆ ทางที่ทรงทำได้ และที่สำคัญ สมเด็จพระเจ้าคิดถึงผู้ก่อนพระองค์เอง และคิดที่จะช่วยเหลือคนที่มีโอกาสน้อยกว่า อยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้ซึมซับเข้าไปในตัวผม ทำให้กลายเป็นคนที่คิดถึงเรื่องชุมชน และมุ่งมั่นทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพราะได้เรียนรู้จากทั้งสองพระองค์ทุก ๆ วันจนเป็นอัตโนมัติ สมเด็จพระเจ้าและในหลวง

ร.9 ไม่เคยสั่งให้เราทำอะไร แต่จะทรงทำให้ดู เรียกว่า ทั้งสองพระองค์ ‘พาทำ’ เมื่อผมถูก ‘พาทำ’ จนเข้าไปในสายเลือด ผมจึงนำสิ่งที่เรียนรู้นี้ไปทำกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผมได้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้อง”

คุณชายยกตัวอย่างว่า ในการเสด็จลงพื้นที่ต่างจังหวัด จะมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจำนวนมากตามเสด็จด้วยทุกครั้ง นั่นเป็นกุศโลบายในการ “พา (ข้าราชการ) ทำ” และเอกชนด้วยเป็นครั้งคราว เพื่อให้เห็นทั้งหลักคิด หลักปฏิบัติ กระบวนการ และเทคนิควิธีการทำ รวมทั้งยังมีนัยสำคัญ คือการพยายามเปิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย เช่น การที่พระองค์ทรงนั่งพับเพียบท่ามกลางประชาชน นับเป็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนที่สุดถึงการไม่มีช่องว่างระหว่างชนชั้น ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่พระองค์ท่านทรง “พาทำ”

“ภาพที่เราเห็นชาวบ้านนั่งต่อหน้าพระพักตร์ หมายความว่าชาวบ้านคือพระอาจารย์ของพระองค์ แม้พระองค์จะทรงศึกษาจากตำราจากข้าราชการ และผู้มีความรู้สูงแล้ว พระองค์ยังเสด็จฯ ไปทรงรับฟังจากชาวบ้านด้วย เพราะไม่มีใครรู้พื้นที่ดีเท่าชาวบ้านที่อาศัยอยู่ ซึ่งนี่คือสิ่งสำคัญที่ผมเรียนรู้และซึมซับจากทั้งสองพระองค์ และน้อมนำไปใช้ในการทำงานพัฒนา นั่นคือ การรับฟังและเรียนรู้จากชาวบ้าน”

ข้าราชการควรมีนาม “หลักบูรณาการ” เป็นหลักปฏิบัติ

ตลอดเวลาหลายสิบปีที่ถูก “พาทำ” ม.ร.ว.ดิศนัดดา เล่าว่า สิ่งสำคัญที่ได้เรียนรู้จากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คือ “ทำจากเล็กไปหาใหญ่”

“หลายสิ่งหลายอย่างพระองค์ทรงทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง รวมถึงการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แต่หลายคนเรียน แต่ไม่รู้ บ้างก็รู้ แต่ไม่นำไปปฏิบัติ ซึ่งถ้าทุกคนนำสิ่งที่เรียนรู้จากพระองค์ไปพัฒนาตัวเอง แล้วขยายไปยังครอบครัว ไปยังกลุ่มของตัวเอง ไปสู่ชุมชน ในที่สุดก็จะขยายไปทั่วประเทศ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทั้งทาง

“ตลอด 70 ปีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงนำมา พระองค์ไม่เคยทิ้งพระปณมบรมราชโองการ แม้แต่วินาทีเดียว”

เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ความสุข และความยั่งยืน”

นอกจากนี้ การทำงานของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังต้องยึดหลักสำคัญ คือ “ทำจากล่างขึ้นบน” โดยมีบุญเจ้าสำคัญอยู่กับการฟังและเรียนรู้จากชาวบ้านถึงปัญหาและความต้องการของพวกเขา โดยชาวบ้านในที่นี้ ไม่ใช่แค่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือกรรมการหมู่บ้าน แต่คือชาวบ้านในชุมชนทุกหลังคาเรือน ซึ่งปัญหาหรือความต้องการใดที่ชาวบ้านกว่า 75% ของชุมชนเห็นพ้องกัน จึงจะหยิบยกขึ้นมาพัฒนาเป็นโครงการสำหรับชุมชนนั้น ขณะเดียวกันก็ต้องยึดหลัก “ทำจากบนลงล่าง” กล่าวคือ ทั้งรัฐบาล หน่วยงานด้านนโยบายระดับประเทศ หน่วยงานระดับจังหวัด ตลอดจนหน่วยงานท้องถิ่นท้องถิ่น อย่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ฯลฯ และที่สำคัญ คือ ชาวบ้านอย่างน้อย 75% ของชุมชนนั้น ต้องเห็นด้วยกับโครงการดังกล่าว

“สิ่งที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ทำได้ดีที่สุด คือ การประสาน ‘วิ่งขึ้น-วิ่งลง’ เราต้องประสานทั้งหมดทั้งแนวตั้ง (Vertical) เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และขยับงานได้ และแนวนอน (Horizontal) เพื่อสลาย ‘ไซโล (Silo)’ หรือการทำงานเป็นแท่ง ๆ หน่วยงานใดก็หน่วยงานนั้น เพื่อให้แน่ใจว่าการทำงานที่เกี่ยวข้องกันสอดคล้องกันได้อย่างดี ไม่ทับซ้อน สร้างความเสียหายกับหน่วยงานอื่น และที่สำคัญ คือ ไม่ทำให้ส่วนรวมเสียหาย นั่นคือ ต้องรู้จัก ‘บูรณาการ’ คำนี้มีอยู่ แต่ไม่ค่อยปฏิบัติกัน แต่ ‘หลักบูรณาการ’ นี้ เป็นสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงยึดถือและทรงปฏิบัติมาตลอด

ถ้าฟังผมก็คงทำได้แค่หยิบมือเดียว ดังนั้น สิ่งที่ผมพยายามทำมากที่สุดทุกวันนี้ คือ พยายามกระตุกต่อมคิด เปลี่ยนวิธีคิด (Mindset) ของข้าราชการ ชาวบ้าน และเอกชน และผลักดันให้น่า ‘ศาสตร์พระราชา’ ไปเป็นหลักปฏิบัติในการกิจตามปกติของหน่วยราชการองค์กรเอกชน และภาคประชาชน”

“เศรษฐกิจพอเพียง” คือ “หัวใจ” การทำหน้าที่ธนาคารกลาง

ในมุมมองของ “คุณชายนักพัฒนา” ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) มีหน้าที่สำคัญมากมาย แต่หน้าที่หลักมีอยู่ 2 ด้าน คือ (1) การดำเนินนโยบายการเงินของประเทศ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจ

เจริญก้าวหน้าและมีเสถียรภาพ และ (2) การกำกับดูแลสถาบันการเงินและตลาดการเงินให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นคง

“จะเห็นว่า เป้าประสงค์ทั้ง 2 ด้านมีความขัดแย้งและคานกัน ด้านหนึ่งต้องการการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ขณะที่อีกด้านหนึ่งต้องดูแลเรื่องเสถียรภาพและความมั่นคง ดังนั้น ในสถานการณ์เช่นนี้ ‘ความสมดุล’ ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะถ้าเน้นความมั่นคงหรือเสถียรภาพมากเกินไป ก็จะคุมเข้มมาก จนอาจทำให้เศรษฐกิจโตช้า แต่ถ้าผ่อนคลายนเกินไป อาจทำให้เกิดวิกฤติเหมือนปี 2540 ดังนั้น จะทำอะไรให้เกิดสมดุล ไม่ตึงเกินไป หรือหย่อนเกินไป แต่ทั้งนี้ต้องดูความเป็นไปของโลกด้วย เพราะมีส่วนที่มากกระทบกับเราอย่างมาก แม้เราไม่ได้เป็นผู้สร้างขึ้นก็ตาม”

คุณชายสรุปหนักแน่นว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ คำตอบ และเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินนโยบายทั้ง 2 ด้านของธนาคารกลาง พร้อมกับอธิบายว่า แม้ว่า ธปท. จะขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งรวมผู้มีความรู้ด้านเศรษฐกิจดีที่สุดและมีจำนวนมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย โดยคนกลุ่มนี้ต่างก็ตั้งใจเข้ามาทำหน้าที่เพื่อประเทศชาติ แต่วิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 นับเป็นอุทาหรณ์ที่เตือนว่าความรู้และคุณธรรมไม่เพียงพอที่จะทำหน้าที่ธนาคารกลาง

“การทำหน้าที่ของ ธปท. ยังต้องอาศัย ‘หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง’ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ข้อ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบ คือหลักในการบริหารจัดการความเสี่ยงทุกประเภท”

ทั้งนี้ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ได้ฝากความหวังไว้กับ ธปท. ในการนำพาและปรับเศรษฐกิจไทยไปสู่ระบบใหม่ (Paradigm Shift) และร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ แก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศต่อไปบนพื้นฐานของความใส่ใจและการแบ่งปัน “Care & Share” โดยมีศาสตร์พระราชาเป็นเข็มทิศ เพื่อให้ประเทศของเราก้าวต่อไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

“ระบบทุนนิยม (Capitalism) สังคมนิยม (Socialism) และคอมมิวนิสต์ (Communism) รวมถึงประชาธิปไตย (Democracy) ที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ดังจะเห็นได้จากความอดอยากยากจน คนรวยกับคนจนห่างกันมากขึ้น ๆ และความเหลื่อมล้ำก็มากขึ้น ๆ ทั่วโลก ผมจึงเชื่อว่า ต้องมี ‘ism’ ใหม่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 แต่ผมไม่ใช่นักวิชาการ จึงไม่อาจรู้ได้ว่า ‘ism’ ใหม่คืออะไร แต่ผมเชื่อเหลือเกินว่าต้องมีหลักคิดแบบตะวันออกเป็นหัวใจสำคัญ ดังจะเห็นได้จากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ สิ่งที่ผมอยากบอกก็คือ รัชกาลที่ 9 ทรงทำเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากกว่า 50 ปีแล้ว”

คุณชายนักพัฒนาวัย 78 ปี กล่าวทิ้งท้ายอย่างหนักแน่นว่า “วันนี้ใครจะให้ผมเป็นอะไร ผมไม่เห็นพ้องนั้น ผมจะทำในสิ่งที่ผมเชื่อมั่นใน ‘ศาสตร์พระราชา’ จนกว่าชีวิตจะหาไม่”

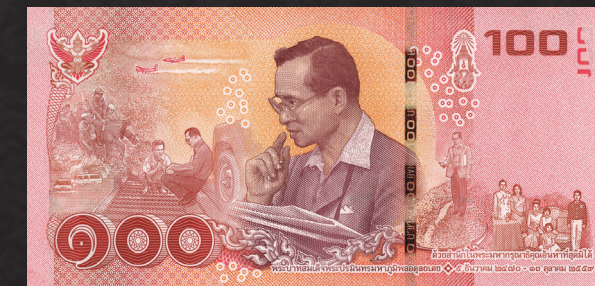
ธนบัตรที่ระลึก

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้
แห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เพื่อแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับพระราชทานพระราชนุญาตจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ให้จัดพิมพ์ "ธนบัตรที่ระลึก ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้แห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช" โดยมีแนวคิดหลักในการออกแบบเพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณผู้ทรงเป็นที่รักและเทิดทูนยิ่งของประชาชนชาวไทย พระมหากรุณาธิคุณที่ทรงทุ่มเทพระวรกาย บำเพ็ญพระราชกรณียกิจ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข พัฒนาคุณภาพชีวิตและยังความร่มเย็นมาสู่ประชาชนชาวไทย ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติ

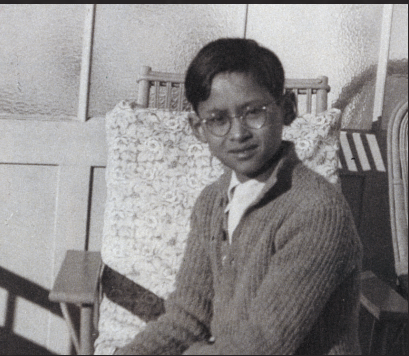

ด้านหน้า

ด้านหลัง

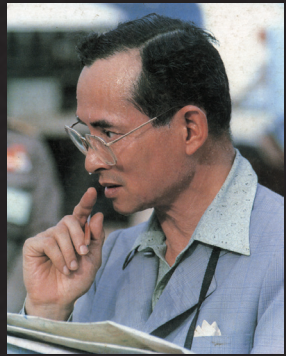
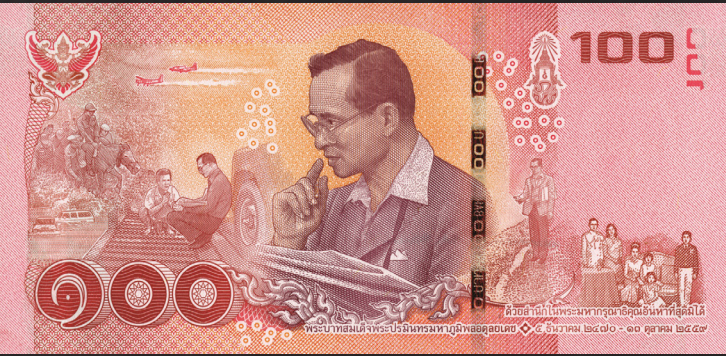
ธนบัตรชุดนี้มี 5 ชนิดราคา ได้แก่ 20 บาท 50 บาท 100 บาท 500 บาท และ 1000 บาท โดยทุกชนิดราคามีขนาดและลักษณะธนบัตรด้านหน้าเช่นเดียวกับธนบัตรแบบ 16 ที่ใช้หมุนเวียนอยู่ในปัจจุบัน แต่ปรับเปลี่ยนภาพธนบัตรด้านหลัง โดยเชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในแต่ละช่วงพระชนมพรรษาเป็นภาพประธาน และมีภาพประกอบเป็นภาพพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และภาพโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งภาพต่าง ๆ ที่นำมาร้อยเรียงเรื่องราวในธนบัตรชุดสำคัญนี้เป็นภาพที่ประชาชนชาวไทยคุ้นตา ภาพที่ล้วนสะท้อนถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้จากพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นที่รักยิ่ง และจะจารึกอยู่ในดวงใจของปวงชนชาวไทยตราบนันต์

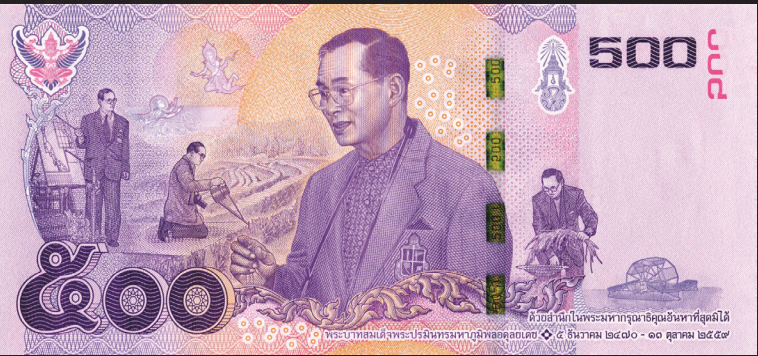
ธนบัตรชนิดราคา 20 บาท เชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ ขณะประทับ ณ ประเทศสวีเดน พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ที่ทรงฉายพร้อมพระบรมราชชนก พระบรมราชชนนี พระเชษฐภคินีและพระเชษฐา รวมทั้ง พระราชอริยาบถส่วนพระองค์ ในช่วงที่ทรงพระเยาว์

ธนบัตรชนิดราคา 50 บาท เชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ขณะทรงงาน ณ พระตำหนักวิลล่าวัฒนา ในระหว่างที่ทรงศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยไลซาน และพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส พระราชพิธีทรงผนวช และการเสด็จพระราชดำเนินเยือนนานาประเทศเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ธนบัตรชนิดราคา 100 บาท เชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ ที่ทรงพุ่มเทพวรกายขณะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ห่างไกล ทรงเสด็จพระราชดำเนินในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ที่ทรงฉายพร้อมสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 พระราชโอรส และพระราชธิดาเมื่อครั้งทรงพระเยาว์

ธนบัตรชนิดราคา 500 บาท เชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ ขณะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตรวจเยี่ยมโครงการพัฒนาพื้นที่ทุรกันดาร ภาพพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านทรัพยากรดิน น้ำ การเกษตร การแก้ปัญหาทุพภิกขภัย และภาพจากบทพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก ที่สะท้อนถึงพระอัจฉริยภาพในทุก ๆ ด้าน

ธนบัตรชนิดราคา 1000 บาท เชิญพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินออกจากโรงพยาบาลศิริราชกลับไปประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และเมื่อครั้งเสด็จออกมหาสมาคม ณ สัทธานุภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต เนื่องในพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี รวมทั้งภาพโครงการต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงความห่วงใยของพระองค์ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่พสกนิกร

ภาพเรียงแสงภายใต้รังสีเหนือม่วงลักษณะต่อต้านการปลอมแปลงที่ได้จัดทำขึ้นเป็นพิเศษ

ธนาคารแห่งประเทศไทย แลงข่าวธนบัตรที่ระลึก ซึ่งมีกำหนดออกใช้เป็นธนบัตรหมุนเวียนทั่วไป โดยจะเริ่มออกใช้ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2560

“เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อการเติบโตอย่าง ยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

ดร.ศิริกุล เลากัยกุล
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบรนด์
ดร.วิโรจน์ สันติประภพ
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

“หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานให้คนไทยเพื่อเป็นหลักการดำเนินชีวิต ปัจจุบันได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นหนึ่งในแนวทางที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังที่สหประชาชาติ (UN) เคยได้น้อมเกล้าฯ ถวายรางวัลให้กับพระองค์ท่าน ในฐานะกษัตริย์นักพัฒนา

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีคำถามที่น่าสนใจว่า เราจะสามารถประยุกต์ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาใช้ในการบริหารธุรกิจ และการจัดการเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างไร

BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร.ศิริกุล เลากัยกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบรนด์และการวางกลยุทธ์ของธุรกิจอย่างยั่งยืนให้กับบริษัทชั้นนำของประเทศ อาสาชวนคุยและค้นหาคำตอบในประเด็นนี้กับ ดร.วิโรจน์ สันติประภพ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

“หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คือหลักเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยการหาดุลยภาพ ที่เหมาะสม (Optimization)

ดร.ศิริกุล : หนึ่งในศาสตร์ของพระราชทานที่มีการกล่าวถึงกันมากที่สุด คือหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งคนไทยทุกคนรู้จัก แต่จะมีสักกี่คนที่เข้าใจ เข้าถึง และนำไปปฏิบัติจริง จึงอยากเรียนถามท่านว่า แก่นของ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คืออะไร และคำว่า “ความพอเพียง” กับ “เศรษฐกิจ” ทั้งสองคำนี้จะขัดแย้งกัน เช่นเดียวกับหลักเศรษฐศาสตร์ บางคนมองว่าเป็นการให้ทรัพยากรที่เหมาะสมที่สุด (Optimization) บ้างก็มองว่าเป็นการใช้ประโยชน์สูงสุด (Maximization) แต่พอใส่คำว่า “พอเพียง” เข้าไป จะเกิดอะไรขึ้น

ผู้ว่าการวิโรจน์ : เป็นคำถามที่สำคัญมากครับ เพราะคนที่ไม่ได้ศึกษาเรื่องนี้อาจไม่เข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลายคนตีความไปว่า “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นเรื่องของเศรษฐกิจพอมีพอกิน ไม่ต้องค้าขาย ไม่ต้องลงทุนขยายธุรกิจอยู่แค่ “พอ” เท่านั้น แต่ถ้ามองในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่มีความหมายกว้างไกลมาก เป็นหลักปรัชญาที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ธุรกิจ สังคม ประเทศ ไปถึงระดับโลก อย่างเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) ตามแนวทางของสหประชาชาติ ก็สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ได้

คำว่า Optimization ถือเป็นหัวใจของหลักเศรษฐศาสตร์

ซึ่งเป็นเรื่องการหาดุลยภาพหรือความสมดุลอย่างเหมาะสมภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด วิชาเศรษฐศาสตร์เริ่มต้นบนพื้นฐานที่ว่า ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด และทุกอย่างไม่มีคำว่า “ฟรี” ดังนั้นเราจะใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมจากทรัพยากรที่มีจำกัดได้อย่างไร โดยคำนึงผลข้างเคียงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย แต่หลายคนอาจเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า เศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องของ Maximization หรือการหาประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมี 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ ความสมดุลสมผล ความพอประมาณ และการสร้างภูมิคุ้มกัน ซึ่งทั้ง 3 เรื่องนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของการหาดุลยภาพที่เหมาะสม หรือ Optimization ดังนั้น จะเห็นได้ว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเศรษฐศาสตร์ ไม่ได้ขัดแย้งกัน เพราะการหาดุลยภาพที่เหมาะสมภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ รวมทั้ง การคิดและการกระทำภายใต้ข้อจำกัดอย่างสมดุลสมผล นอกจากนี้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้มองแค่ประโยชน์ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง แต่มองไกลไปถึงอนาคต ฉะนั้น จึงต้องมีความพอประมาณ กล่าวคือ อาจต้องยอมสละผลประโยชน์ในวันนี้เพื่อประโยชน์ในอนาคต ขณะที่การสร้างภูมิคุ้มกันก็เป็นการมองในระยะยาว ซึ่งหลักวิชาเศรษฐศาสตร์จะพูดถึงการหาสมดุลระหว่างประโยชน์ของคนรุ่นนี้และคนรุ่นต่อไป (Inter-generation Optimization) หรือการจัดสรรทรัพยากรในวันนี้อย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เบียดเบียนลูกหลานหรือตนเองในวันหน้า

นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารธุรกิจและการบริหารเศรษฐกิจมหภาค ถือเป็นหนึ่งในวิธีสร้างภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ถ้ามองตามหลักวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ว่าด้วยการหาดุลยภาพจากการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Optimization) สำหรับบุคคล สังคม ประเทศ หรือแม้แต่ระดับโลก ทั้งในวันนี้และวันหน้า จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระองค์ท่านพระราชทานให้พวกเราอย่างยิ่ง

การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับ การทำหน้าที่ของธนาคารกลาง

ดร.ศิริกุล : ท่านผู้ว่าการได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย หรือใช้ในการทำหน้าที่ธนาคารกลางบ้างหรือไม่

ผู้ว่าการวิโรจน์ : หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็น “หัวใจ” ในการทำหน้าที่ธนาคารกลางของทุกประเทศ ไม่ใช่แค่ประเทศไทยเท่านั้น เพราะว่าหน้าที่หลักของธนาคารกลาง คือการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจซึ่งจะเอื้อให้เศรษฐกิจสามารถเติบโตได้เต็มศักยภาพในระยะยาว ในทางตรงกันข้าม ถ้าเศรษฐกิจ

ขาดเสถียรภาพ ไม่ว่าจะเป็นมิติเสถียรภาพด้านราคาหรือเสถียรภาพระบบสถาบันการเงิน เศรษฐกิจจะชะลอลง หรืออาจจะถอยหลังได้กระทบกับคุณภาพชีวิตของคนทุกคน ซึ่งวิกฤติเศรษฐกิจไทยปี 2540 เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการขาดเสถียรภาพของทั้งเศรษฐกิจมหภาคและระบบสถาบันการเงิน ปล่อยให้เกิดจุดเปราะบางที่เป็นความเสี่ยงนำไปสู่วิกฤติเศรษฐกิจ

คำว่า “เสถียรภาพ” เป็นคำใหญ่และมีความหมายมาก เป็นการมองโดยซึ่งนำหลักผลประโยชน์ในวันนี้เทียบกับผลประโยชน์ของวันข้างหน้า ดังนั้น ในการทำหน้าที่รักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของธนาคารกลาง จึงต้องเริ่มจาก **ความสมดุลสมผล** กล่าวคือ ต้องเข้าใจความเชื่อมโยงของระบบการเงิน ระบบเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างต่าง ๆ ตลอดจนสามารถพิจารณาและตัดสินใจ (Trade-off) นโยบายอย่างสมดุลสมผลบนฐานของความรู้จริง รู้รอบ รู้ลึก เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและตอบโจทย์ในภาพใหญ่ของประเทศ

สำหรับ **ความพอประมาณ** นั้น ในแวดวงธนาคารกลาง เรามักเปรียบเทียบว่า ในงานเลี้ยงที่คนส่วนใหญ่เริ่มเมาและสนุกสนานจนเกินพอดี หน้าที่ของธนาคารกลางคือไปเก็บขวดเหล้า เพื่อไม่ให้คนเมาสนุกแบบเกินพอดีจนเกิดปัญหาตามมา ความพอประมาณถือเป็นหัวใจสำคัญของการรักษาเสถียรภาพ ธนาคารกลางต้องยึดหลักความพอประมาณทั้งในวันนี้และวันหน้า การเติบโตของเศรษฐกิจที่เร่งเกินไปก็จะสร้างความเปราะบางได้ หลายนโยบายที่ทำในวันนี้ อาจทำให้เกิดผลข้างเคียงในระยะยาว ฉะนั้น ธนาคารกลางต้องใช้และคำนึงถึงหลักของความพอประมาณอยู่ตลอดเวลา

หลักการข้อสุดท้าย **การสร้างภูมิคุ้มกัน** ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในโลกที่ผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคาดเดาได้ยาก หนึ่งในหน้าที่สำคัญของธนาคารกลาง คือ การทำให้แน่ใจว่าระบบเศรษฐกิจมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการดูแลเศรษฐกิจมหภาค ธนาคารกลางต้องสร้างภูมิคุ้มกันในหลายมิติ เช่น การดำรงเงินสำรองระหว่างประเทศให้เพียงพอกับความต้องการใช้เงินตราต่างประเทศ หรือการกำหนดให้สถาบันการเงินมีสัดส่วนของเงินกองทุนมากพอที่จะรองรับเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงซึ่งอาจกระทบกับความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นต้น

การทำหน้าที่ธนาคารกลางในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ เปรียบเหมือน “ระบบกันโคลง” ในเรือ ขณะที่ “เรือเศรษฐกิจไทย” กำลังแล่นไปข้างหน้าเพื่อให้ธุรกิจและเศรษฐกิจเติบโต ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ดูแลให้มั่นใจว่าเรือมีระบบกันโคลงที่ดี เพื่อพร้อมรับมือกับพายุหรือคลื่นลมที่จะมากระทบไม่ให้คนบนเรือโคลงเคลงหรือถูกแรงปะทะมากเกินไป การจะทำหน้าที่ดังกล่าวได้ดี ต้องมีทั้งความสมดุลสมผล ความพอประมาณ และการสร้างภูมิคุ้มกัน รวมทั้ง ต้องตั้งอยู่บนฐานของความรู้ และหลักคุณธรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ “แนวทางใหม่” ในการบริหารธุรกิจ

ดร.ศิริกุล : ปัญหาหนึ่งที่พบเวลาไปเป็นที่ปรึกษาให้ลูกค้าที่เป็นบริษัทจดทะเบียน คือ เขามักจะบอกว่าเวลาอยู่ในตลาดหุ้น บริษัทมีหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นว่า ทำกำไรได้ขนาดไหน ถ้าอยู่ ๆ จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ พวกเขาก็ไม่รู้จะอธิบายผู้ถือหุ้นอย่างไร ท่านมีคำแนะนำเรื่องนี้อย่างไร

ผู้ว่าการวิโร : นับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจโลกปี 2009 เราเห็นความเปลี่ยนแปลงในต่างประเทศ กล่าวคือ นักลงทุนให้ความสำคัญกับเรื่องระยะยาว หรือความยั่งยืนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การพยายามให้บริษัทปฏิบัติตาม Dow Jones Sustainability Index หรือการที่กองทุนหลายแห่งเลือกลงทุนเฉพาะบริษัทที่มีเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน ซึ่งจริง ๆ แล้ว หลักความยั่งยืนถือเป็นหลักสำคัญที่สอดคล้องกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ผมชอบแนวคิดของมูลนิธิมั่นพัฒนา เรื่อง “**ความพอเพียงเพื่อความยั่งยืน**” หรือ “S4S (Sufficiency for Sustainability)” ซึ่งภาคธุรกิจสามารถนำไปใช้ได้ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ โลกทุกวันนี้ให้ความสำคัญมิติความยั่งยืนมากขึ้น การทำธุรกิจไม่สอดคล้องกับแนวทางความยั่งยืน อาจนำมาซึ่งความเสี่ยงสำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputation Risk) และความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ (Strategic Risk) ดังนั้น ผมเชื่อว่า แนวคิดเรื่อง S4S จะเป็นแนวคิดที่ได้รับความสำคัญมากขึ้นในภาคธุรกิจในระยะต่อไป

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือหลักที่สร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิต

ดร.ศิริกุล : นอกเหนือจากภาคธุรกิจ ท่านคิดว่าคนไทยทั่วไปจะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ด้วยได้หรือไม่ รวมถึงจะนำไปใช้สร้างสมดุลในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ผู้ว่าการวิโร : หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปฏิบัติที่ใช้ได้ในทุกระดับ และที่สำคัญ ต้องเริ่มจากระดับปัจเจกบุคคล หลายปัญหาในสังคมไทย อาทิ ปัญหาหนี้ครัวเรือน หรือการก่อหนี้เกินตัว สะท้อนให้เห็นถึงการขาดความพอเพียงของคนในสังคม ตรงกันข้ามถ้าทุกคนนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต เริ่มจากการคิดอย่างสมดุลสมผล การตัดสินใจอย่างพอประมาณให้เหมาะสมกับฐานะและรายได้ และการสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับอนาคต ด้วยการออม หลักเหล่านี้จะช่วยให้ชีวิตของแต่ละคนมีความมั่นคงเพิ่มขึ้น

ก่อนหน้านี้ ผมเคยสงสัยว่าทำไมพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงทรงใช้ชื่อ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ท่านผู้ใหญ่ท่านหนึ่งได้เล่าให้ฟังว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบสำคัญของหลักปรัชญานี้ ล้วนต้องเริ่มจาก “ความพอเพียงที่ใจ” ถ้าเราทุกคนสามารถ

สร้างความพอเพียงให้เกิดที่ใจได้ ทุกข้อ ก็จะตามมาอัตโนมัติ ไม่ว่าจะเป็นความสมดุลสมผล ความพอประมาณ และการสร้างภูมิคุ้มกัน

สังคมโลกจะดีขึ้นได้ เมื่อทุกหัวใจรู้จัก “พอ”

ดร.ศิริกุล : ถ้าพูดภาษาชาวบ้าน คือแค่เราควบคุมความโลภและรู้จัก “จุดพอ” ของชีวิต ตรงนี้ก็ถือเป็นความยิ่งใหญ่ในการดำเนินชีวิต ซึ่งการที่คนจะมีจิตใจเข้มแข็งพอที่จะบอกว่า “เท่านี้คือพอ” ต้องอาศัยทั้งสติ สมาธิ และปัญญา ต้องถือว่าคนไทยโชคดีมากที่มีกรอบความคิด ถ้าคนไทยทุกคนสามารถทำให้เพียงพอได้ แล้ว “ระเบิดจากข้างใน” ทำเช่นนั้นเป็นพฤติกรรม เราจะไม่เพียงแค่ช่วยประเทศไทย แต่ยังจะช่วยโลกให้อยู่อย่างยั่งยืนได้ด้วย

ผู้ว่าการวิโร : ท่านดาไล ลามะ มักจะถามคำถามหนึ่ง คือ “Need or Greed?” ถ้าเราใช้ถามตัวเอง จะช่วยตอบโจทย์เรื่องความพอเพียงได้ดี เพียงถามตัวเองบ่อย ๆ ว่า สิ่งที่เราอยากได้นั้น เป็นไปเพื่อความจำเป็นหรือความโลภ ผมเชื่อว่า จะช่วยให้เราตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ไม่เบียดเบียนทั้งตัวเองและคนอื่น ทั้งวันนี้และในอนาคต ถ้าคนส่วนใหญ่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผมเชื่อว่า จะทำให้สังคมไทยมีความสุขมากยิ่งขึ้น

ทุกวันนี้ เวลาที่เราเห็นน้ำครึ่งแก้ว หลายคนอาจมองว่าน้ำพร่องไปครึ่งแก้ว (Half Empty) ขณะที่บางคนมองว่ามีน้ำอยู่ครึ่งแก้ว (Half Full) ถ้าเราใช้ชีวิตบนหลักพอเพียงและพอประมาณ มีโอกาสที่มุมมองหรือทัศนคติของเราจะเปลี่ยนไปในทาง Half Full มากกว่า Half Empty และถ้าคนส่วนใหญ่ในสังคมเข้าใจความพอเพียง ชื่นชมในสิ่งที่ตนมี ผมเชื่อว่าสังคมไทย รวมถึงสังคมโลกจะดีขึ้นมาก ในทางตรงกันข้ามหลายปัญหาที่เกิดขึ้นในวันนี้ และความเห็นที่รุ่มร้อนตามโลกโซเชียลมีเดีย มักเกิดจากการมีมุมมองแบบ Half Empty แทนที่จะมองแบบ Half Full

สังคมแห่งการแบ่งปัน เริ่มต้นที่ทุกคนรู้จัก “พอ”

ดร.ศิริกุล : ถ้าเรานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ จะทำให้คน ๆ หนึ่งอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืน และพร้อมที่จะดูแลตัวเองและสังคม ตลอดจนรู้จักแบ่งปัน ซึ่งการจะแบ่งปันได้ก็ต้องเมื่อเรารู้จัก

“การรู้จัก ‘พอ’ในวันนี้และการสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับอนาคต จึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากชิ้นสำหรับการใช้ชีวิตอยู่ในโลกยุคใหม่”

พอ ฉะนั้น คำว่า “พอ” จึงถือเป็นคำที่ยิ่งใหญ่ เพราะไม่ได้เปลี่ยนแปลงแค่รูปแบบการทำธุรกิจ (Business Model) แต่ยังสามารถเปลี่ยนโลก

ผู้ว่าการวิโร : คำว่า “พอ” จะสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในโลกยุคใหม่ที่ผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคาดเดาได้ยากขึ้น และไม่ใช่แค่โลกการเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึงโลกการค้าโลกเทคโนโลยี และโลกของสิ่งแวดล้อมด้วย ดังนั้น การรู้จัก “พอ” ในวันนี้ และการสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับอนาคต จึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากขึ้นสำหรับการใช้ชีวิตอยู่ในโลกยุคใหม่

ดร.ศิริกุล : เวลาพูดกันว่าทุกคนควรรู้จักคำว่า “พอ” อยากให้เข้าใจตรงกันว่า สำหรับ “คนที่ยังมีไม่พอ” ก็ต้องพัฒนาตัวเองให้เป็น “คนที่มีพอ” ไม่ใช่รอคนอื่นช่วยอย่างเดียว ส่วน “คนที่มีจนเกินพอ” ก็ต้องรู้จักที่จะให้ รู้จักแบ่งปัน สังคมจึงเกิดสมดุลและเดินหน้าไปได้ด้วยดี

ผู้ว่าการวิโร : เห็นด้วยอย่างยิ่งครับ

ดร.ศิริกุล เลากัยกุล
Brand Strategist & Sustainability Advisor บริษัทที่ปรึกษาแบรนด์บีอิง จำกัด เป็นที่รู้จักกันดีในฐานะ “ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสร้างแบรนด์” และเป็นผู้บรรยายที่ได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยและพูดในที่สาธารณะมากที่สุดท่านหนึ่ง ดร.ศิริกุลเป็นผู้เขียนเรื่องการสร้างแบรนด์ซึ่งเป็นหนังสือ How-to เล่มแรก ๆ ที่พูดถึงเรื่องอะไรและอย่างไรในการสร้างแบรนด์ โดยหนังสือที่เขียนไว้เล่มล่าสุดคือ “Sufficiency Branding: Sustainable Brand” ด้วยประสบการณ์กว่า 20 ปี ปัจจุบัน ดร.ศิริกุลเป็นที่ปรึกษาในด้านการสร้างแบรนด์และการวางกลยุทธ์ของธุรกิจอย่างยั่งยืนให้กับบริษัทชั้นนำหลายบริษัท

คุณฤชกร สิริโยธิน รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน และคุณสมบุรณ์ จิตเป็นธม ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน แถลงข่าวมาตรการการดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

รพท. ปรับเกณฑ์คุม สินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล มุ่งดูแลการก่อหนี้ภาคครัวเรือน

ในสถานการณ์ที่หนี้ครัวเรือนยังอยู่ในระดับสูง อาจส่งผลกระทบต่อภาคครัวเรือนและภาพรวมเศรษฐกิจไทยในระยะยาว ธนาคารแห่งประเทศไทย (รพท.) ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา และเร่งดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงินแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานในการแก้ปัญหาหนี้อย่างเป็นระบบภายใต้โครงการแก้ปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (คลินิกแก้หนี้) ล่าสุด รพท. ได้ปรับปรุงแนวทางการกำกับดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ มุ่งเน้นประชาชนกลุ่มที่มีความเปราะบาง ซึ่งอาจก่อหนี้จนเกินความสามารถในการชำระหนี้

คุณฤชกร สิริโยธิน รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน รพท. กล่าวว่า หนี้ครัวเรือนในช่วงไตรมาสแรกของปี 2560 อยู่ที่ระดับ 78.6% ต่อ GDP ซึ่งหากจำแนกลงรายละเอียดพบว่า คนไทยเป็นหนี้ตั้งแต่อายุน้อย โดย 50% ของคนไทยกลุ่มอายุ 30 ปีมีหนี้ และ 1 ใน 5 ของกลุ่มอายุ 29 ปี เป็นหนี้เสีย ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ในเชิงปริมาณการก่อหนี้ เทียบข้อมูลปี 2552 กับปี 2559 สัดส่วนประชากรที่มีหนี้เพิ่มสูงขึ้น จากระดับ 20% เป็น 30% และมูลค่าหนี้ก็ปรับสูงขึ้น จาก 70,000 บาทต่อคนในปี 2552 เพิ่มเป็น 150,000 บาทต่อคนในปี 2559

จากข้อมูลพบว่า มีคนไทยจำนวน 21 ล้านคนเป็นหนี้ และคนไทยจำนวน 3 ล้านคน หรือ 16% ของกลุ่มคนที่มีหนี้ ถูกจัดเป็นหนี้เสีย หรือมีหนี้ค้างชำระเกิน 90 วัน

“จากความเปราะบางของภาระหนี้ครัวเรือนของประเทศไทย รพท. และอีกหลายหน่วยงานจึงให้ความสำคัญในการดูแลแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างนี้ สิ่งที่เราดำเนินการ คือ ก่อนที่คนจะเข้าสู่หนี้ก่อหนี้ เราต้องให้ความรู้ประชาชน เช่น นักศึกษามหาวิทยาลัย ที่ควรได้รับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน การออม การใช้เงินของตัวเอง รวมถึงความรู้เกี่ยวกับบริการทางการเงินและเครื่องมือต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วไป” คุณฤชกร กล่าว

สถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทย “เยอะขึ้น...มากขึ้น”

คนไทยมีหนี้ **เยอะขึ้น**
สัดส่วนประชากรที่มีหนี้

จากคนไทย 21 ล้านคน ที่เป็นหนี้

3 ล้านคน

หรือ 16%
มีหนี้ค้างชำระเกิน 90 วัน
= เป็นหนี้เสีย

สำหรับช่วงวัยที่กำลังก่อหนี้ การปรับปรุงแนวทางการกำกับดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของ รพท. เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยดูแลการก่อหนี้สินของภาคครัวเรือนให้เหมาะสมขึ้น เนื่องจากประชาชนเข้าถึงสินเชื่อประเภทนี้ได้ง่าย และเป็นสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน นอกจากนั้น หนี้เสียของสินเชื่อสองประเภทนี้ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ

ปรับวงเงินใหม่สัมพันธ์ฐานรายได้

รพท. ได้กำหนดมาตรการสินเชื่อบัตรเครดิตใหม่ โดยกำหนดวงเงินแก่ผู้มีบัตรเครดิตให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ตามรายได้ต่อเดือน โดยผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท ให้ได้รับวงเงินไม่เกิน 1.5 เท่าของรายได้ รายได้ตั้งแต่ 30,000 ถึง 50,000 บาท วงเงินไม่เกิน 3 เท่าของรายได้ และรายได้ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป วงเงินไม่เกิน 5 เท่าของรายได้ และได้ปรับลดเพดานอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตลงเหลือร้อยละ 18 จากร้อยละ 20 ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจการเงินในปัจจุบันที่ต้นทุนทางการเงินต่ำลง

คุณสมบุรณ์ จิตเป็นธม ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน รพท. กล่าวว่า “ถ้าเทียบกับของเดิม ใครก็ตามที่จะขอมีบัตรเครดิตต้องมีรายได้ขั้นต่ำที่ 15,000 บาท และสามารถขอยืมเงินบัตรเครดิตได้ 5 เท่า ที่นี้จะทำอย่างไรให้วงเงินมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ เราจึงออกมาตรการใหม่กำหนดวงเงินเทียบกับฐานรายได้ของผู้ที่จะขอมีบัตรเครดิต เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการก่อหนี้จนเกินตัว หรือเกินกำลังความสามารถในการจ่ายชำระหนี้”

มาตรการสินเชื่อบัตรเครดิต

ลดเพดานอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิต : ใช้กับลูกค้าเก่า* และใหม่

เนื่องจากต้นทุนของผู้ประกอบการลดลง
และเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

*ไม่ใช้บังคับสำหรับการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต
ที่มีการกำหนดระยะเวลาการผ่อนชำระที่ชัดเจนก่อนหน้านี้

สำหรับมาตรการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ธปท. ได้ปรับวงเงินสินเชื่อแก่ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน วงเงินอนุมัติไม่เกิน 1.5 เท่าของรายได้ และให้ได้รับวงเงินสินเชื่อส่วนบุคคลจากผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับไม่เกิน 3 ราย สำหรับผู้มีรายได้ต่อเดือนเกิน 30,000 บาทขึ้นไป กำหนดวงเงินอนุมัติไม่เกิน 5 เท่าของรายได้ แต่ไม่จำกัดจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่จะให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภคแต่ละราย โดยยังคงเพดานอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ผู้ประกอบการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับจะเรียกเก็บได้ เพื่อให้สามารถให้บริการสินเชื่อแก่ผู้บริโภคกลุ่มต่าง ๆ ให้เข้าถึงสินเชื่อในระบบได้

คุณสมบุรณ์ เสริมว่า จากข้อมูลพบว่า ระหว่างสินเชื่อส่วนบุคคลกับสินเชื่อบัตรเครดิต ลูกค้ายกย่องกลุ่มมีความแตกต่างกัน สินเชื่อส่วนบุคคลจะเป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่าลูกค้าสินเชื่อบัตรเครดิต ทำให้ต้องดูแลกลุ่มลูกค้าสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น “ถ้าเทียบของเดิมสินเชื่อส่วนบุคคล วงเงินได้ 5 เท่า เกณฑ์ใหม่เราพยายามออกแบบให้สัมพันธ์กับรายได้และความสามารถในการจ่ายชำระคืน”

คุณสมบุรณ์ กล่าว

อย่างไรก็ตาม ธปท. ตระหนักถึงความจำเป็นที่ผู้บริโภคอาจต้องมีช่องทางเข้าถึงสินเชื่อ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นฉุกเฉินที่สำคัญต่อการ

ดำรงชีพ ธปท. จึงอนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจทั้งสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสามารถให้วงเงินชั่วคราวในการชำระหนี้ของลูกหนี้ได้อย่างเหมาะสม

คุณสมบุรณ์ อธิบายเพิ่มเติมว่า “ถ้าลูกค้าเกิดมี Life Events เพื่อการดำรงชีพ เกิดกรณีจำเป็นฉุกเฉินเป็นครั้งคราว ก็ให้ผู้ประกอบการบัตรเครดิตให้วงเงินพิเศษได้เป็นครั้ง ๆ ไป แต่ตรงนี้ก็ให้ผู้ประกอบการบัตรเครดิตพิจารณาตามความเหมาะสม และมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ซึ่งต้องโยงกับศักยภาพและเงื่อนไขในการจ่ายชำระหนี้คืน และวงเงินที่อนุมัติ”

Trade-off การดูแลหนี้ครัวเรือนกับการเข้าถึงบริการทางการเงิน

ในภาพรวมของการปรับปรุงหลักเกณฑ์และการกำกับดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ คุณฤชกร กล่าวว่า ธปท. ได้มีการ Trade-off อย่างรอบคอบและรัดกุมระหว่างการดูแลเรื่องหนี้ครัวเรือนกับการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน

“ในส่วนของสินเชื่อส่วนบุคคล กลุ่มคนที่มีรายได้มากกว่า 3 หมื่นบาทขึ้นไป เราไม่ได้จำกัดจำนวนของผู้ประกอบการที่เขาจะ

มาตรการสินเชื่อบัตรเครดิต

วงเงินบัตรเครดิต

- เดิม**
- เงินเดือนขั้นต่ำ : 15,000 บาท
 - วงเงินสูงสุด : ≤ 5 เท่าของรายได้

- ใหม่**
- เงินเดือนขั้นต่ำ : 15,000 บาท
 - วงเงินสูงสุด : สะท้อนตามรายได้ของลูกค้ำ

รายได้	วงเงินอนุมัติ
< 30,000 บาท	≤ 1.5 เท่า ของรายได้
< 50,000 บาท	≤ 3 เท่า ของรายได้
> 50,000 บาท	≤ 5 เท่า ของรายได้

ใช้เฉพาะผู้สมัครบัตรใหม่
ผู้ถือบัตรเดิมจะไม่ได้รับผลกระทบ

สามารถขอเพิ่มวงเงินชั่วคราว เพื่อใช้ยามฉุกเฉินได้
(ตามความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้ำ)

มาตรการสินเชื่อส่วนบุคคล

- เดิม**
- เงินเดือนขั้นต่ำ : ไม่กำหนด
 - วงเงินสูงสุด : ≤ 5 เท่า ของรายได้

- ใหม่**
- เงินเดือนขั้นต่ำ : ไม่กำหนด
 - วงเงินสูงสุด : สะท้อนตามรายได้ของลูกค้ำ

รายได้	วงเงินอนุมัติ
< 30,000 บาท	≤ 1.5 เท่าของรายได้ ต่อผู้ให้บริการไม่เกิน 3 ราย สูงสุดไม่เกิน 5 เท่า ของรายได้
≥ 30,000 บาท	

NEW

ใช้เฉพาะลูกค้าใหม่
ลูกค้าเดิมจะไม่ได้รับผลกระทบ

สามารถขอวงเงินฉุกเฉินได้
ไม่เกิน 5 เท่า ของผู้ให้บริการแต่ละราย

มีผลบังคับใช้กับ...สินเชื่อส่วนบุคคล
ที่ไม่มีหลักประกัน เท่านั้น
เช่น บัตรกดเงินสด

มาตรการนี้ไม่รวมถึง...

สินเชื่อส่วนบุคคลอื่นที่มีหลักประกัน
เช่น สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย / รถยนต์ / รถจักรยานยนต์
และสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันประเภทอื่น
ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการศึกษา / สินเชื่อเพื่อการเดินทาง
ไปทำงานต่างประเทศ / สินเชื่อเพื่อสวัสดิการพนักงาน

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560

เข้าถึง เราจำกัดจำนวนผู้ให้บริการเฉพาะในกลุ่มที่เปราะบางจริง ๆ ที่เราพบว่า เขามีโอกาสที่จะก่อหนี้เกินตัว อีกเรื่องหนึ่งที่เราไม่ได้ปรับเปลี่ยน คือ อัตราดอกเบี้ยของ Personal Loan เนื่องจากกลุ่มลูกค้าที่เข้าถึง Personal Loan จะมีความเสี่ยงที่ต่างกัน เพราะฉะนั้นลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงก็จะเข้าใช้บริการได้ โดยเพดานอัตราดอกเบี้ยไม่เป็นอุปสรรค คิดว่าคงไม่กระทบและไม่ทำให้ลูกค้าต้องไปใช้บริการทางการเงินนอกระบบ” คุณฤชกร อธิบาย

แนวทางการกำหนดวงเงินสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลที่กล่าวข้างต้น จะมีผลใช้บังคับกับผู้ถือบัตรเครดิตหรือผู้ขอสินเชื่อส่วนบุคคลรายใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560 เป็นต้นไป เกณฑ์ใหม่ของ ธปท. จึงไม่กระทบกับลูกค้าบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลเดิม สำหรับเพดานอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตก็มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 กันยายน 2560 เช่นกัน โดยจะมีผลใช้บังคับกับผู้ถือบัตรเครดิตทั้งรายเดิมและรายใหม่

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการดูแลผู้บริโภค ธปท. ได้เน้นย้ำให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับต้องให้ทางเลือกแก่ผู้บริโภค ในกรณีที่ไม่ต้องการให้ติดต่อเพื่อเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการเงิน โดยต้องมีกระบวนการและดูแลให้เป็นไปตามความประสงค์ของลูกค้า รวมถึงกรณีมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินที่ผิดพลาดของบัตรเครดิต ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต้องให้สิทธิทางเลือกแก่ผู้ถือบัตรเครดิต ที่จะขอรับเงินคืนผ่านช่องทางอื่นนอกเหนือจากการคืนเงินเข้าบัญชีบัตรเครดิต

และนี่คือหนึ่งในมาตรการสำคัญในการดูแลการก่อหนี้ของภาคครัวเรือนไทย เพื่อให้ตอบโจทย์และช่วยแก้ไขปัญหาค่าหนี้สินจากสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลให้เหมาะสมขึ้นเพื่อลดความเปราะบางของภาระหนี้ครัวเรือนของประเทศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคการเงินและเศรษฐกิจไทยในระยะยาวให้เติบโตอย่างยั่งยืน

PUEY UNGPHAKORN INSTITUTE
FOR ECONOMIC RESEARCH

ดร.โสภณรัตน์ จันทรัตน์
หัวหน้ากลุ่มงานวิจัยด้านระบบการเงิน
สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์

โสภณรัตน์ จันทรัตน์

Research Driven Policy

ที่ดำเนินรอยตามความเป็นนักวิจัยผู้ยิ่งใหญ่ ของในหลวงรัชกาลที่ 9

กระบวนการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ จำเป็นต้องมีพื้นฐานจากการศึกษาวิจัยอย่างถ่องแท้และรอบด้าน เพื่อให้การกำหนดนโยบายตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของประเทศ ซึ่งสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ (Puey Ungphakorn Institute for Economic Research: PIER) ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อสร้างงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์สำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และเป็นอิสระ เพื่อส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการวิเคราะห์วิจัยทางวิชาการอย่างรอบด้าน

ดร.โสภณรัตน์ จันทรัตน์ เป็นนักเศรษฐศาสตร์การพัฒนาศึกษาที่เข้ามารับตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานวิจัยด้านระบบการเงิน สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้กล่าวขานปีงานวิจัยส่วนใหญ่ของ ดร.โสภณรัตน์ มุ่งเข้าใจกลไกการพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืนและทั่วถึง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายได้จริง

“เอกลักษณ์ในการทำงานวิจัยของตัวเองได้รับแรงบันดาลใจมาจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นั่นคือเราอยากเห็นงานวิจัยของเราถูกนำไปใช้ งานวิจัยแต่ละชิ้นจึงล้วนริเริ่มมาจากคำถามเชิงนโยบาย งานวิจัยส่วนใหญ่จึงมุ่งเน้นเอาไปใช้ประโยชน์ในทางนโยบายได้โดยตรง”

ในหลวง ร.9 ต้นแบบงานวิจัย ของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ

เมื่อสังเกตจากโครงการตามพระราชดำริกว่า 4,000 โครงการ และสิทธิบัตรในพระปรมาภิไธยกว่า 10 ชิ้น จะเห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นนักวิจัยด้วย และทรงเป็นแรงบันดาลใจให้นักวิจัยไทยในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ และ ดร.โสภณรัตน์ ก็ได้นำหลักการทรงงานเหล่านี้มาเป็นต้นแบบในการทำงานวิจัยด้วยเช่นเดียวกัน

งานวิจัยในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นั้นมี 4 มิติ นั่นคือ ลึก รอบด้าน เน้นทดลองให้เห็นจริง และถ่ายทอดอย่างมีส่วนร่วมเพื่อให้คนนำงานวิจัยไปใช้ได้

มิติแรก คือ วิจัยเชิงลึก พระองค์ทรงเพียรพยายามศึกษาอย่างถ่องแท้แม้จะใช้เวลามากก็ตาม ยกตัวอย่างเรื่องฝนหลวง พระองค์ใช้เวลาเกิน 10 ปี เพื่อพัฒนาให้เกิดก้อนเมฆเทียมและมีฝนตกลงมาได้ ในอีกมุมหนึ่งพระองค์ใช้เวลาในการเข้าใจชุมชนที่จะไปพัฒนา ลงพื้นที่เพื่อศึกษาวิถีคนและวิถีชุมชน

มิติที่สอง คือ วิจัยอย่างรอบด้าน พระองค์แก้ปัญหาแบบองค์รวม ไม่ได้แค่เพียงจุดเดียว และยังใช้หลายศาสตร์ หรือที่เรียกว่า Multidisciplinary เพราะไม่มีศาสตร์ใดเพียงศาสตร์เดียวที่สามารถตอบคำถามได้ครบทั้งหมด

“งานของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ มีตั้งแต่ ‘งานสร้าง’ คือการสร้างงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ของประเทศอย่างไม่หยุดนิ่ง... รวมไปถึง ‘งานเชื่อมโยงและถ่ายทอด’ คือ...สร้างพื้นที่ทางวิชาการให้นักวิจัยมีปฏิสัมพันธ์เพื่อต่อยอดงานวิจัยและเป็นตัวกลางถ่ายทอดงานวิจัยของนักวิจัยไทย ออกไปให้ผู้กำหนดนโยบายได้หยิบไปใช้”

“ยกตัวอย่างโครงการบริหารจัดการน้ำ พระองค์ทรงศึกษาให้รู้แจ้งในวิทยาศาสตร์การไหลของน้ำ ไหลมาจากไหนตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ซึ่งเท่านี้ยังไม่เพียงพอ เมื่อจะทำโครงการต่าง ๆ ต้องมีการเวนคืนที่ดินของชาวบ้าน ซึ่งตามหลักเพียงแค่ว่าไปบอกชาวบ้านว่าที่ดินตรงนี้ต้องถูกเวนคืนก็ใช้ได้แล้ว แต่การจะไปเจรจาให้ชาวบ้านเข้าใจและยอมให้เวนคืนแต่โดยดี จะต้องใช้หลักสังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมมาทำความเข้าใจ นี่เป็นตัวอย่างที่พระองค์ทรงใช้หลายศาสตร์เข้ามาแก้ไขปัญหานี้”

มิติที่สาม คือ เน้นการทดลองให้เห็นผลเป็นที่ประจักษ์เพื่อนำไปใช้เพื่อการพัฒนา คือทดลองให้เห็นผลก่อนว่าทำได้หรือทำไม่ได้ ถ้าทำได้จึงค่อยนำออกไปใช้จริง เราจะเห็นการที่พระองค์ทรงใช้วัจนัตถวิทยาเป็นสนามทดลองนวัตกรรมและการบริหารจัดการองค์การภาคเกษตรต่าง ๆ เช่น การจัดการสหกรณ์โคนม และการทดลองแปลงต้นแบบในสภาวะแวดล้อมจริง ที่แตกต่างกันไปในศูนย์ศึกษาการพัฒนาทั่วประเทศ

มิติสุดท้ายคือ นอกจากใช้ได้จริงแล้ว ขั้นตอนที่ยากที่สุด คือการเน้นการถ่ายทอดผลการทดลองให้กับทุกภาคส่วนได้เรียนรู้ อย่างมีส่วนร่วม โดยพระองค์มีวิธีให้ผู้เรียนรู้ได้มีส่วนร่วม เช่น โครงการชิงหัวมัน หรือโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ทั้ง 6 แห่งทั่วประเทศ เป็นแหล่งศึกษาทดลองที่แสดงให้เห็นว่า วิธีการพัฒนามีความเหมาะสมสอดคล้องและทำได้จริงในสถานที่จริง และเป็นแนวทางต้นแบบให้แก่พื้นที่อื่น ๆ ได้เข้าไปศึกษาและนำไปใช้ ซึ่งสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ ได้มุ่งเน้นงานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นเบื้องลึกและมีคุณภาพตามแนวทางการวิจัยในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทุกประการ

“งานของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ มีตั้งแต่ ‘งานสร้าง’ คือการสร้างงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ของประเทศอย่างไม่หยุดนิ่ง งานวิจัยของเราเป็นการศึกษาเชิงลึก และมุ่งพัฒนาและใช้ประโยชน์

จากข้อมูลเชิงลึกขนาดใหญ่ที่มีในประเทศไทยในหลาย ๆ แหล่ง ซึ่งอาจจะยังไม่เคยมีคนนำมาใช้มาก่อน และพยายามจะสร้างฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบนโยบายในอนาคต รวมไปถึง ‘งานเชื่อมโยงและถ่ายทอด’ คือ เรามุ่งสร้างเครือข่ายนักวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ไทย สร้างพื้นที่ทางวิชาการให้นักวิจัยมีปฏิสัมพันธ์เพื่อต่อยอดงานวิจัยกันได้ และเป็นตัวกลางถ่ายทอดงานวิจัยของนักวิจัยไทย ออกไปให้ผู้กำหนดนโยบายได้หยิบไปใช้”

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ มีการถ่ายทอดผลงานวิจัยหลากหลายรูปแบบ ไปสู่ผู้รับหลายระดับ ตั้งแต่ในรูปแบบที่ใช้สื่อสารไปสู่ นักวิจัยได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในรูปแบบ Discussion Paper ไปจนถึงบทความ aBRIDGEd ซึ่งเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยให้ง่ายขึ้นว่างานวิจัยนี้จะนำไปใช้ผลักดันนโยบายได้อย่างไร ไปจนถึงระดับการสื่อสารไปยังบุคคลทั่วไปที่ไม่ต้องมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ให้สามารถเข้าใจได้ โดยจัดทำเป็นบทความที่กลั่นกรองจากงานวิจัยฉบับเต็มในคอลัมน์ “เศรษฐศาสตร์เข้าท่า” บนเว็บไซต์ ThaiPublica ตลอดจนจัด Press Brief ทุกเดือน เพื่อเชิญผู้สื่อข่าวมาร่วมรับฟังงานวิจัยและได้ซักถาม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้สื่อข่ามีความเข้าใจงานวิจัยแต่ละชิ้นมากขึ้น และสามารถนำเสนอให้กับประชาชนทั่วไปรับรู้มากกว่าแค่เรื่องตัวเลข

งานวิจัยที่ว่าด้วย Finance and Development

ในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานวิจัยด้านระบบการเงิน ดร.โสมรค์มี ได้นำเอาข้อได้เปรียบจากประสบการณ์ทำงานวิจัยที่ค่อนข้างหลากหลายทั้งจากการทำงานกับธนาคารโลก และอาจารย์ประจำที่ Australian National University มาทำงานวิจัยที่สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ โดยเน้นการนำความรู้ทางเศรษฐศาสตร์การเงินและการพัฒนามาช่วยให้เข้าใจการเข้าถึงด้านการเงิน พฤติกรรมการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของภาคครัวเรือน โดยมีแนวคิดหลัก คือ การเข้าถึงด้านการเงินล้วนจะทำให้เกิดการพัฒนาดังจริง แต่ต้องตั้งอยู่ในพื้นฐานของความพอดีต่อศักยภาพ

“ถ้าคนที่มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ เขาจะสามารถนำไปลงทุน เสริมความรู้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ ถ้าคนเข้าถึงการออม การประกันภัยที่เหมาะสม ก็จะทำให้เขาเกิดภูมิคุ้มกัน ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้เกิดความเจริญที่ยั่งยืน แต่กลับกันหากคนเข้าถึงหนี้สินที่เกินพอดี เกินศักยภาพ ก็อาจก่อให้เกิดความเปราะบางต่อทั้งครัวเรือนและระบบเศรษฐกิจได้”

ก่อนที่จะเข้ามาทำงานที่สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ ดร.โสมรค์มีเคยทำงานกับธนาคารโลก และเป็นหนึ่งในนักวิจัยหลักในโครงการวิจัยขนาดใหญ่ ที่นำเอาเทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมร่วมกับ

นวัตกรรมทางการเงินเข้าไป ทดลองพัฒนาระบบการประกันภัยพืชผลให้กับเกษตรกร จนปัจจุบันได้กลายเป็นนโยบายที่ประเทศเคนยาและเอธิโอเปียได้นำไปใช้จริงกับเกษตรกรทั่วประเทศ และได้ทำงานวิจัยให้กับธนาคารโลกเรื่อยมา โดยโจทย์วิจัยหลัก ๆ ก็คือ การสร้างระบบสินเชื่อและประกันภัยที่ทั่วถึงและยั่งยืนในหลายประเทศในเอเชียและแอฟริกา

ซึ่งประสบการณ์งานวิจัยดังกล่าว ได้ถูกสะสมและต่อยอดมาจนถึงการทำงานในปัจจุบัน โดยสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ กำลังจะร่วมมือทำวิจัยกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) และสมาคมประกันวินาศภัย เพื่อนำข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมต่าง ๆ ของประเทศไทย มาเชื่อมโยงข้อมูลกิจกรรมการเพาะปลูกและเศรษฐกิจสังคมในระดับเกษตรกร เพื่อสร้างฐานข้อมูลความเสี่ยงของเกษตรกร และนำมาสร้างระบบประกันภัยพืชผลและราคา และระบบสินเชื่อที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งหมดนี้จึงเป็นก้าวที่สำคัญของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วยฯ ซึ่งได้สะท้อนตัวอย่างของงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์และนำไปใช้ได้จริงโดยตรง

นอกจากนี้ ดร. โสมรค์มี และทีมวิจัย ยังตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อสะท้อนอุปสรรคของการเข้าถึงและการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และสร้างนัยสำคัญไปสู่ นโยบายระบบการเงินภาคครัวเรือนและธุรกิจ โดยเน้นการใช้ข้อมูลเชิงลึกขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมทั้งระบบ เช่น

(1) การใช้ข้อมูลเชิงสถิติจากบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ที่ครอบคลุมกว่า 87% ของหนี้ครัวเรือนไทยในระบบทั้งหมด ร่วมกับข้อมูลสำรวจเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนไทยที่มีในประเทศไทยทั้งหมด

มาศึกษาปัญหาและนัยสำคัญเชิงนโยบายของหนี้ครัวเรือนไทย

(2) การเก็บข้อมูลพิกัดเกือบแสนจุดของผู้ให้บริการทางการเงินเกือบทุกแหล่ง ไม่ว่าจะเป็นในระบบ เช่น สาขาธนาคาร เอทีเอ็ม กึ่งนอกระบบ เช่น สหกรณ์ โรงรับจำนำ หรือนอกระบบ เช่น กองทุนหมู่บ้าน และองค์การการเงินในชุมชน โดยนำมาผนวกเข้ากับข้อมูลเชิงพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อนำมาศึกษานัยเชิงนโยบายในการพัฒนาการเข้าถึงบริการทางการเงินให้ทั่วถึง และลด Inefficiency ของระบบการเงินและการชำระเงินในปัจจุบัน

(3) อีกหนึ่งโครงการวิจัยที่เพิ่งเริ่มวางแผน คือการใช้เศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioral Economics) ร่วมกับการลงพื้นที่เพื่อทำการทดลอง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนไทย ไม่ว่าจะเป็นทั้งการใช้จ่าย การออม การทำประกันภัย หรือการชำระเงิน ตลอดจนการศึกษา พัฒนาและทดลองนวัตกรรมและนโยบายส่งเสริมแรงจูงใจต่างๆ (Nudges) ที่จะช่วยทำให้ครัวเรือนไทยมีวินัยทางการเงินมากขึ้นด้วย

งานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ล้วนแต่มุ่งเน้นที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อที่จะนำไปออกแบบและประเมินนโยบายระบบการเงินไทย งานทุกชิ้นเกิดจากแรงบันดาลใจและปณิธานที่จะดำเนินรอยตามความเป็นนักวิจัยผู้ยิ่งใหญ่ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทั้งสิ้น

30 ปี ดอยตุง จากเขาหัวโล้นสู่ผืนป่าอุดมสมบูรณ์
ที่มา www.maefahluang.org

BOT Leadership Boot Camp

การเดินทางเพื่อเรียนรู้เรื่องผู้นำ จากการลงมือทำภารกิจในสถานการณ์จำลอง
ผ่านการถอดบทเรียนจากโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน)
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย

เมื่อพูดถึง Boot Camp เรามักจะนึกถึงการที่กลุ่มคนที่ไปกิน อยู่ และพักแรมร่วมกันในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เพื่อฝึกฝน
พัฒนากิจกรรมบางอย่างที่เข้มข้น โดยเฉพาะการเข้าค่ายฝึกทหาร ปัจจุบันคำว่า Boot Camp ถูกนำไปประยุกต์ใช้กับ
การฝึกฝนพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ อย่างเฉพาะเจาะจงตามที่แต่ละกลุ่มสนใจ

ทำไมจึงต้องเป็น Boot Camp ที่ดอยตุง

BOT Leadership Boot Camp เป็นหลักสูตรที่สถาบันพัฒนา
บุคลากร ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) พัฒนาขึ้นโดยความ
ร่วมมือกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และอาจารย์อำนาจ ทัศนียกุล ที่เกิดขึ้นจาก
ความตั้งใจที่อยากให้ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการ (อาวุโส) ของ ธปท.
จำนวน 100 คนเศษ จาก 40 กว่าส่วนงาน ได้มีโอกาสละจากงาน
ออกจากความคุ้นชินเดิม ๆ ไปใช้ชีวิตร่วมกันนอกสถานที่ เพื่อเรียนรู้
และพัฒนาการเป็นผู้นำ และได้มีโอกาสทำความรู้จักกันมากยิ่งขึ้น
นอกเหนือจากในการทำงาน โดยครั้งนี้เราเลือกจัดกิจกรรมที่โครงการ
พัฒนาดอยตุงด้วยเหตุผลสองประการ

ประการแรก คือ พื้นที่แห่งนี้ถือเป็นแหล่งเรียนรู้และมรดกความ
รู้ที่ยอดเยี่ยม เราจะสามารถเรียนรู้ได้จากแนวพระราชดำริ หลักการ
ทรงงาน และพระราชกรณียกิจในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ยังคงพัฒนา
ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
หรือสมเด็จพระย่า ที่ทรงเริ่มพระราชดำริที่ว่า “ฉันจะปลูกป่าบนดอยตุง”
และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากสถานที่
ทรงงานจริงของพระองค์ ไม่ว่าจะเป็นในการเรียนรู้ด้านภาวะผู้นำ
การพัฒนา และการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์อย่างยั่งยืน
ทั้งต่อคน สังคม และสภาพแวดล้อม

พื้นที่ดอยตุงในอดีต ที่มา www.maefahluang.org

ประการที่สอง คือ พื้นที่ดอยตุงในอดีตคือภูเขาหัวโล้น เป็น
พื้นที่ปลูกฝิ่นและเส้นทางค้ายาเสพติด ได้ถูกพลิกฟื้นให้กลับกลาย
มาเป็นพื้นที่เขียวจีด้วยพืชเศรษฐกิจและพันธุ์ไม้นานาชนิด ซึ่งใน
ปัจจุบัน ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่สวยงาม มีที่พักและ
เส้นทางเดินทางที่เอื้อต่อการเข้าไปสัมผัสกับผู้คนถึงในหมู่บ้านบน
ดอยสูง หรือในพื้นที่โครงการพัฒนาต่าง ๆ จึงทำให้การออกแบบ
กิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในด้านผู้นำ สามารถทำได้เหมาะสม
และลงตัว

ฐานทหาร ณ พรมแดนไทย-พม่า ดอยช้างมูบ

เดินทางเข้าหมู่บ้านบนดอย

รูปแบบการเรียนรู้ของ Leadership Boot Camp

รพท. มีการพัฒนาด้านผู้นำ (Leadership Development Program) ให้กับผู้บริหารในทุกระดับ โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนบทเรียนจากหลักคิด ทฤษฎีด้านผู้นำของกูรูและนักคิดที่ได้รับการยอมรับ ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ในห้องเรียนทั้งในและต่างประเทศ โดยผ่านตัวอย่างและประสบการณ์ของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ

Leadership Boot Camp เป็นหนึ่งในหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำที่ รพท. ตั้งใจจัด 2 รุ่นในปี 2560 โดยเป็น Part ที่จัดรูปแบบการเรียนรู้อยู่นอกห้องเรียน ด้วยการออกนอกสถานที่แบบไปเช้าแรมคืน ซึ่งมีรูปแบบการเรียนรู้ 2 ลักษณะหลัก ๆ คือ

1. การเรียนรู้ผ่านการศึกษาและถอดบทเรียนจากโครงการพัฒนาดอยตุง โดยการศึกษาและถอดบทเรียนจากองค์ผู้นำต้นแบบ ทั้งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และราชสกุลมหิดล จากหอแห่งแรงบันดาลใจ การรับฟังการบรรยายและเยี่ยมชมโครงการสำคัญ ๆ

ปลูกกล้า เพื่อปลูกป่า

ของโครงการฯ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้คน ต่างรุ่น ต่างวัย และการเข้าไปสัมผัสกับพื้นที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ และสภาพแวดล้อมของคนบนดอย

2. การเรียนรู้จากกิจกรรมกลุ่ม “Learning Journey” ที่ผู้เรียนจะตระหนักและเรียนรู้บทเรียนสำคัญ ๆ ด้านภาวะผู้นำได้ด้วยตนเองจากการลงมือทำภารกิจที่เป็นเป้าหมาย ณ จุดต่าง ๆ และที่เป็นเป้าหมายใหญ่โดยรวมให้สำเร็จภายใต้เงื่อนไขและเวลาที่กำหนด โดยใช้เส้นทางในสวนแม่ฟ้าหลวง

ไม่ว่าจะเป็นสะพานยอดไม้ (Tree Top Walk)¹ พืชพันธุ์ไม้หายากชนิดกล้วยไม้รองเท้านารี หมู่บ้านชาวเขา เขาวงกต ประติมากรรมกลางสวนสวย สิ่งก่อสร้างที่เป็นแลนด์มาร์ค ร้านค้าผลิตภัณฑ์ของดอยตุง รวมถึงผู้คน ทั้งที่มาท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ในสวน ถูกนำมาออกแบบเป็นโจทย์ เป็นปริศนา เป็นภารกิจให้ผู้บริหารได้เรียนรู้จากการลงมือทำแบบ Learning by Doing ที่เน้นให้เกิดการเรียนรู้ในบรรยากาศที่มีความสนุกเพลิดเพลิน (Play+Learn) พร้อม ๆ กับการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ที่อาจต้องเจอแดด เจอฝน เจอความเฉอะแฉะ ความขรุขระลาดชันของเส้นทางเดิน และความสูงที่ต้องป่ายปีน ต้องใช้ความพร้อม

ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล ประธานมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ พูดคุยอย่างเป็นกันเองกับผู้บริหาร รพท. ใน Leadership Boot Camp

ของร่างกาย ใจที่อดทน และการขยับเขยื้อนทั้งใจและกายเพื่อออกจากสภาพหรือกิจวัตรเดิม ๆ ที่คุ้นชิน

บทเรียนและแรงบันดาลใจที่ผู้บริหารได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม Boot Camp

การเรียนรู้ของผู้บริหารเกิดขึ้นมากมายในทุกกิจกรรม ตลอดระยะเวลาการกิน อยู่ พักแรม 3 วัน 2 คืน ณ ดอยตุง และเกิดขึ้นในหลากหลายแง่มุม โดยขอยกบทเรียนและแรงบันดาลใจของผู้บริหารกลุ่มหนึ่งที่ได้เก็บมาฝากเพื่อน ๆ น้อง ๆ ทั้งทาง Facebook และการบอกเล่าต่อเมื่อกลับไปทำงานในวันแรก ถึงสิ่งที่พวกเขาได้รับ ดังนี้

กิจกรรม Boot Camp

1. ด้านการดำเนินชีวิต : สิ่งยิ่งใหญ่เริ่มจากจุดเล็กๆ คือ ตัวเราเอง ความดีทำได้ไม่จำกัดวัย (สมเด็จพระเจ้า พระองค์ท่านเริ่มทรงงานที่ดอยตุงตอนพระชนมายุ 87 พรรษา)
2. ด้านการทำงาน : ที่เห็นได้ชัดเจนคือ หัวใจอยู่ที่คน (ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับงาน) ผู้นำต้องเข้าใจความต้องการ ข้อจำกัด และแนวทางจัดการข้อจำกัด ไม่มีสิ่งใดเป็นไปไม่ได้ เปลี่ยนจาก “Impossible” เป็น “I’mpossible” ที่สำคัญคือทำด้วยใจรักและศรัทธาในคนอื่น และสิ่งที่ทำต้องทำอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง “ทำให้สำเร็จ ไม่ใช่แค่เสร็จ”
3. ด้านการเป็นผู้นำ (Leadership ไม่ใช่ Boss) : คุณสมบัติของผู้นำที่ดีเห็นได้จากองค์ผู้นำต้นแบบที่เป็นแรงบันดาลใจให้ตัวเรา ผู้นำที่ดีต้องเริ่มจากความรักและเมตตา การนึกถึงคนอื่น การให้โอกาสให้อภัย อดทนต่ออุปสรรค กล้าก้าวข้ามความกลัวและกล้าเปลี่ยนแปลง ทำตัวเป็นแบบอย่าง (Role Model) ทำงานเป็นทีม เชื่อมมั่นในความสำเร็จ และสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

แม้ว่ากิจกรรมใน BOT Leadership Boot Camp ถูกออกแบบให้ผู้บริหารได้พบเจอกับสิ่งใหม่ ๆ ความท้าทาย อุปสรรค และความเหน็ดเหนื่อย ซึ่งไม่น้อยไปกว่ากิจกรรมการเรียนรู้ในบรรยากาศที่สนุกสนาน แต่เสียงสะท้อนกลับจากผู้บริหารที่เข้าร่วมโครงการกลับพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า บทเรียนจาก Boot Camp ครั้งนี้จะเป็นการเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจครั้งสำคัญที่ผู้บริหาร รพท. จะนำไปเริ่มต้นกับตนเอง ส่งต่อ และสร้างสรรค์สู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

¹Doi Tung Tree Top Walk : โปรเจกต์ทางเดินต้นไม้ข้างคิดแห่งสวนแม่ฟ้าหลวง www adaymagazine.com/articles/draft-18

ASEAN at 50

The Regional Platform for Cooperation

ดร.สุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง
กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย
และอดีตรองเลขาธิการอาเซียน

ในวาระครบรอบ 50 ปี ของการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) หรืออาเซียน ในปี 2560 จึงนับเป็นโอกาสดีที่จะมองย้อนหลังถึงประวัติศาสตร์อาเซียน บทบาทของประเทศไทย ความสำเร็จ รวมถึงความท้าทายในอนาคตของอาเซียนท่ามกลางบริบทเศรษฐกิจการเมืองโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

อาเซียนเป็นองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แรกเริ่มอาเซียนประกอบด้วย 5 ประเทศสมาชิก คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาอาเซียนได้สานสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค โดยได้ขยายจำนวนประเทศสมาชิกเป็น 10 ประเทศในปัจจุบัน (ประเทศสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ กัมพูชา บรูไน พม่า ลาว และเวียดนาม)

ดร.สุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย และอดีตรองเลขาธิการอาเซียน เล่าย้อนว่า ในช่วงเวลาก่อนกำเนิดอาเซียนเป็นยุคของสงครามเย็น เกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศและปัญหาชายแดน บรรยากาศเต็มไปด้วยความตึงเครียด ทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 5 ประเทศได้ร่วมมือกันก่อตั้งอาเซียนขึ้นมา เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 อาเซียนมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง โดย ดร.สุทัศน์ แบ่งอาเซียนออกเป็น 5 ช่วง ได้แก่

1. ช่วงปี 2510 - 2519 เป็นช่วงเวลาของการแก้ไขปัญหาและเริ่มวางรากฐานการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น การเกษตร การเงิน และมีการสร้างกลไกที่จะทำให้เกิดสงคราม ดร.สุทัศน์ กล่าวว่า “ข้อตกลงแรกที่สำคัญที่สุดของอาเซียน คือ เราจะไม่ทำสงครามกัน ปัญหาทุกอย่างจะใช้วิธีพูดคุยกัน และก็พูดคุยกันมาจนถึงปัจจุบัน นี่คือ ความสำเร็จสำคัญที่สุดอันหนึ่งของอาเซียน”

2. ช่วงปี 2520 - 2529 เป็นช่วงเวลาของการวางรากฐานความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ มีการลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจมากขึ้น มีความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรม (ASEAN Industrial Project) นอกจากนั้น ตลาดในภูมิภาคเริ่มรวมตัวกันและมีการค้าขายกันเองเพิ่มขึ้น การส่งออกจากอาเซียนก็เริ่มขยายตัวสูงขึ้น

3. ช่วงปี 2530 - 2540 จัดเป็นยุคทองของอาเซียนในการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยมีการตั้งหลักของหลายอุตสาหกรรมกระจายตัวอยู่ในภูมิภาค อาทิ สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งทั้ง 3 อุตสาหกรรมนี้ ยังเป็นพระเอกของการส่งออกของอาเซียนมาจนถึงปัจจุบัน “การเติบโตของเศรษฐกิจในช่วงนั้นสูงกว่า 12% ต่อปี แต่ต่อมาเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 เกิดความสูญเสียมหาศาล ทำให้อาเซียนต้องคิดวางแผนอย่างจริงจังและชัดเจน เพื่อนำความแตกต่างในภูมิภาคมาร่วมกันสร้างเป็นความแข็งแกร่งของภูมิภาค จึงได้

ประกาศวิสัยทัศน์อาเซียน (ASEAN Vision 2020) โดย ดร.สุทัศน์ เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการจัดทำเป้าหมาย กำหนดให้ภายในปี 2563 อาเซียนจะเป็น (1) วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - A Concert of Southeast Asian Nations (2) หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต - A Partnership in Dynamic Development (3) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก - An Outward-looking ASEAN และ (4) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร - A Community of Caring Societies

4. ช่วงปี 2541 - 2550 เป็นช่วงเวลาที่อาเซียนเริ่มปรับตัว การเติบโตทางเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวกลับมาดีขึ้น เข้มแข็งมากขึ้น และมีการพัฒนาด้านต่าง ๆ จากนั้นในปี 2550 อาเซียนได้ปรับเป้าหมายของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) จากเดิมที่กำหนดไว้ในปี 2563 เป็นปี 2558 เพื่อให้ทันกับสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ (1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-security Community) (2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และ (3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-cultural Community)

5. ช่วงปี 2551 - ปัจจุบัน จากเหตุการณ์วิกฤติการเงินโลกในปี 2551 อาเซียนมีการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่น ๆ นอกอาเซียนมากขึ้น มีสถาบันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเกิดขึ้น ซึ่งประชาคมอาเซียนถือเป็นความสำเร็จที่สำคัญ เป็นการสร้างเวทีความร่วมมือ ทำให้มีความเชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ ในโลกได้

“ผมเชื่อว่าเศรษฐกิจจะเติบโตได้ ก็ต่อเมื่อการเมืองมีความมั่นคง (Stable) และการจะอยู่ร่วมกันได้ในระยะยาวอย่างยั่งยืน สังคมต้องรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งด้วย นั่นคือหัวใจของบทเรียนจากพัฒนาการของอาเซียน” ดร.สุทัศน์ กล่าว

Strength or Weakness

ที่ผ่านมาอาเซียนถูกวิจารณ์ในแง่มุมต่าง ๆ อาทิ การไม่สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ (South China Sea) ที่จีนมีปัญหากับหลายประเทศในอาเซียนจากการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่บางส่วนในน่านน้ำทะเลจีนใต้ เป็นต้น

“แม้อาเซียนจะถูกวิจารณ์ว่ามีจุดอ่อนในประเด็นต่าง ๆ เช่น ไม่สามารถมีจุดยืนร่วมกันเรื่องทะเลจีนใต้ และเรื่องอื่น ๆ รวมทั้งการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่เกิดผล แต่ที่สำคัญ ต้องไม่ลืมผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม คือ ประเทศสมาชิกอาเซียนไม่เคยมีสงครามกันตลอด 50 ปีที่ผ่านมา แม้จะขัดแย้งกันบ้างก็ตาม เพราะเรามีเวทีเพื่อการหารือร่วมกัน (Forum) และกลไกไว้ปลดความตึงเครียด ทำให้ประเด็นต่าง ๆ ไม่รุนแรงจนถึงขั้นแก้ไขไม่ได้” ดร.สุทัศน์ กล่าว

อดีตรองเลขาธิการอาเซียนกล่าวว่า “หัวใจของประชาคมอาเซียน คือ การเป็นเวทีที่เชื่อมโยงความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองภายในอาเซียนกับประเทศอื่น อาเซียนเป็นเวทีที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ไม่ใช่เพราะว่าประเทศสมาชิกสามารถรวมกันเป็นหนึ่งเดียวจนมีความเข้มแข็งมาก ตรงกันข้าม อาเซียนนั้นมีความอ่อน เนื่องจากประกอบด้วยประเทศเล็กและใหญ่ มีความหลากหลายของวัฒนธรรมและความเชื่อมโยงติดต่อกับประเทศต่าง ๆ บางประเทศอาจจะเียงไปเข้ากับจีน บางประเทศก็เียงไปเข้ากับสหรัฐอเมริกาหรือรัสเซีย เพราะฉะนั้น เวลากลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศเข้าไปข้องเกี่ยวกับใคร ไม่ว่าจะเป็นจีน สหรัฐอเมริกา ยุโรป เราเจรจาได้หมด และทุกคนอยากจะเข้ามาร่วมเจรจากับเรา เพราะเราไม่เคยคุกคามใคร นั่นคือจุดแข็งของอาเซียน และตรงนี้เป็นประโยชน์ต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจมาก”

ทางด้านความร่วมมือทางทหารและความมั่นคงในอาเซียน มีการประชุมความร่วมมือรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ก่อให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น ล่าสุดมีการร่วมมือกันด้านค้นหาและช่วยเหลือ (Search and Rescue) ของผู้ประสบภัยธรรมชาติในทะเลจีนใต้ เพราะฝ่ายทหารมีเครื่องมือที่ทันสมัยมากกว่าฝ่ายพลเรือน เป็นต้น ซึ่งความร่วมมือต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้อาเซียนมีความเป็นเอกภาพ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดความมั่นใจต่อประเทศในกลุ่มอาเซียนมากขึ้น โอกาสที่จะสู้รบกันก็น้อยลง ทำให้เกิดบรรยากาศของการผ่อนคลายและไว้นื้อเชื่อใจกัน

“สิ่งที่เป็นความสำเร็จของความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อาจจะมีได้ยาก แต่บอกได้ว่า การเติบโตของเศรษฐกิจอาเซียนในช่วง 50 ปี ของความร่วมมือ ถ้าวัดเป็น Current Dollar เศรษฐกิจของอาเซียนเติบโตขึ้นมา 75 เท่า โตเร็วกว่าค่าเฉลี่ยของโลกประมาณ 2 เท่า และทุกประเทศในอาเซียนได้ถูกจัดเป็น Middle Income Country โดยล่าสุดในปี 2559 ประเทศกัมพูชาได้ถูกจัดเป็น Lower Middle Income Country ตามนิยามของธนาคารโลก” ดร.สุทัศน์ กล่าว

อาเซียนตั้งเป้าหมายให้ทุกประเทศในภูมิภาคก้าวไปสู่สถานะประเทศพัฒนาแล้วในอนาคตอันใกล้ (สิงคโปร์ และบรูไน อยู่ในฐานะประเทศพัฒนาแล้ว) แต่นอกจากความเจริญทางเศรษฐกิจแล้วอาเซียนมีเป้าหมายที่จะร่วมกันในการสร้างสังคมที่สงบสุขและยั่งยืนด้วย

Thailand’s Role in ASEAN

ประเทศไทยคือ 1 ใน 5 สมาชิกผู้ก่อตั้งอาเซียน โดยมีการลงนามปฏิญญาอาเซียน หรือปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Agreement, 1967) ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ดร.สุทัศน์ กล่าวว่า “ประเทศไทยเป็นจุดเริ่มต้นของอาเซียน ส่วนหนึ่งเพราะปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งของเราค่อนข้างจะอยู่ตรงกลางในภูมิภาค เรายังเป็นที่ตั้งขององค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้หลายแห่ง ในขณะเดียวกัน ไทยเป็นประเทศขนาดกลาง ไม่ใช่ใหญ่ ไม่ใช่เล็ก ทำให้สามารถเจรจากับประเทศเล็กหรือประเทศใหญ่ก็ได้”

ทางด้านเศรษฐกิจ ประเทศไทยผลักดันให้เกิด ASEAN Free Trade Area (AFTA) ซึ่งมีการลงนามเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 โดยคุณอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี เป็นผู้หนึ่งที่ผลักดันให้เกิดขึ้น แม้ไทยไม่ใช่ผู้ริเริ่ม แต่ก็เป็นผู้เล่นสำคัญที่เดินเรื่องทำให้เกิด AFTA ขึ้นมา

นอกจากนี้ ผู้แทนจากประเทศไทย 2 ท่านยังเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน โดยท่านแรก คือ นายแผน วรพนเมธี ระหว่างปี 2527 - 2529 ท่านที่สอง คือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ระหว่างปี 2551 - 2555 และมีรองเลขาธิการอาเซียนที่เป็นคนไทยคนแรก คือ ดร.สุทัศน์ เศรษฐบุญสร้าง ระหว่างปี 2540 - 2543

ประเทศไทยยังมีสำนักงานของอาเซียนตั้งอยู่หลายองค์กร อาทิ ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve (APTERR) มีสำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ในประเทศไทย ทำหน้าที่บริหารสำรองข้าวฉุกเฉินในภูมิภาค ประเทศไทยมีปัญหาภัยพิบัติและต้องใช้ข้าวฉุกเฉินเมื่อขอมาที่สำนักงานฯ ผู้จัดการของความร่วมมือนี้จะประสานแล้วส่งข้าวออกไป เพื่อนำไปช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาได้อย่างทันท่วงที จากการศึกษาพบว่า ในภาวะฉุกเฉิน ประเทศที่ประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ จะมีความต้องการข้าวในเวลาที่รวดเร็ว ไม่ต้องการปริมาณข้าวจำนวนมาก แต่ต้องส่งให้ถึงอย่างรวดเร็ว ซึ่งข้าวในโครงการนี้สามารถส่งออกได้ภายใน 7 วันเทียบกับ 14 วันของโครงการอาหารโลก (World Food Program)

เรื่องความมั่นคงทางด้านอาหาร อาเซียนได้ใช้ระบบที่มีอยู่ดึงประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ มาร่วมด้วยตั้งแต่ปี 2543 ซึ่งเรื่องข้าวเป็นเรื่องที่อ่อนไหวมาก ไม่มีประเทศไหนในเอเชียยอมให้มีการนำเข้าข้าวโดยเสรี เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน จึงต้องมีกฎระเบียบรองรับ เพื่อให้สามารถนำเข้าข้าวได้ ซึ่งขณะนี้สำนักงาน APTERR ตั้งอยู่ที่เมืองไทย ดร.อำพน

กิตติอำพน ซึ่งเป็นประธานของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ในขณะนี้ เป็นผู้มีส่วนอย่างมากในการเจรจากับประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

ในด้านความคิดริเริ่มนั้น นอกจากเรื่องสำรองข้าวฉุกเฉินแล้วประเทศไทยได้นำเสนอความคิดริเริ่มหลายอย่าง อาทิ เมื่อเดือนมีนาคม 2539 การประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียนเกิดขึ้นครั้งแรกที่เมืองไทย จังหวัดภูเก็ต นับเป็นความร่วมมือทางการเงินที่สำคัญในภูมิภาค จากนั้นมีการขยายวงเป็นอาเซียนบวก 3 ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และเรื่องความเชื่อมโยงในอาเซียน ASEAN Connectivity ในปี 2553 ซึ่งเป็นแผนที่จะทำให้เกิดการเชื่อมต่อกันในอาเซียนทางด้านโครงสร้างพื้นฐานสิ่งก่อสร้าง เช่น ถนน รางรถไฟ โทรคมนาคม เป็นต้น โครงสร้างด้านสถาบัน เช่น กฎระเบียบต่าง ๆ และด้านประชาชนต่อประชาชน เป็นต้น

“ไทยมีบทบาทในการผลักดันความคิดริเริ่มสำคัญหลายเรื่องในอาเซียน ซึ่งกำลังจะเป็น Platform ของความร่วมมือในเอเชียในศตวรรษที่ 21” ดร.สุทัศน์ กล่าว

What’s Next

สำหรับความท้าทายในอนาคตของอาเซียน ดร.สุทัศน์ มองว่ามี 4 เรื่องหลัก ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจโลก โดยในอีก 5 ปีข้างหน้า ประมาณครึ่งหนึ่งของการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกจะมาจากเอเชีย ซึ่งจะขับเคลื่อนโดยเศรษฐกิจประเทศจีนเป็นหลัก ขณะที่ยุโรปและสหรัฐอเมริกายังอยู่ในระยะฟื้นตัว อาเซียนจะบริหารความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจเหล่านี้อย่างไร จึงจะยังความเจริญ ความสงบและความสุขแก่ทุกคน

2. การเปลี่ยนแปลงของภูมิศาสตร์การเมือง (Geopolitics) สหรัฐอเมริกาหันไปสู่นโยบาย Protectionism หรือการกีดกันทางการค้าและยุโรปมีแนวโน้มจะเดินตาม ขณะที่เศรษฐกิจประเทศจีนและอินเดีย ซึ่งเป็นเครื่องยนต์ของการเจริญเติบโต (Engine of Growth) เศรษฐกิจจะเปิดเสรีมากขึ้น สมาชิกอาเซียนจะใช้อาเซียนอย่างไร จึงจะได้ประโยชน์มากที่สุดและสูญเสียน้อยที่สุด

3. การเปลี่ยนแปลงของประชากร (Population Dynamics) ได้แก่ (1) ประชากรเติบโตไม่เท่ากัน โดยประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) จะมีประชากรเติบโตไม่ถึง 1% ต่อปี ขณะที่ประเทศในเอเชียใต้ (อินเดีย บังคลาเทศ ปากีสถาน) ประชากรจะเติบโตเฉลี่ย 2.5% ต่อปี โดยที่ในอีก 5 ปีข้างหน้า การเติบโตของประชากรในเอเชียใต้จะคิดเป็น 1 ใน 3 ของการเติบโตของประชากรโลก “ความหมายโดยนัยของเรื่องนี้สำคัญมาก จำนวนคนทำงานของประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ รวมกันจะเติบโตเล็กน้อย ขณะที่จำนวนคนทำงานของประเทศอินเดีย บังคลาเทศ และปากีสถาน

“ผมเชื่อว่าเศรษฐกิจจะเติบโตได้ ก็ต่อเมื่อการเมืองมีความมั่นคง (Stable) และการจะอยู่ร่วมกันได้ในระยะยาวอย่างยั่งยืน สังคมต้องรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งด้วย”

จะเติบโตเป็นจำนวนมาก หากมองเฉพาะตลาดแรงงานเพียงอย่างเดียว จะต้องเกิดการโยกย้ายแรงงานจำนวนมหาศาล” ดร. สุทัศน์ เน้นย้ำ (2) การเติบโตและขยายตัวของตัวเมือง หรือ Urbanization โดยประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรในชนบทจะเข้ามาอยู่ในเมืองสูงถึง 60% (3) คนชั้นกลางจะอยู่ในเมืองเป็นจำนวนมาก โดยจะโตเร็วในประเทศเอเชียใต้ และ (4) Consumer Behavior ของคนที่มาอาศัยในเมือง อาเซียนซึ่งอยู่ในจุดที่จะต้องถูกกระทบโดยตรงจากสภาพทางสังคมใหม่นี้ จะต้องมีการวิจัยอย่างไร จึงจะทำให้ทุกคนได้ประโยชน์จากเงื่อนไขประชากรใหม่นี้

4. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในภูมิภาคเปลี่ยนแปลงไปโลกกำลังเปลี่ยนยุค อาเซียนต้องการให้ภูมิภาคนี้เป็นอย่างไรในโลกของอนาคตนี้ ซึ่งมีใช่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะกำหนดได้ แต่ต้องร่วมมือกัน กลไกของอาเซียนที่มีอยู่จะต้องปรับเปลี่ยนอย่างไร จึงจะทำหน้าที่ในโลกใหม่นี้ได้

ท่ามกลางความท้าทายข้างต้น อาเซียนจัดเป็นทางผ่าน (Transit Point) “เราทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน นี่เป็นธรรมชาติที่สุดของภูมิภาคนี้” ดร.สุทัศน์ เสริมอีกว่า อาเซียนต้องเป็น Logistic Hub ที่มีประสิทธิภาพ สร้างพอด้านธุรกิจไปซื้อขายและลงทุน อาเซียนต้องทำระบบกฎหมายให้ดี และสร้างระบบเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค ประชาคมอาเซียนเป็นเวทีที่จะสร้างความ เป็นหนึ่งเดียว และเป็นเวทีที่จะดึงประเทศต่าง ๆ ทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาคเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการค้าการลงทุนในอนาคต ทุกประเทศต้องร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งเป็นหัวใจของอาเซียน

ดร.สุทัศน์ กล่าวทิ้งท้ายว่า “การเรียนรู้จากอดีต ชี้ให้เห็นว่าประโยชน์จากการค้าการลงทุนของภูมิภาคนี้จะเกิดขึ้นนอกภูมิภาค ไม่ใช่ในภูมิภาคเท่านั้น ในอนาคต อาเซียนต้องคำนึงว่าจะได้ประโยชน์จากข้างนอกได้อย่างไร ไม่ใช่ทุกอุตสาหกรรมที่ทำได้ เราจะต้องเลือกอุตสาหกรรมสินค้าหรือบริการที่เราคุมผลประโยชน์ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยมากขึ้น โดยสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ทุกคนมาช่วยกันทำ โดยเฉพาะในกิจกรรมยุทธศาสตร์ เช่น อาหาร พลังงาน การเงิน และการคมนาคมขนส่ง เป็นต้น เพราะการผลิตสินค้าหรือบริการเหล่านี้ บางประเทศได้ประโยชน์ บางประเทศเสียประโยชน์ แต่ทุกประเทศต้องมีวิสัยภาวะสูงพอที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกคนจึงจะอยู่ได้ ทุกคนจึงจะได้ประโยชน์”

นายกอลโล ผู้ออกแบบเรือนแพ
ยังมีผลงานที่สำคัญอีกมากมาย
เช่น พระที่นั่งอัมพรสถาน
สะพานมฆวานรังสรรค์
และสถานีรถไฟหัวลำโพง

หม่อมใหญ่ ถ่ายภาพกับโอรส หม่อมเจ้าวงศ์นิรชร
และหม่อมเจ้าพงศ์ทินเทพ

กองมลาเรีย” ก่อนที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จะเจรจา
ขอสร้างสำนักงานใหม่ให้กระทรวงสาธารณสุขที่จังหวัดนนทบุรี
เพื่อแลกกับพื้นที่และอาคารในบริเวณวังเทเวศร์ โดยกระทรวง
สาธารณสุขย้ายออกไปสำนักงานแห่งใหม่ในปี 2537

ธปท. ได้ว่าจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัดแชฟ้า ซึ่งมีความชำนาญ
งานอนุรักษ์ ให้ซ่อมแซมเรือนแพใหม่ทั้งหมดภายใต้การควบคุม
ของธนาคาร โดยยกระดับพื้นให้สูงขึ้น ในส่วนของสถาปัตยกรรม
ได้ซ่อมผนังไม้สัก ประตูหน้าต่าง ลวดลายช่องแสง ลายเพดาน
งานปูนปั้น และไม้ฉลุให้เหมือนเดิมทั้งสิ้น โดยดำเนินการตาม
สัญญาจ้างระหว่างวันที่ 3 กรกฎาคม 2538 - 27 กุมภาพันธ์ 2539
ในวงเงิน 6,900,000 บาท แล้วปรับเป็นห้องประชุมและรับรอง
แขกสำคัญของ ธปท. รวมถึงผู้มาเยือนจากต่างประเทศอีกหลายครั้ง
อาทิ สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธ ที่ 2 และเจ้าชายฟิลิป แห่ง
สหราชอาณาจักร นายเจียงเจ๋อ หมิน ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ
ประชาชนจีน และภริยา สมเด็จพระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินี
แห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย รวมถึงสมเด็จพระราชินีนาถมาร์เกรเธอ
แห่งราชอาณาจักรเดนมาร์ก

การอนุรักษ์เรือนแพ และสถาปัตยกรรมภายใน ธปท. นับเป็น
อีกหนึ่งหน้าที่สำคัญ ในการปกป้องรักษามรดกศิลปทางศิลปะ วัฒนธรรม
และประวัติศาสตร์ให้อยู่คู่กับประเทศสืบต่อไป

เรือนแพ

สองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรม
ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน หากนั่งเรือล่องผ่านธนาคารแห่ง
ประเทศไทย อาจเคยสังเกตเห็นเรือนไม้เล็ก ๆ ริมน้ำ สีเขียวอม
เทา ที่ดูเหมือนหยุดเวลาไว้ตั้งแต่ศตวรรษที่ผ่านมา

“เรือนแพ” เป็นผลงานการออกแบบของวิศวกรชาวอิตาลี
ซึ่งเป็นนายช่างกรมสุขาภิบาลชื่อ นายเอมิลโย โจวันนี อูเจนโย
กอลโล (Mr. Emilio Giovanni Eugenio Gollo) ผู้ดูแลการก่อสร้าง
ตึกก่ออิฐถือปูนของหม่อมต่าง ๆ ในเขตวังเทเวศร์อีก 5 หลัง
เรือนแพเป็นที่พำนักของหม่อมใหญ่ เทวกุล (สกุลเดิม สุจริตกุล)
เอกภรรยา ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์-
วโรปการ เจ้าของวังเทเวศร์

แม้ว่าสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่ในวังเทเวศร์จะได้รับอิทธิพล
แบบ Neo-classic จากยุโรปในช่วงนั้น (คริสต์ศตวรรษที่ 19 - 20)
ที่ตัวอาคารจะเน้นความสมมาตร เสาสูง หัวเสาแบบโรมัน และ
หน้าต่างหลังคา แต่เรือนแพกลับได้รับการออกแบบในสไตล์ “เรือน
ขนมปังขิง” (Gingerbread House) ที่ประดับด้วยไม้ฉลุลายวิจิตร
เหมือนลูกไม้สวยงาม เพราะสร้างเพื่อเป็นที่พำนักของหม่อมใหญ่
มาแต่ต้น เป็นอาคารไม้สักชั้นเดียวมีฐานรากและเสาทำจากคอนกรีต
เพื่อเพิ่มความแข็งแรง ฝ้าเพดานประดับด้วยลวดลายเรขาคณิต และ
หลังคาปีกนกมุงกระเบื้องว่าวสีขาวสะอาดตา ภายในแบ่งพื้นที่ใช้สอย
เป็นสองส่วน ได้แก่ ห้องส่วนตัวและห้องโถง โดยมีทางเดินเชื่อม
ยาวตลอดตัวอาคาร นายกอลโลได้ทำรากคอนกรีตของเรือนแพเสร็จ
เมื่อเดือนสิงหาคม 2460 และคาดว่าตัวเรือนก็สร้างเสร็จในปีเดียวกัน
ใช้วงเงินก่อสร้างในเวลานั้น 17,240 บาท

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ
สิ้นพระชนม์ในปี 2466 หม่อมใหญ่ได้ย้ายไปปลูกเรือนพักในบริเวณ
วัดราชวิภาส จากนั้นจึงใช้เรือนแพเป็นที่ประทับของโอรสธิดา
บางพระองค์ ต่อมา กระทรวงสาธารณสุขได้ขอซื้อพื้นที่บางส่วนของ
วังเทเวศร์เพื่อใช้เป็นที่พักการ และได้ย้ายจากวังสุโขทัยเข้ามาที่
วังเทเวศร์เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2493 ตำนานใหญ่และเรือนต่าง ๆ
ถูกปรับเปลี่ยนเป็นสำนักงาน รวมไปถึงเรือนแพก็ถูกใช้เป็น “ที่ทำการ

ตราสัญลักษณ์แห่งความภาคภูมิใจ “75 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย”

ก้าวเข้าสู่ปีที่ 75 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยืนหยัดอยู่ในฐานะธนาคารกลาง
ด้วยพันธกิจหลักในการมุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินที่มีเสถียรภาพ
และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและก้าวถึง

เดือนธันวาคม 2560 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จะมีอายุครบ 75 ปี หลังการก่อตั้งในปี 2485 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามีการใช้ตราสัญลักษณ์อย่างเป็นทางการ 3 รูปแบบ ซึ่งปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย และในโอกาสที่ ธปท. ดำเนินงานมาอย่างยาวนานถึง 75 ปี จึงมีการออกแบบตราสัญลักษณ์ “75 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย” เพื่อใช้ในงานประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ของ ธปท. จนถึงเดือนธันวาคม 2561 และอีกเป้าหมายที่สำคัญกว่านั้นคือ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ให้พนักงานและอดีตพนักงานทุกคนได้ร่วมภาคภูมิใจกับการเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและยังคงสืบสานปณิธานการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในหลักการและคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ จากรุ่นสู่รุ่น

สำนักงานธนาคารชาติไทย เริ่มดำเนินการเมื่อปี 2483 ในขณะนั้นสำนักงานธนาคารชาติไทยอยู่ในฐานะเป็นทบวงการเมือง สังกัดกระทรวงการคลัง จึงใช้ตรา “นกยูงกักรัตน” สัญลักษณ์ประจำกระทรวงที่ออกแบบโดยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยปรับให้มีปีกยาวขึ้น ทางยังคงแยกเป็นสามปอย บรรจุในวงกลมรูปไข่ตัด ด้านตัดทั้งสองมีลายกนกเปลว มีอักษรที่ขอบว่า “สำนักงาน” และ “ธนาคารชาติไทย”

เมื่อมีการก่อตั้ง ธปท. อย่างเป็นทางการ ในปี 2485 พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ผู้ว่าการ ธปท. พระองค์แรก ได้ทรงมีหนังสือถึงกรมศิลปากรเพื่อขอให้ช่วยออกแบบตราธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศิลปากรจึงได้มอบหมายให้นายปลิว จั่นแก้ว ข้าราชการ

กรมศิลปากร ร่างแบบตราตามแนวคิดของพระยาอนุมานราชธน ภายใต้การดูแลของพระพรหมพิจิตร โดยใช้ภาพพระสยามเทวาธิราชจากด้านหลังเหรียญทองแดงราคาหนึ่งอัฐเป็นแบบอย่าง แต่ดัดแปลงบางส่วน เช่น ให้พระหัตถ์ขวาควมุงเงินของชาติ และพระหัตถ์ซ้ายถือพระแสงธารพระกร แต่ได้เปลี่ยนตอนปลายจากรูปดอกไม้มาเป็นลายดอกบัว

ต่อมา นายช่วง สเลลันนท์ พนักงาน ธปท. ได้นำตราต้นแบบจากกรมศิลปากรมาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นตราสัญลักษณ์ มีการลดทอนรายละเอียดลง พร้อมกับได้ออกแบบอักษรไทย-อังกฤษแบบโรมันที่ใช้กันอย่างแพร่หลายตราและอักษรนี้เริ่มใช้งานตั้งแต่ช่วงแรกของการเปิดทำการ ธปท. วันที่ 10 ธันวาคม 2485

ในช่วงถัดมา ได้มีการเพิ่มเติมสีและองค์ประกอบเพื่อสื่อถึงความมีค่าของเงิน และการเป็นผู้ดูแลสมบัติของชาติด้วยสีเหลืองทองที่ดูเงิน พระแสงธารพระกร และชื่อ “ธนาคารแห่งประเทศไทย” บนพื้นสีฟ้า

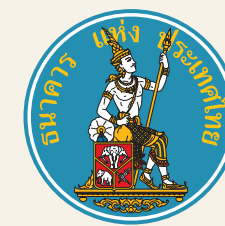
ในปี 2554 มีการปรับปรุงรูปแบบตราสัญลักษณ์ใหม่ให้เข้ากับยุคสมัย ด้วยการลดทอนรายละเอียดเพื่อให้ความเป็น ธปท. ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับ จดจำได้ และกำหนดให้สีฟ้า น้ำเงิน เทา เป็นสีหลักขององค์กรเพื่อสะท้อนถึงวัฒนธรรมใหม่ขององค์กร “ยืนตรง มองไกล ยืนมือ ติดดิน” สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ตราสัญลักษณ์สำนักงานธนาคารชาติไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย
Bank of Thailand

ธนาคารแห่งประเทศไทย

2483

2485

2554

ปัจจุบัน

ข้อมูล : หนังสือเล่าเรื่องแบงก์ชาติด้วยภาพ
หนังสือ 72 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย
สำนักหอสมุด จดหมายเหตุ และพิพิธภัณฑ์ ธปท.

ถอดบทเรียนจาก “ครูแห่งแผ่นดิน” ผ่านความประทับใจจาก “ลูกศิษย์แห่งพระราชฯ” ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

ช่วง 35 ปีหลังในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ภาพหนึ่งที่ทุกคนคุ้นตาแทบทุกครั้งก็พระองค์ท่านเสด็จพระราชดำเนินไปทรงงานไม่ว่าที่ใดก็ตาม มักจะมีชายผู้หนึ่งที่เดินมาพร้อมกับสมุดจดและปากกา คอยติดตามพระองค์ท่านไม่ห่าง ในขณะที่หลายคนมองว่านั่นเป็นการถวายงาน แต่เขากลับมองว่า นั่นเป็นการศึกษาเรียนรู้อย่างบูรณาการจาก “พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน”

ตลอดเวลากว่า 35 ปีที่ “ลูกศิษย์แห่งพระราชฯ” ท่านนี้ได้รับการสอนสั่งจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งมีบทเรียนอันทรงคุณค่ามากมาย และท่านได้พยายามถ่ายทอดส่งต่อให้กับคนไทยมาโดยตลอด BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ได้รับเกียรติจาก ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา มาย้อนรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของ “ครูแห่งแผ่นดิน” พระองค์นี้ผ่านบทเรียนแห่งความประทับใจที่กลายเป็น “หลักยึด” ในการทำงานและการใช้ชีวิตของ “นักเรียน” คนนี้ มาตราบนานเท่านาน

จากข้าราชการสภาพัฒน์ฯ สู่ “ลูกศิษย์พระราชฯ”

หลังจบรัฐศาสตรการทูต ดร.สุเมธ เข้าทำงานกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อปี 2512 ซึ่งเรียกได้ว่า แทบไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมานัก เพราะท่านถูกส่งไปทำงานที่สภาความมั่นคงแห่งชาติ หน้าที่หลัก คือ ต้องเข้าป่าไปในเขตสู้รบต่าง ๆ เพื่อวางแผนรับมือและแก้ไขสงครามการก่อการร้าย (ภัยคอมมิวนิสต์) กระทั่งสงครามสิ้นสุด

ในปี 2524 หลังอดีตแม่ทัพภาคที่ 2 ที่ ดร.สุเมธ เคยทำงานเป็นเลขาธิการให้ คือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี จึงมีดำริให้จัดตั้งสำนักโครงการพระราชดำริขึ้น และขอให้ท่านมารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักฯ โดย ดร.สุเมธ ได้เริ่มต้นถวายงานรับใช้เบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในฐานะข้าราชการ นับตั้งแต่นั้นจนเกษียณอายุราชการในปี 2542 โดยระหว่างนั้น ในปี 2531 ยังได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยให้รับตำแหน่งเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา อีกตำแหน่ง

“เบ็ดเสร็จก็ประมาณ 35 - 36 ปีที่ได้ถวายงานมาตลอดต่อเนื่อง ทั้งในฐานะข้าราชการ และในฐานะส่วนพระองค์ จนตอนนี้เกษียณแล้ว ก็ยังเป็นเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนาอยู่”

ดร.สุเมธ ยอมรับว่า ครั้งแรกที่เราต้องถวายงาน ท่านรู้สึกวิตกกังวลพอสมควร เพราะก่อนหน้านี้ ท่านไม่เคยรู้เกี่ยวกับงานที่พระองค์ท่านทรง และด้วยความกังวลจึงอดไม่ได้ที่ต้องกราบบังคมทูลตรงไปตรงมา โดยพระองค์ท่านทรงรับสั่งกลับมาว่า “ขอบใจนะที่จะมาช่วยฉัน แต่ฉันขอบอกเสียก่อนว่าฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากความสุขที่จะมีร่วมกันในการทำประโยชน์ให้ผู้อื่น”

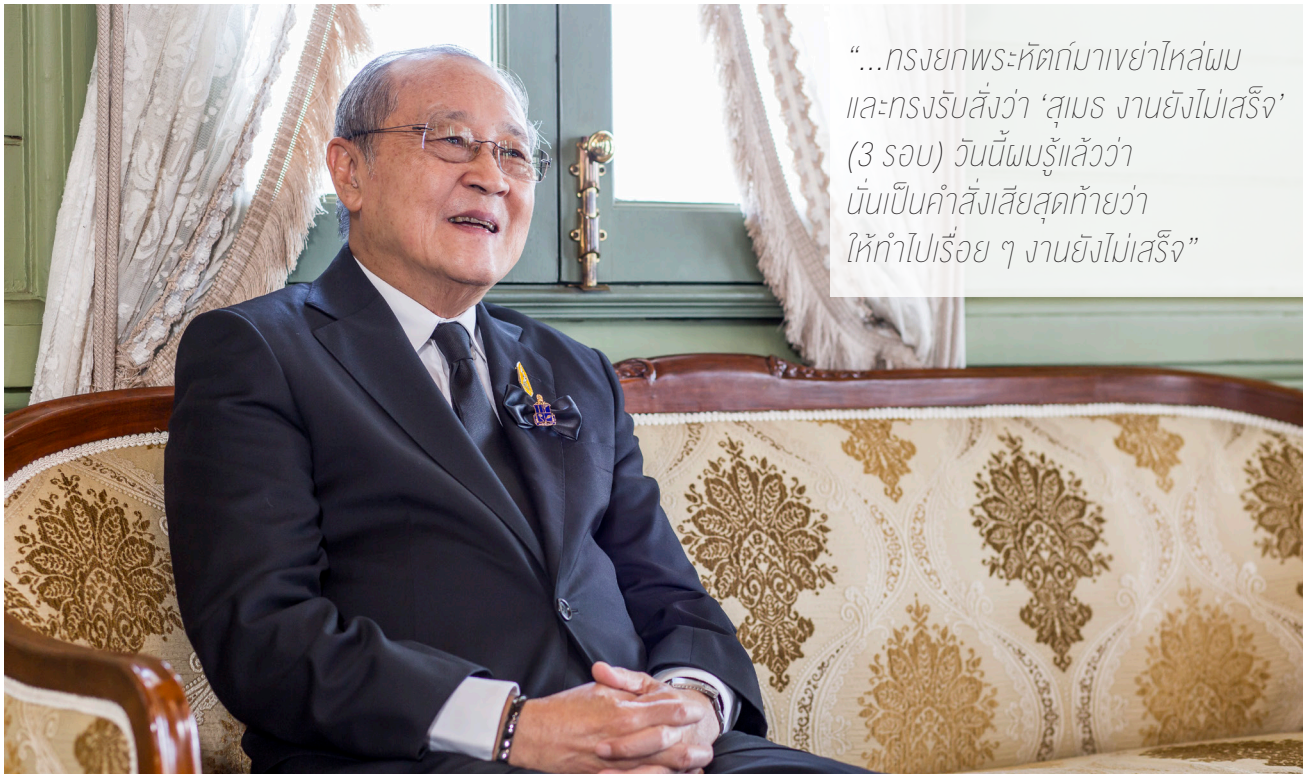
แล้วทรงรับสั่งถามต่อว่าวิตกเรื่องอะไร ผมกราบบังคมทูลไปว่า “ข้าพระพุทธเจ้าไม่รู้เกี่ยวกับงานที่พระองค์ทรงเลย รัฐศาสตรการทูตก็ไม่ได้สอนวิธีบริหารน้ำ หรือวิธีปลูกป่า แต่พระองค์ท่านทรงรับสั่งกลับมาว่า “สิ่งที่ฉันทำ แต่เดิมก็ไม่รู้เหมือนกัน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เรียนรู้กันได้ด้วยฉันสอนเอง” นับจากวันนั้นเป็นต้นมา ขณะที่ทุกคนเข้าไปถวายงาน ผมเป็นคนเดียวที่มาเรียนงานกับพระเจ้าอยู่หัว คอยเดินตามหลังเรียนทุกอย่าง ได้เรียนรู้มหาศาล ยิ่งกว่าไปเรียน Ph.D. ที่ไหนในโลก และเรียนหลักสูตรยาวที่สุดในโลก คือ เรียนถึง 35 ปีเต็ม”

สุดยอดบทเรียนในความทรงจำ...

ที่คนไทยควรดำเนินรอยตาม

“ตั้งแต่ช่วงแรกเลยนั้น พระองค์ท่านไม่ได้สอนวิชาดิน วิชาน้ำ หรืออะไรเลย สิ่งแรกที่ทรงสอนคือ ความเป็นมนุษย์”

ดร.สุเมธ สรุปใจความสำคัญในบทเรียนแรกว่า พระองค์ทรงสอนให้ยึดหลัก 3 ข้อ คือ (1) เป็นคนดี คือรู้จักหน้าที่ของตนใน

“...ทรงยกพระหัตถ์มาเงยไหล่ผม
และทรงรับสั่งว่า ‘สุขุม งานยังไม่เสร็จ’
(3 รอบ) วันนั้นผมรู้แล้วว่า
นั่นเป็นคำสั่งเสียสุดท้ายว่า
ให้ทำไปเรื่อย ๆ งานยังไม่เสร็จ”

สังคม ว่าจะทำประโยชน์ให้บ้านเมืองได้อย่างไร ก่อนนึกถึงตัวเอง (2) เข้าใจ “งาน” อย่างถ่องแท้ กล่าวคือ ต้องเข้าใจทุกอย่างทั้งปัญหาและขั้นตอนการทำงาน นอกจากนี้ อีกสิ่งที่สำคัญมากคือ ต้องเข้าใจและเคารพสิ่งแวดล้อมและภูมิสังคมตรงนั้น การทำงานจึงจะเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ และ (3) ต้องมองไปข้างหน้า (Look Forward) หรือคิดเสมอว่า ถ้าทำเช่นนี้ อีก 5 - 10 ปีข้างหน้า ผลจะเป็นอย่างไร และต้องเตรียมความพร้อมอย่างไร กล่าวคือ ต้องบริหารความเสี่ยง หรือสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” นั่นเอง

นอกจากนี้ ยังมีอีกสิ่งที่ “ลูกศิษย์” ท่านนี้ประทับใจใน “ครูแห่งแผ่นดิน” พระองค์นั้นมาก นั่นคือวิธีการสอนที่ลึกซึ้ง นับตั้งแต่วันแรกที่ได้ตามเสด็จ ขณะที่ ดร.สุขุม เดินตามอยู่ท้ายขบวน พระองค์ท่านทรงรับสั่งให้มาอยู่ใกล้ ๆ และทรงกำชับว่า (1) ให้มองทุกอย่างที่พระองค์ทำ (2) ให้จดทุกอย่างที่พระองค์พูด และ (3) ให้สรุปทุกอย่างที่พระองค์คิด

“ผมมีการบรรยายอยู่ครั้งหนึ่งชื่อว่า ‘ครูแห่งแผ่นดิน’ สรุปความได้ว่า พระองค์ท่านทรงมีการสอนโดยที่เราไม่รู้ตัว ทรงสอนให้ ‘มอง’ คือไม่ใช่แค่เห็น แต่ต้องมองและใช้สติปัญญาวิวินิจฉัยไปด้วย ฉะนั้นโสตประสาททั้งหมดต้องจดจ่อจับจ้องในสิ่งที่เราทำ ต้องระมัดระวัง เพราะทุกอย่างการที่จะทำให้ประชาชน จะมีผลกระทบตอชีวิตเขา ทรงสอนให้ ‘บันทึก’ พระองค์ท่านทรงบันทึกทุกอย่างไว้หมด เพื่อเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และสุดท้าย ทรงสอนให้

‘ประมวล’ คือวิเคราะห์และสังเคราะห์ทุกอย่างที่ทำ รวมถึงประมวลว่าในอีก 5 - 10 ปีข้างหน้า คุณภาพชีวิตของประชาชนตรงนั้นจะเป็นอย่างไร จะเห็นว่าทรงสอนให้อยู่กับปัจจุบันระหว่างดำเนินการ แล้วก็ให้มองไปถึงอนาคตด้วย”

“เศรษฐกิจพอเพียง” ...

ทฤษฎีเพื่อความยั่งยืนในตนเองและโลก

เป็นเวลาหลายสิบปีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานคำสอนเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้คนไทย แต่จนถึงวันนี้ ยังมีหลายคนที่ไม่เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง โดย ดร.สุขุม ให้มุมมองว่า สาเหตุสำคัญไม่ใช่ความเข้าใจผิด แต่น่าจะเป็นการเกล้งไม่เข้าใจ เพราะยังไม่สามารถควบคุมกิเลสและตัณหาได้มากกว่า

“นัยของเศรษฐกิจพอเพียง ทรงสอนให้มีแรงต้านทานต่อกระแสของความกระหายของมนุษย์ โลกทุกวันนี้ก่อสงครามกันทั่ว ทำร้ายสิ่งแวดล้อมกันทั่ว กอบโกยความร่ำรวยโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบใด ๆ แม้แต่ระดับประธานาธิบดีบางประเทศยังประกาศจะเอาตัวรอดไม่รับผิดชอบโลก ถ้าตั้งแต่ระดับผู้นำจนถึงชาวบ้าน ทุกคนคิดเช่นนี้ สุดท้ายโลกก็เข้าสู่ความพินาศ

“วันนี้ โลกยังขนาดเท่าเดิม แต่ทรัพยากรลดลงไป ขณะที่คนเพิ่มขึ้นทุกวัน ส่วนคนที่ไม่มียากไม่มีเลย คนที่มีก็มีจนล้นฟ้า เมื่อมัน

ขาดความสมดุล ก็เกิดการปะทะขัดแย้ง นำไปสู่สงคราม มองผิวเผินอาจถูกอ้างเป็นสงครามศาสนา สงครามการเมือง แต่จริง ๆ แล้วมันเป็นเรื่องของความแย่งชิงทรัพยากร ฉะนั้น ที่พระองค์ทรงรับสั่งเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ก็เพราะพยายามจะสร้างความสมดุลระหว่างคนที่มียากเหลือเกิน กับทรัพยากรที่เหลือน้อยลงทุกที ทาวิธีบริหารจัดการอย่างไรให้พอเพียง”

ดร.สุขุม ย้ำว่า เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เรื่องของความจน และไม่ใช่เรื่องที่ต้องทุกคนต้องลาออกจากงานเพื่อไปทำไร่นา เพราะไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน ทำงานอะไร ก็ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ด้วยการรักษาความพอดีหรือความสมดุลในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นความสมดุลในการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความพอดีในการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงความสมดุลในชีวิตทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ซึ่งความสมดุลของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับสิ่งทีคนนั้นเป็นหรือมี ดังนั้น การประเมินตนเอง (Self-assessment) จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

“จริง ๆ แล้วแก่นแท้เกี่ยวกับความพอเพียง คือ ทรงสอนให้รู้จักรักษาปัจจัยการผลิตหรือปัจจัยของชีวิตเรา และทรงสอนให้ไม่ประมาทสอนให้สร้างภูมิคุ้มกันหรือบริหารความเสี่ยงตลอดเวลา”

จากใจ “ลูกศิษย์พระราชฯ” ถึง “ลูกของพ่อหลวง” ทุกคน

หลังความสูญเสียครั้งใหญ่ของชาวไทยเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ดร.สุขุม ยอมรับว่า แม้จะเคยบวชเรียนมาแล้ว แม้จะเตรียมใจไว้บ้างแล้ว แต่เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น ท่านเองก็ “ต้อ” ไปหลายวัน

“พอได้สติกลับมาก็คิดได้ว่า ปัจจุบันไม่มีศาสดาองค์ใดที่ยังอยู่กับเราบนโลกใบนี้ ถึงแม้ว่าศาสดาเหล่านั้นจะไม่อยู่ แต่คำสอนก็ยังอยู่ ดังนั้น แม้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจะจากไปแล้ว แต่บทเรียนของพระองค์ที่ทรงทิ้งไว้ให้เราคนไทยมีอยู่เต็มไปหมดเพียงพอที่จะใช้ในชีวิตแล้ว เพราะทรงสอนในทุกเรื่องรอบตัว และสิ่งที่ทรงสอนก็เป็น ‘อภาลิโก’ คือใช้ตอนไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ ขอเพียงใส่ใจที่จะทำความเข้าใจ เข้าใจไม่พอ ยังต้องเข้าถึงด้วยการนำไปปฏิบัติ แล้วพวกเราจะเลืกทะเลาะกัน จะตั้งหน้าตั้งตารักษาประเทศ เพราะการรักษาประเทศก็คือรักษาชีวิตเรา และชีวิตของลูกหลานเราต่อไป”

ดร.สุขุม ย้ำว่า สำหรับคนที่รักพระองค์ท่านจริง ไม่ต้องเศร้าอีกแล้ว ให้เริ่มนำสิ่งที่ทรงสอนมาใช้ดำเนินชีวิตและใช้ทำความดีเพื่อประเทศชาติ ส่วนคน อปท. ท่านฝากข้อคิดในการทำหน้าที่เอาไว้ว่าอยากให้อยึดมั่นใน “3 คำ” ที่พระองค์ท่านทรงย้ำเสมอ ได้แก่ “สมดุล มั่นคง ยั่งยืน”

“ถ้าเรารักษาอัตราการเติบโตของประเทศให้สมดุล พอดี มันก็จะมั่นคง แล้วก็ไปต่อได้เรื่อย ๆ ตลอดไป โดยไม่ต้องไปคิดว่าทำไมประเทศอื่นดีกว่าเรา ซึ่ง 3 คำนี้ ไม่ใช่แค่ อปท. หรือหน่วยงานใด แม้แต่ในชีวิตเรา ถ้ายึดไว้เป็นแนวทางในการใช้ชีวิต ในการใช้จ่าย

ก็ยังได้ และดำเนินไปเป็นแนวทางบริหารประเทศ ก็ย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขกับทุกคน พระองค์ท่านไม่เคยใช้คำว่าร่ำรวย มั่งคั่ง แต่ทรงข้ามไปอีกระดับคือ ประโยชน์สุข”

ความสุขที่เรียบง่ายและเป้าหมายชีวิตในแบบ “ดร.สุขุม”

แม้จะล่วงเข้าวัย 78 ปี แต่ปัจจุบัน ดร.สุขุม ยังคงทำหน้าที่เป็นเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ประธานกรรมการมูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และประธานกรรมการมูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นมูลนิธิในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งยังเป็นประธานกรรมการมูลนิธิอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นอกจากนี้ ท่านยังมักได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรบรรยายหรืออบรมในหัวข้อเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเกือบทุกวัน ถึงแม้งานจะรัดตัวจนแทบไม่มีเวลาว่าง แต่เมื่อใดที่พอมีเวลา ท่านมักหาโอกาสไปสนามยิงปืน ซึ่งเป็นงานอดิเรกที่ชื่นชอบมานานและยังคงทำจนทุกวันนี้

“เสน่ห์ของการยิงปืน มันสอนหลายอย่าง สอนว่าทุกอย่างในโลกนี้ไม่มีบวกหรือลบ อยู่ที่การกระทำของมนุษย์ว่าจะใช้มันเป็นบวกหรือลบ ปืนก็เหมือนกัน นอกจากนี้ยังสอนให้ ‘นิ่ง’ เพราะปืนกับคุณต้องเป็นหนึ่ง ต้องมีสมาธิจดจ่อ ต้องมีสติกับทุกจุด ทั้งศูนย์หน้า ศูนย์หลัง และเป้า แล้วก็ต้องมีสติอยู่กับทุกส่วน ทั้งตา หู มือ นิ้ว สมอ และหัวใจ”

ส่วนหนังสือแนะนำ ดร.สุขุม นึกถึงหนังสือธรรมะของพระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธิ์ ปยุตฺโต) และ The Monk and the Philosopher โดย Jean Francois-Revel รวมถึงหนังสือ “สามก๊ก” ซึ่งสอนให้เข้าใจจิตวิทยาและลักษณะของมนุษย์ สอนกลยุทธ์ในการพลิกวิกฤติเป็นโอกาส อีกทั้งยังสอนให้เป็นคนช่างสังเกตและนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับทุกสิ่งรอบตัว

สำหรับเป้าหมายในช่วงชีวิตที่เหลืออยู่ “ลูกศิษย์พระราชฯ” ท่านนี้ตอบว่า เป็นชีวิตที่ไม่มีเป้าหมาย อันเป็นการดำเนินรอยตามสิ่งที่พระองค์ท่านทรงรับสั่งเสมอว่า “ลัทธิของฉัน คือ ทำไปเรื่อย ๆ”

“มองย้อนหลังกลับไป มีเหตุการณ์หนึ่งที่ยืนยันสิ่งที่ทรงรับสั่ง ผมมีโอกาสเข้าเฝ้าขอพระราชทานพรในวันเกิดอายุ 72 ปี เมื่อ 5 - 6 ปีก่อน พระองค์ทรงนั่งสักพัก แล้วทรงยกพระหัตถ์มาเงยไหล่ผม และทรงรับสั่งว่า ‘สุขุม งานยังไม่เสร็จ’ (3 รอบ) วันนั้นรู้แล้วว่า นั่นเป็นคำสั่งเสียสุดท้ายว่า ให้ทำไปเรื่อย ๆ งานยังไม่เสร็จ” ดร.สุขุม ทิ้งท้าย

นอพร เรื่องสกุล

สร้างหน่วยงานกระดาษให้เป็นองค์กรที่มีชีวิต

“คนที่เป่าลมหายใจเข้าไปสร้างชีวิตให้กับองค์กร (Breathe Life into the Organization) ต่างจากคนที่รักษาองค์กรให้คงอยู่ (Maintain Organization) คนที่คิดสิ่งใหม่อยู่เสมอ พอเฝ้าคิดกรอบเสร็จเรียบร้อย สร้างอะไรจนเข้าที่ ก็ส่งต่อให้คนอื่นดูแลรักษา การ Breathe Life เข้าไปในองค์กรให้กลายเป็นสิ่งมีชีวิต เริ่มแรกต้องไม่ติดกรอบเล็ก”

คุณนอพร เรื่องสกุล อดีตผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นบุคคลหนึ่งที่ “สร้างชีวิตให้กับองค์กร” มาหลายองค์กร กล่าวกับ BOT พระสยาม MAGAZINE เช่นนั้น เธอเคยบุกเบิกหน่วยงานใหม่ ๆ ของ ธปท. เช่น ตลาดซื้อคืนพันธบัตร (Repurchase Market) และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งประสบการณ์เหล่านั้น ทำให้เธอไม่หวั่นที่จะตั้งหน่วยงานใหม่ ๆ อีกในชีวิตการทำงานหลังจากนั้น

ตั้งใจการทำงานด้วยตัวเอง

คุณนอพรเป็นอดีตนักเรียนทุน ธปท. ที่มีโอกาสทำงานกับผู้จัดการ ธปท. ถึง 5 ยุคสมัย นับตั้งแต่ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ คุณพิสุทธิ นิมมานเหมินท์ ดร.เสนาะ อุณากร คุณนุฏล ประจวบเหมาะ และคุณกำจร สติรกุล ในช่วงปีแรกของการทำงานที่ ธปท. ได้มีโอกาสช่วยงานผู้จัดการป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในการแปลสุนทรพจน์หนึ่งครั้งร่วมกับเพื่อนร่วมงานและช่วยจัดทำ Reading List เพื่อให้ประกอบการสอนที่ Princeton University สหรัฐอเมริกา ต่อมาได้มีโอกาสติดตามคุณพิสุทธิ นิมมานเหมินท์ ขณะเป็นรองผู้จัดการ เมื่อท่านเดินทางไปประชุม IMF ประจำปีทำให้ได้เรียนรู้วิถีคิด วิธีการทำงาน และมารยาทสังคม

หลังจากทำงานได้ 2 ปี คุณนอพรได้ย้ายมาอยู่ “กลุ่มศึกษาพิเศษ” ซึ่งฝ่ายวิชาการตั้งขึ้นใหม่ มีหน้าที่ศึกษา วิจัย หัวข้อเรื่องทั้งตามที่ได้รับมอบหมายและที่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ อาทิ การสร้างแบบจำลองภาคการเงิน เพิ่มเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การประมาณการความต้องการใช้ธนบัตรแต่ละชนิดราคาในประเทศไทย ฯลฯ

คุณนอพรเห็นงานวิจัยของเพื่อนร่วมงานจึงคิดจัดพิมพ์ออกมาเป็นลำดับ เป็นเอกสารวิชาการชุด Occasional Paper ซึ่งทางห้องสมุดของธนาคารได้ส่งให้ห้องสมุดของธนาคารกลางในต่างประเทศด้วย เป็นการแลกเปลี่ยนที่ได้เอกสารวิชาการมาจากธนาคารกลางเหล่านั้นเสมอ ๆ

นอกจากนี้ เธอยังเสนอให้จัดสัมมนาว่าด้วยการเงินการธนาคารในประเทศไทย เพื่อสื่อสารให้นักวิชาการภายนอกเข้าใจงานของ ธปท. ด้านนโยบายการเงิน

“ความรู้ที่เราเรียนกันมาเป็นเรื่องการเงินการธนาคารของต่างประเทศ เราไม่รู้เลยว่า การเงินการธนาคารของไทยเป็นอย่างไร นอกจากหนังสือที่ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ และคุณหญิงสุภาพ ยศสุนทร เขียน ซึ่งเป็นเรื่อง

การเงินการธนาคารทั่วไป จึงจัดสัมมนาเรื่องการเงินการธนาคารในประเทศไทยขึ้น โดยนำงานวิจัยของกลุ่มศึกษาพิเศษ มาร้อยเรียงเป็นเรื่อง แล้วเชิญอาจารย์ที่สอนเรื่องการเงินการธนาคารในมหาวิทยาลัยมาร่วมสัมมนา”

เรียกได้ว่า คุณนอพรเป็นนักวิชาการ ธปท. คนแรกที่ลุกขึ้นมาสื่อสารบทบาทหน้าที่และการดำเนินนโยบายของ ธปท. ให้บุคคลภายนอกได้เรียนรู้และเข้าใจ

จากนักวิชาการ...สู่การตั้งหน่วยงานใหม่

หลังจากงานกลุ่มศึกษาพิเศษ คุณนอพรมีโอกาสได้ทำงานอีกหลายหน่วยงานใน ธปท. ได้แก่ ฝ่ายการบัญชี ฝ่ายการธนาคาร

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ และฝ่ายจัดการกองทุน ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับงานด้านตลาดเงินตลาดทุน และต้องติดต่อกับบุคคลภายนอกหลากหลายกลุ่ม แต่ครั้งมักมีเหตุการณ์ท้าทายให้คุณนอพรได้คิดใหม่ทำใหม่อยู่เสมอ อาทิ การจัดทำรายงานด้านการเงินประจำสัปดาห์เสนอผู้จัดการเสนาะ อุณากร ให้ทันทุกวันศุกร์ เพื่อให้ท่านมีข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ การเปลี่ยนวิธีปล่อยเงินให้ธนาคารพาณิชย์ จากเดิมที่ใช้วิธีรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินเพื่อการส่งออก ฯลฯ ที่ต้องคิดส่วนลดหักไว้ล่วงหน้า เป็นรับซื้อตั๋วเงินที่คิดดอกเบี้ยครั้งเดียวในวันชำระเงินคืน เนื่องจากตั๋วสัญญาใช้เงินเหล่านี้มักมีการชำระคืนก่อนกำหนด วิธีการใหม่ช่วยลดขั้นตอนและเวลาการทำงานได้มาก

“ถ้าเราคิดโจทย์ให้ตัวเองได้ เรามองรอบตัวว่าใน สปท. ขาดอะไร ความรู้ของเราจะเติมเข้าไปได้ไหม เราก็จะหาสิ่งที่เราต้องทำเจอ และทำงานต่อไปได้”

ประสบการณ์บุกเบิกหน่วยงานใหม่ครั้งแรกของคุณนพรเกิดขึ้นในช่วงที่ทำงานในฝ่ายการธนาคาร ซึ่งเป็นช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนที่เคยคงที่มาตลอดเริ่มมีการขยับ เกิดตลาดเงินตราต่างประเทศและเป็นที่มาของการพัฒนาตลาดเงิน จนเกิด “ตลาดซื้อคืนพันธบัตร”

“บริบทของเหตุการณ์สมัยนั้น ประเทศไทยยังไม่มีตลาดเงินให้กู้ยืมระหว่างสถาบันการเงิน (Interbank Market) มีธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เพียง 3 แห่ง และธนาคารต่างชาติ หากธนาคารต่างชาติขาดสภาพคล่อง สามารถกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ไทยได้ แต่หากธนาคารพาณิชย์ไทยขาดสภาพคล่อง ตลาดไม่ใหญ่พอจะรองรับความต้องการ และไม่มีคนกลางทำหน้าที่หาแหล่งเงิน สปท. จึงคิดว่าจำเป็นต้องพัฒนาตลาดเงินให้ดีขึ้น ตลาดเงินในต่างประเทศมีตัวเงินคลังของเรามีแต่พันธบัตรซึ่งเป็นตราสารระยะยาว พอดีขึ้นได้จากที่เคยดูงานในนิวยอร์กว่า ผู้ค้าตราสารหนี้ (Bond Dealer) จะหาเงินเพื่อถือหลักทรัพย์ข้ามคืน โดยนำหลักทรัพย์ไปขายธนาคารพาณิชย์ทุกสิ้นวัน เป็น Overnight Repurchase จึงนำวิธีการนี้มาประยุกต์ใช้ เกิดเป็นตลาดซื้อคืนพันธบัตร หรือ Repurchase Market เพราะธนาคารพาณิชย์ไทยมีพันธบัตรจำนวนมาก” ตลาดซื้อคืนพันธบัตรที่ไม่เคยมีมาก่อน ก็เกิดขึ้นได้จริงในประเทศไทย จากความคิดของคุณนพรนี่เอง

ไม่กี่ปีหลังจากนั้น คุณนพรในขณะดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายกำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ 3 ฉบับ เพื่อกำกับธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนให้รัดกุมยิ่งขึ้น และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อฟื้นฟูสถาบันการเงินในประเทศให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ ภายใต้กรอบนโยบายของ สปท. และรัฐบาลได้อย่างคล่องตัวขึ้น

“ครั้งนั้นเป็นการเริ่มตั้งหน่วยงานใหม่ ซึ่งมีเพียงกระดานพระราชกำหนด แม้แต่คนร่างพระราชกำหนดที่ต่อมาจะเป็นพระราชบัญญัติก็ไม่มั่นใจว่าจะตั้งได้อย่างไร เป็นงานที่ใหญ่ขึ้นต้องติดต่อกับผู้ใหญ่ที่เป็นบุคคลภายนอกค่อนข้างมาก และต้องดำเนินการสัมพันธ์กับงานหลายด้านมากขึ้น”

ในที่สุด กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินก็ก่อตั้งขึ้นมาได้สำเร็จ และดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน โดยเริ่มต้นจากกระดานพระราชกำหนดเพียงไม่กี่แผ่น เกิดเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในส่วนที่ สปท. ไม่สามารถทำได้ในฐานะธนาคารกลาง ไม่ว่าจะเป็นการให้กู้เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับธนาคารพาณิชย์ ถือหุ้นธนาคารพาณิชย์ หรือการเรียกเก็บหนี้เพื่อนำมาลดความเสียหายในช่วงวิกฤติสถาบันการเงิน ซึ่งการตัดสินใจลงทุนของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ในแต่ละครั้ง อยู่ภายใต้หลักการที่ว่า สถาบันนั้นต้องฟื้นฟูได้และพัฒนาต่อได้

หลักการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่

“การคิดใหม่ ต้องเริ่มจากการตั้งโจทย์ให้ถูกต้อง แล้วหาทางออกจากปัญหา ไม่ใช่ดูที่ตัวปัญหา แล้วจะพบแนวทาง วิธีการแก้ไขปัญหา โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มคนหรือเพิ่มเครื่องมือใดๆ” หลายครั้งที่คุณนพรคิดและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา และได้ “เติมชีวิต” ให้กับองค์กรสำเร็จด้วยดี เธอเล่าถึงแนวทางในส่วนนี้ว่า

ประการแรก คือ ไม่ติดกรอบเล็ก เธออธิบายให้เห็นภาพ เวลาเขียนแผนผังองค์กร (Organization Chart) มักเขียนเป็นกรอบสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ แทนตำแหน่งลงบนกระดาน หากกระดานแผ่นนั้นคือองค์กร แล้วใครจะทำงานตรงช่องว่างระหว่างกรอบนั้น

“ถ้าเราคิดว่าทั้งหมดนี้ คือ สปท. ทั้งหมดนี้ คือ องค์กร ทั้งหมดนี้คือ ประเทศไทย เราก็จะคิดอีกแบบหนึ่งว่า แล้วเราอยู่ตรงนี้ เราทำอะไรได้ กล่าวคือ เริ่มต้นต้องไม่ติดกรอบเล็ก ซึ่งบางครั้งคนตั้งโจทย์ผิด เช่น เมื่อเราทำงานในกลุ่มศึกษาพิเศษ หากไม่มีคนส่งงานมาให้เราทำเราก็ได้แต่บ่น แต่ถ้าเราคิดโจทย์ให้ตัวเองได้ เรามองรอบตัวว่าใน สปท. ขาดอะไร ความรู้ของเราจะเติมเข้าไปได้ไหม เราก็จะหาสิ่งที่เราต้องทำเจอ และทำงานต่อไปได้

เช่นเดียวกับตอนที่ตั้งตลาดซื้อคืนพันธบัตร เมื่อพูดถึงการทำตลาดเงิน ทุกคนจะคิดถึง Discount Market หรือ Discount House แต่เมื่อเราตีโจทย์ว่า สิ่งที่ต้องการ คือ ตลาดที่คนมีเงินกับคนขาดเงินได้มากู้ยืมกันอย่างคล่องตัว เราก็จะมีโจทย์ใหม่ และควรจะมีสิ่งที่ทำให้เขาวางใจกัน เราก็ต้องหาตราสาร ซึ่งสิ่งที่เรามี คือ พันธบัตรทั้งหมดนี้เราก็จะไม่ติดและสร้างสรรค์งานออกมาได้ แต่เราต้องอยู่ในกรอบใหญ่ที่สุด นั่นคือ กรอบของความเป็น สปท. กรอบที่ต้องยุติธรรมกับทุกคน เพื่อให้คนไว้วางใจ”

ประการที่สอง คือ ความรู้มีอยู่ทั่วไป เมื่อมีโอกาสได้ไปดูงานเรื่องหนึ่ง เธอมักได้ความรู้เรื่องอื่นกลับมาด้วยเสมอ “เราต้องเปิดหูเปิดตาถึงไม่ได้ใช้ ก็ไม่เป็นไร อย่างตอนที่ธนาคารต่างประเทศมา เราถามเขาว่า ที่ต่างประเทศมีการกำกับธนาคารพาณิชย์อย่างไรบ้าง เพราะเวลาที่เราร่างพระราชบัญญัติของเขา เราก็ได้เพียงแค่ความรู้เป็นข้อ ๆ แต่หากมีคนมาอธิบาย เราก็จะได้ความรู้ว่า มีอะไรบ้างที่เรายังไม่ได้ทำ ปีคือ ความรู้ที่มีอยู่ทั่วไป แม้แต่ในนิยาย โดยเฉพาะนิยายต่างประเทศ เพราะนักเขียนมักศึกษาของจริงก่อนเขียน”

คุณนพรเป็นบุคคลภายนอกที่มีโอกาสได้เข้าไปดูชั้นใต้ดินของพิพิธภัณฑ์สถาบันสมิธโซเนียน เพื่อศึกษาวิธีการทำและบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ จึงได้เห็นเบื้องหลังการทำงาน ที่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า จัดวางแนวคิด และทำวิจัยก่อนจะออกมาเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เห็นและนำความรู้เหล่านั้นมาส่งต่อให้กับเพื่อนที่กำลังรับหน้าที่จัดทำพิพิธภัณฑ์เงินตราของ สปท.

ประการที่สาม คือ เมื่อทำงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ต้องไม่ลืมที่จะสื่อสารกับบุคคลอื่นให้เข้าใจงานที่เราทำ (Public Relation) “ตอนที่อยู่กองทุนเพื่อการฟื้นฟู คนเพียงกลุ่มเดียวที่เราต้องทำความเข้าใจ คือ ธนาคารพาณิชย์ เราจึงจัดทำหนังสือชื่อ ‘ฝากเงินให้รวย’ แจกเป็นของขวัญปีใหม่ ซึ่งจะเล่าเรื่องที่ธนาคารพาณิชย์มีปัญหา การช่วยเหลือฟื้นฟูธนาคารพาณิชย์ที่มีปัญหา การช่วยเหลือผู้ฝากเงินและสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นการสื่อสารให้ธนาคารพาณิชย์เข้าใจว่ากองทุนเพื่อการฟื้นฟู ทำอะไร และให้ความเข้าใจวิธีที่ประเทศต่าง ๆ คุ้มครองเงินฝากของประชาชน

เมื่อทำงานที่กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) คนที่เราต้องทำความเข้าใจกับเขามากที่สุด คือ สมาชิก กบข. ซึ่งข้าราชการ

ทั่วประเทศมีจำนวนถึงกว่าล้านคน ตั้งแต่ระดับตำรวจตระเวนชายแดนไปจนถึงเอกอัครราชทูต เราจะสื่อสารอย่างไรกับคนที่มีช่วงห่างขนาดนั้นในเรื่องความรู้ทางการเงิน จึงใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อคุยกับข้าราชการจำนวนล้านคน แต่คนทั่วไปก็ฟังด้วย จนเรื่องออมเงินเป็นประเด็นน่าสนใจ และเกิดความสนใจในการตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกันมากขึ้น”

ประสบการณ์จากภายในสู่ภายนอก

“ประสบการณ์การทำงานใน สปท. อันยาวนาน ได้ทำงานด้านต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการบริหารองค์กร การจัดตั้งหน่วยงานหรือส่วนงานใหม่ ๆ ภายในองค์กร การบริหารเงิน ล้วนแล้วแต่เป็นงานที่ได้สั่งสมประสบการณ์การทำงานมาอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปปรับใช้กับหน่วยงานภายนอกได้เป็นอย่างดี”

นอกจากนี้ ตลอดระยะเวลาที่ทำงานใน สปท. เธอได้เรียนรู้การมองแบบภาพรวม ทำให้อ่านออกว่า ภาพใหญ่กำลังจะไปทางใด ซึ่งนำไปปรับใช้กับการทำงานภายนอก สปท. ได้เป็นอย่างดี ระหว่างที่เป็นผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเลขาธิการ กบข.

คุณนพร ได้กล่าวถึงความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานในองค์กรแห่งนี้ว่า “เอกลักษณ์เด่นของ สปท. คือ การเป็นสถาบันอันทรงเกียรติได้รับการยอมรับเชื่อถือจากสังคมอย่างสูง เป็นสถาบันที่มีคนเก่งจำนวนมาก ดังนั้น การได้เป็นพนักงาน สปท. จึงเป็นความภาคภูมิใจไม่ว่าจะเดินไปที่ใด ทำงานกับหน่วยงานใด ก็มักได้รับความเชื่อถือเหมือนกับว่ามีสถาบันนี้ทำหน้าที่เราไป หรือรับรองตัวเราไปโดยปริยาย”

นอกจากจะฝากข้อคิดการทำงานอย่างสร้างสรรค์ไว้แล้ว คุณนพรยังได้ฝากข้อคิดถึงพนักงานทุกคนด้วยว่า “ในการทำงานต้องไม่ติดกรอบ จิตวิญญาณของความเป็น สปท. ต้องไม่หยาบ คือ มีงานเราก็ทำ และทำให้ดี แม้เป็นงานที่ไม่เกี่ยวกับเรา แต่หากเป็นงานที่เป็นประโยชน์กับประเทศ ก็ช่วยทำ” พร้อมกล่าวชื่นชมการทำงานของพนักงาน สปท. ที่มีค่าขมดี ๆ ให้ได้ยินเสมอว่า เวลาма สปท. แล้ว ทุกอย่างดูดี ประณีต เรียบร้อย เป็นระบบระเบียบ มีกาลเทศะและมีความใส่ใจ

สามารถติดตามงานเขียนของคุณนพร เรื่องสกุล ได้ที่
Blog : thaidialogue.wordpress.com
Facebook : knowledge Plus by นพร

FINANCIAL FUTURE WITH SMART TECHNOLOGY

อนาคตความท้าทายของเทคโนโลยีทางการเงิน

เมื่อเทคโนโลยีทางการเงิน (FinTech) กลายเป็นเรื่องที่ยับยั้งไม่ได้ตัวเรามากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในแง่ของการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการเงินการธนาคาร

BOT พระสยาม MAGAZINE จึงเปิดประเด็นพูดคุยกับ 3 บุคลากรรุ่นใหม่ไฟแรงจากฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการเงินโดยตรง ได้แก่ บังปอนด์ - ษณาดา ทองเพ็ญ ผู้ตรวจสอบฝ่ายตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ แพท - รัชญณัฏฐ์ รุ่งศรีสวัสดิ์ ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายเทคโนโลยีทางการเงิน และ จอย - ชนิกันต์ ให้ไทย ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน

ทั้ง 3 จะมาร่วมเปิดมุมมองรอบด้านเกี่ยวกับ FinTech พร้อมเผยให้เห็นถึงความท้าทายที่บุคลากรภาคการเงินการธนาคารจะต้องเผชิญต่อไปในอนาคต

ขอบเขตงานที่รับผิดชอบ

บังปอนด์ : ปัจจุบันเป็นผู้ตรวจสอบ ฝ่ายตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยขอบเขตงานที่รับผิดชอบอยู่มี 3 ด้านค่ะ ได้แก่ (1) การตรวจสอบระบบ IT ของสถาบันการเงิน และผู้ให้บริการ e-Payment (2) พิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาคำขออนุญาตทำธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับ IT และ (3) งานโครงการ ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นส่วนหนึ่งในทีมงานติดตามภายใต้โครงการ National e-Payment หรือที่รู้จักกันในนาม “พร้อมเพย์”

แพท : แพทเป็นผู้วิเคราะห์ จากฝ่ายเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งเป็นฝ่ายน้องใหม่ที่เพิ่งจัดตั้งเมื่อปลายปี 2559 โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ผลักดัน FinTech ให้เป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการแข่งขันของระบบการเงินไทยในระยะยาว งานหลักของแพทจะมุ่งเน้นที่การศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนานวัตกรรมทางการเงินที่นำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ ทั้ง Bank และ Non-bank ผ่านการหารือใน FinTech Clinic และการเข้าร่วมทดสอบใน Regulatory Sandbox รวมทั้งประสานงาน จัดประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันให้เกิด FinTech Ecosystem ของไทย เช่น โครงสร้างพื้นฐานมาตรฐานกลางที่จำเป็น และการใช้ข้อมูลร่วมกัน

จอย : งานที่ทำอยู่ตอนนี้ คือ ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน ซึ่งจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลระบบการชำระเงิน และเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานประชาสัมพันธ์โครงการ National e-Payment ธปท. โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการระบบพร้อมเพย์ รวมถึงโครงการขยายการใช้บัตรเพื่อส่งเสริมการใช้ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ของรัฐบาล ทั้งโครงการระบบพร้อมเพย์ รวมถึงโครงการขยายการใช้บัตรเดบิต

“คาดว่าน่าจะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น มีการลงทุน การร่วมมือกับ FinTech Startups มากยิ่งขึ้น สามารถแข่งขันได้ ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง และมีฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์”

แพท - รัชญณัฏฐ์ รุ่งศรีสวัสดิ์

“เทคโนโลยีทางการเงินจะเข้ามาทำให้วิถีชีวิต
และการทำธุรกรรมทางการเงินของคนสะดวก
สบายขึ้น และลดบทบาทของธนาคาร
ในบางส่วนลง และ สปท. ในฐานะที่เป็น
Regulator ก็ต้องศึกษาทำความเข้าใจและ
ติดตามการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้”

จอย - ชนิกันต์ ให้อย

บทบาทของเทคโนโลยีที่มีผลต่อภาคการเงิน การธนาคารในปัจจุบัน

IEWT : ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อ
ภาคการเงิน ซึ่งคิดว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีน่ากลายเป็น
ปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับภาคการเงินให้มีพัฒนาการอย่างก้าว
กระโดดและตอบโจทย์ของประเทศในอนาคต

ปังปอนด์ : ด้วยพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
มีความต้องการเข้าถึงข้อมูลอย่างรวดเร็วแบบ Anywhere, Anytime,
Any device รวมถึงก่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ด้าน
FinTech การใช้บริการ Internet / Mobile Banking ที่สามารถ
สอบถามข้อมูลบัญชี โอนเงินทั้งภายในและต่างธนาคาร หรือการซื้อ
ขายเงินกองทุน / หลักทรัพย์ ผ่านการเชื่อมโยงกับระบบ IT ของธุรกิจ
ในกลุ่มสถาบันการเงินเข้าหากัน

จอย : เทคโนโลยีช่วยส่งเสริมให้การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
การเงินการธนาคารสะดวกขึ้น ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้ใช้บริการ
และผู้ให้บริการทางการเงินการธนาคารเปลี่ยนไป มีความสามารถในการ
แข่งขันเพิ่มขึ้น ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ
ได้อย่างก้าวกระโดด

คุณสมบัติสำคัญของผู้ที่จะต้องทำงาน ด้านเทคโนโลยีทางการเงิน

จอย : คุณสมบัติสำคัญ คือ จะต้องเป็นคนติดตามข่าวสาร
การเปลี่ยนแปลงของภาคการเงินการธนาคารทั้งในไทยและ
ต่างประเทศ

ปังปอนด์ : คิดว่าต้องเป็นคนที่ทันเหตุการณ์ มีความคล่องตัว
(Agility) และเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ (Openness) อีกทั้งในฐานะที่เป็น
ผู้กำกับดูแล ควรจะต้องบาลานซ์เรื่องการใช้เทคโนโลยี ควบคู่ไปกับ
การดูแลความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ด้วยค่ะ โดยเฉพาะเรื่อง Cyber Risk
ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงสำคัญระดับโลก ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ของ
สปท. และสถาบันการเงิน

IEWT : รู้เท่าทันเทคโนโลยี รู้ความต้องการบริการทางการเงิน
ของผู้ใช้บริการ และหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถ
บูรณาการปัจจัยทั้ง 3 ส่วน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบริการทางการเงิน
ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เทคโนโลยีทางการเงินจะส่งผลให้วิถีชีวิตของผู้คนและ ภาคการเงินในอนาคตเปลี่ยนแปลงไปเช่นไร

จอย : มองว่าเทคโนโลยีทางการเงินจะเข้ามาทำให้วิถีชีวิตและ
การทำธุรกรรมทางการเงินของคนสะดวกสบายขึ้น และลดบทบาท

“เทคโนโลยีทางการเงินช่วยสร้างโอกาสให้กับ
นักพัฒนารุ่นใหม่ที่มีไอเดียสร้างสรรค์
มีพื้นที่ให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และ
บริการทางการเงินออกสู่ท้องตลาดได้”

ปังปอนด์ - ชญาดา กองเพ็ญ

ของธนาคารในบางส่วนลง สปท. ในฐานะที่เป็น Regulator ก็ต้อง
ศึกษาทำความเข้าใจและติดตามการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อ
ใช้ในการกำกับดูแลและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมให้ได้มากที่สุด

IEWT : คาดว่าน่าจะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน
และให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น มีการลงทุน การร่วมมือ
กับ FinTech Startups มากยิ่งขึ้น สามารถแข่งขันได้ ด้วยต้นทุนที่
ต่ำลง และมีฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ปังปอนด์ : การแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการรายเล็กกับสถาบัน
การเงินในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้บริการได้อย่างรวดเร็ว
และหลากหลายมิติมากขึ้น นอกจากนี้ ยังสร้างโอกาสให้กับนักพัฒนา
รุ่นใหม่ที่มีไอเดียสร้างสรรค์ มีพื้นที่ให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์และ
บริการทางการเงินออกสู่ท้องตลาดได้

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการเงิน ในแบบฉบับของตนเอง

IEWT : ปัจจุบันใช้เทคโนโลยีในการทำธุรกรรมพื้นฐานต่าง ๆ
เช่น การถอนและโอนเงินผ่านตู้ ATM ซึ่งถือเป็น FinTech ในยุค
ต้น ๆ จนมาถึงบริการ Mobile Payment ที่มีการเติบโตขึ้นอย่าง
รวดเร็ว โดยเฉพาะการโอนเงินด้วยพร้อมเพย์ กล่าวได้ว่า หากได้ลองใช้
บริการแล้วจะติดใจ ถ้าไม่เกิน 5,000 บาท ไม่เสียค่าธรรมเนียมและไม่
จำกัดจำนวนครั้ง ซึ่งในอนาคตอันใกล้ก็จะได้ใช้บริการการชำระเงิน
ด้วยการสแกน QR Code และการยืนยันตัวตนด้วย Biometrics เช่น
ลายนิ้วมือ เสียง ม่านตา และใบหน้า

จอย : ตอนนี้ใช้พวก e-Wallet ต่าง ๆ อยู่ค่ะ โดยจะโอนเงินใส่
ไว้เท่าที่จำเป็น หรือผูกกับบัตร ทำให้สามารถใช้ชำระค่าสินค้าได้ทั้ง
ร้านค้าทั่วไปและผ่านออนไลน์ ถือว่าค่อนข้างสะดวก เพราะส่วนมาก
เราพกโทรศัพท์มือถือติดตัวอยู่แล้ว เวลาลืมหยิบกระเป๋าเงินติดตัวไป
ก็ยังสามารถจ่ายได้ นอกจากนี้ บริการที่ใช้เป็นประจำ คือ การโอนเงิน
ยิ่งถ้าโอนเงินให้ที่บ้าน จอยจะโอนผ่านพร้อมเพย์ เพราะการจำเบอร์
โทรศัพท์มือถือสะดวกมากกว่าเลขที่บัญชี แถมไม่เสียค่าธรรมเนียม

ปังปอนด์ : ทุกวันนี้สมาร์ทโฟนกลายเป็นปัจจัยที่ 5 ในการใช้
ชีวิตประจำวันของปอนด์แล้ว ทั้งใช้สำหรับดูตารางงาน ติดต่อสื่อสาร
รวมไปถึงการทำธุรกรรมทางการเงินด้วย ซึ่งใช้ Mobile Banking
ทั้งในการโอนเงินและจ่ายค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก
รวดเร็ว โดยเฉพาะหลังจากที่มีบริการพร้อมเพย์ ก็ยิ่งทำให้การโอนเงิน
สะดวกยิ่งขึ้น เพียงแค่ใช้เบอร์โทรศัพท์มือถือก็ทำได้ igit การใช้
เทคโนโลยีทางการเงิน แม้จะทำให้ชีวิตเราสะดวกสบาย แต่ก็ควร
ใช้งานอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ เช่น
ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวแก่บุคคลอื่น หรือเลือกดาวน์โหลด
Application จากแหล่งที่น่าเชื่อถือ และหากพบความผิดปกติจาก
การใช้งาน ก็รีบติดต่อธนาคารที่ให้บริการทันที

e-Money เงินยุคใหม่ สะดวก ปลอดภัย ไร้กังวล

นับตั้งแต่มีการใช้ “เงิน” เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เงินก็มีการวิวัฒนาการเรื่อยมา ตั้งแต่เบี้ยหอย เงินพดด้วง เหรียญกษาปณ์ บัตรธนาคาร จนถึงธนบัตรที่เราคุ้นเคยกันดี เงินประเภทต่างๆ นี้มีการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับเพื่อให้สะดวกและเหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปของคนเรา จนมาถึงปัจจุบันที่กำลังเข้าสู่ยุคของ “เงินอิเล็กทรอนิกส์” หรือที่เราเรียกกันง่าย ๆ ว่า “e-Money” ซึ่งเงินชนิดนี้กำลังจะเข้ามามีบทบาทในชีวิตเรามากขึ้น

e-Money คือ สื่อการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่ง ซึ่งจะเก็บบันทึกมูลค่าเงินในชิปคอมพิวเตอร์ หรือบนเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการจะต้องจ่ายเงินล่วงหน้าให้กับผู้ให้บริการก่อนนำไปใช้ชำระเงิน ต่างจากบัตรเครดิตและบัตรเครดิตที่ไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินล่วงหน้า โดยบัตรเครดิตจะใช้วิธีตัดเงินจากบัญชีธนาคารของผู้ถือบัตร ส่วนบัตรเครดิตสามารถรูดซื้อสินค้าได้ก่อน แล้วค่อยจ่ายเงินให้กับธนาคารทีหลัง คนจึงนิยมใช้บัตรเครดิตและบัตรเครดิตสำหรับชำระค่าสินค้าที่มีมูลค่าสูง ส่วน e-Money นิยมนำไปใช้ชำระค่าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ

ปัจจุบันในประเทศไทย e-Money ถือเป็นรูปแบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอัตราการเติบโตสูงเป็นอันดับสอง รองจากการชำระเงินทาง Mobile Banking โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (Compound Annual Growth Rate - CAGR) ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2559 อยู่ที่ 25% เนื่องจาก e-Money ช่วยให้เราจ่ายเงินค่าสินค้าหรือบริการได้สะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องรอรหัสเงินหรือพกเงินสด

จำนวนมาก และยังสามารถโอนเงินให้กันระหว่างบัญชี e-Money ได้อีกด้วย ตอบโจทย์ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่เน้นความรวดเร็วและคล่องตัว

ประเภทของ e-Money

เราสามารถจัดประเภทของ e-Money ตามการใช้งานได้ 2 แบบ แบบแรก คือ “Card Based” ซึ่งเก็บมูลค่าเงินไว้ในชิปคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่ฝังอยู่ในบัตร ทุกครั้งที่เราเติมเงินเข้าไปในบัตรหรือใช้จ่ายผ่านบัตร ชิปคอมพิวเตอร์ภายในบัตรจะบันทึกและปรับปรุงข้อมูล โดยไม่ต้องส่งรายการไปประมวลผลที่เครือข่ายของผู้ให้บริการ จึงเหมาะกับการชำระเงินที่เน้นความรวดเร็ว เช่น บัตรโดยสารรถไฟฟ้า บัตรศูนย์อาหาร ส่วนใหญ่แล้ว e-Money ประเภทนี้สามารถใช้ชำระเงินได้เลยทันที ไม่ต้องสมัครและลงทะเบียนก่อน นอกจากนี้แล้ว ปัจจุบันผู้ให้บริการบางรายได้นำชิปคอมพิวเตอร์ใส่ไว้ในพวงกุญแจหรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อความสะดวกในการพกพามากยิ่งขึ้น

e-Money ประเภท Card Based ที่อยู่ในรูปแบบพวงกุญแจ

ที่มา : www.korea.net

แม้แต่ร้านค้าข้างถนนในจีนก็สามารถชำระเงินด้วย e-Money ได้ โดยการสแกน QR Code
ที่มา : www.atimes.com

e-Money ประเภทที่ 2 คือ “Network Based” หรือ “Server Based” ซึ่งมูลค่าเงินจะจัดเก็บไว้ในเครือข่ายของผู้ให้บริการ ดังนั้นทุกครั้งที่ลูกค้าทำการเติมเงินหรือใช้จ่ายผ่านบัตรจะมีการส่งข้อมูลไปยังระบบเครือข่ายของผู้ให้บริการ e-Money ประเภทนี้ ส่วนใหญ่มักใช้กับการทำธุรกรรมหรือชำระเงินทางออนไลน์ โดยทั่วไปผู้ใช้บริการจะต้องสมัครใช้บริการและลงทะเบียนกับผู้ให้บริการก่อน จากนั้นจึงเติมเงินเข้าไปในบัญชีผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Internet Banking เว็บไซต์ของผู้ให้บริการ และ ตู้ ATM เป็นต้น

ตัวอย่าง e-Money รูปแบบ Network Based ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน คือการใช้บริการผ่านโทรศัพท์มือถือโดยการสแกน QR Code ในประเทศที่กำลังลดการพึ่งพาเงินสด เช่น ประเทศจีน ได้หันมาใช้บริการรูปแบบนี้ในการชำระเงินในชีวิตประจำวันกันมากขึ้น ทำให้ชาวจีนสามารถลดการพึ่งพาเงินสดลง ไม่จำเป็นต้องพกเงินสดจำนวนมากเหมือนแต่ก่อน เพียงมีโทรศัพท์มือถือที่สามารถใช้บริการชำระเงินผ่าน QR Code ก็สามารถซื้อสินค้าหรือบริการได้ ทางด้านร้านค้าที่รับจ่ายเงินผ่านบริการลักษณะนี้ก็สะดวกสบาย ไม่ต้องทอนเงินหรือบริหารจัดการเงินสด และเป็นการเพิ่มทางเลือกในการชำระเงินให้กับลูกค้า ซึ่งในประเทศไทยก็เริ่มมีผู้ใช้บริการในลักษณะเดียวกันนี้แล้ว

การกำกับดูแลผู้ให้บริการ e-Money ในไทย

ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น e-Money เป็นสื่อการชำระเงินที่ผู้ใช้บริการ

จะต้องจ่ายเงินไปก่อนล่วงหน้า ผู้ให้บริการจึงมีหน้าที่ต้องเก็บรักษาเงินของผู้ใช้บริการ หากไม่มีการกำกับดูแลผู้ให้บริการที่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการได้ เช่น ผู้ให้บริการอาจนำเงินที่รับล่วงหน้าไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ หรือเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่าง ๆ เป็นต้น

ปัจจุบันผู้ให้บริการ e-Money ในประเทศไทยถูกกำกับดูแลภายใต้กฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์) ซึ่งกำกับดูแลผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2551 (พ.ร.ฎ. e-Payment) ซึ่งกำกับดูแลทั้งผู้ให้บริการที่เป็นสถาบันการเงินและไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยมีการกำกับดูแลแบ่งเป็นบัญชีประเภทต่าง ๆ ตามระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการ ดังนี้

1. บัญชี ก คือ การให้บริการ e-Money สำหรับใช้ซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ขายเพียงรายเดียว เช่น บริษัท A ออก e-Money สำหรับใช้ซื้อสินค้าในร้าน B เท่านั้น ซึ่งผู้ให้บริการที่เป็นบัญชี ก จะต้องแจ้งให้ ธปท. ทราบก่อนให้บริการ ยกเว้นการให้บริการ e-Money ที่ใช้เพียงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภค โดยไม่ได้แสวงหากำไรจากการออกบัตร เช่น บัตรศูนย์อาหารภายในห้างสรรพสินค้า

2. บัญชี ข คือ การให้บริการ e-Money ที่ใช้ซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ขายหลายรายภายใต้ระบบการจัดจำหน่ายเดียวกัน เช่น บัตรของขวัญสำหรับซื้อสินค้าจากร้านค้าต่าง ๆ ในห้างสรรพสินค้า หรือ

ร้านสะดวกซื้อแบบไม่มีพนักงานเก็บเงิน (Cashier-less Convenience Store)
ลูกค้าสามารถจ่ายค่าสินค้าด้วยตัวเองโดยสแกน QR Code เริ่มเปิดให้บริการแล้วที่ประเทศจีน
ที่มา : www.techinasia.com

บัตรเงินสดสำหรับใช้ซื้อสินค้าและบริการภายในเครือข่ายของโรงพยาบาล สำหรับผู้ใช้บริการบัญชี ข จะต้องขึ้นทะเบียนกับทาง ธปท. ก่อนให้บริการ

3. บัญชี ค คือ การให้บริการ e-Money ที่ใช้ซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ขายหลายราย โดยไม่จำกัดสถานที่และไม่อยู่ภายใต้การจัดจำหน่ายเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น บัตรโดยสารรถไฟที่สามารถใช้ชำระค่าโดยสารและชำระค่าสินค้าที่ร้านค้าอื่น ๆ ได้ด้วย

สำหรับผู้ให้บริการ e-Money บัญชี ค ซึ่งสามารถให้บริการได้หลากหลายช่องทาง อาจมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการในวงกว้างได้ จึงต้องมีการกำกับดูแลที่เข้มงวด โดยบริษัทที่ต้องการประกอบธุรกิจจะต้องยื่นขอใบอนุญาตจากคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อน และมีหลักเกณฑ์กำกับดูแลที่สำคัญ เช่น ต้องมีเงินทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า 200 ล้านบาท เพื่อดัดครองผู้ให้บริการที่มีฐานะและมีความน่าเชื่อถือ ต้องเก็บรักษาเงินที่รับล่วงหน้าจากลูกค้าไว้ที่สถาบันการเงิน แยกต่างหากจากเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ดำเนินธุรกิจ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยด้าน IT เปิดเผยค่าธรรมเนียมอย่างโปร่งใส ชัดเจน รักษาความลับของข้อมูลลูกค้า เป็นต้น นอกจากนั้น ผู้ให้บริการ e-Money บัญชี ค ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ยังห้ามประกอบธุรกิจอื่นใด นอกเหนือจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ e-Money เพื่อป้องกันการนำเงินที่รับล่วงหน้าจากลูกค้าไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

ข้อควรรู้ในการใช้ e-Money

การใช้ e-Money ให้ปลอดภัยนั้นมีหลักสำคัญที่พึงปฏิบัติ 2 ประการ ประการแรก คือ ผู้ใช้บริการควรเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการที่ได้รับอนุญาต หากมีข้อสงสัยว่าผู้ให้บริการรายใดได้รับอนุญาตหรือไม่ ผู้ใช้บริการสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้ให้บริการที่ได้รับอนุญาตแล้วจากเว็บไซต์ของ ธปท. (www.bot.or.th) หรือติดต่อศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศจก.) โทรศัพท์ 1213 ประการต่อมา ผู้ใช้บริการเองควรมีความรอบคอบและระมัดระวังในการใช้งาน เช่น ตรวจสอบรายการทุกครั้งที่ทำธุรกรรมและเก็บรักษาบัตรไม่ให้สูญหาย เป็นต้น เพียงเท่านี้ผู้ใช้บริการก็สามารถใช้ e-Money ได้อย่างสะดวก ปลอดภัยไร้กังวล

โครงการครูพอเพียง ปลดหนี้ ชีวีสมดุ

ที่มา : Chinavaro / Shutterstock.com

“ปัญหาหนี้ของครู” เราได้ยินกันบ่อย ๆ แต่จะมีคนที่ได้ลงมือทำเพื่อช่วยให้ครูพ้นจากวังวนปัญหานี้ได้บ้าง ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ เป็นมูลนิธิเล็ก ๆ ที่ได้ขับเคลื่อนให้ความช่วยเหลือผ่านโครงการ “ครูพอเพียง ปลอดหนี้ ชีวีสมดุ” เพื่อหาแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินของครูอย่างยั่งยืน โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครูมีคุณภาพชีวิตที่ดี จัดการการเงินและดำเนินชีวิตอย่างสมดุ และเป็นแบบอย่างการใช้ชีวิตที่พอเพียงให้แก่ักเรียน ชุมชน และสังคมได้อย่างยั่งยืน

ค้นหาปลานิล ทำจากเล็กไปใหญ่ ทำอย่างผู้จริง

การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างพอเพียง โดยน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ ทำจากเล็กไปใหญ่ ทำอย่างผู้จริง โดยเป็นที่รู้กันว่า เวลาทำงาน เราต้องหา “ปลานิล” ของเราก่อน คือ ทดลองในวงเล็ก ๆ ให้เห็นผล ก่อนขยายพันธุ์ไปสู่สาธารณะ งานนี้จึงเริ่มในโรงเรียนนาร่องเพียง 3 โรงเรียน โดยคัดเลือกครูที่สมัครใจ เน้นการปฏิบัติจริง ครูจะได้รับการสะกิด

ด้วยความรู้ทางการเงิน พร้อมให้เครื่องมือที่สำคัญ คือ แผนการเงินรายบุคคล ซึ่งนักวางแผนการเงินพอเพียงจัดทำให้ พร้อมช่วยดูแลแนะนำ และให้กำลังใจ

“ข้อมูล” หัวใจของการแก้ไขปัญห

การพูดคุยตัวต่อตัวระหว่างครูและนักวางแผนการเงินพอเพียง นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพื่อดึงข้อมูลให้ได้มากและถูกต้องที่สุด ก่อนนำไปทำแผนรายบุคคล เราได้รู้ว่าบางคนเงินเดือนหลายหมื่น แต่เหลือเข้าบัญชีหลักร้อยหลักพัน ถึงกับสงสัยว่าอยู่ได้อย่างไร บางคนมีของมีค่าหรือเงินฝากก้อนใหญ่ดอกเบี่ยต่ำที่เก็บไว้เป็นความอุ่นใจ โดยไม่เอาไปชำระหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ยสูง บางคนไม่มีเงินสำรองเผื่อเหตุการณ์ฉุกเฉิน แต่ก็มีเหตุจำเป็นต้องใช้เงิน ทำให้ต้องกู้เพิ่มเรื่อย ๆ หลายคนไม่ยอมเปิดเผยภาระหนี้สินให้ลูกลำบากใจ แม้ลูกทำงานแล้ว แต่ยังให้เงินลูกทุกเดือน บางคนกู้เงินส่งลูกเรียนปริญญาโทด้วยความรักที่อยากให้ลูกได้รับการศึกษาที่สูงที่สุด บางคนมีหนี้ทุกช่องทางที่กู้ได้

Check-Shock-Change กับแผนรายบุคคล

วันที่นำแผนมาพูดคุยกับครู เต็มไปด้วยอารมณ์สุข เศร้า เกล้าน้ำตา เหมือนครุมาฟังการวินิจฉัยโรคและแนวการรักษา ครูจะเห็นข้อมูลที่ถูกจัดเรียงในรูปกระแสดเงินสดจากวันนี้ไปจนถึงอนาคตฉายภาพให้เห็นตัวเองในบั้นปลาย เพื่อให้ย้อนกลับมาเห็นตัวเองในปัจจุบัน เช่น ถ้ายังดำเนินชีวิตแบบเดิม จะหมดหนี้อายุ 75 ปี แต่ถ้าทำตามแผน จะมีโอกาสหมดหนี้ตอนอายุ 61 ปี บางคนยังไม่มปัญหา แต่ยังไม่เริ่มเก็บเงินค่าเล่าเรียนที่มีแต่จะแพงขึ้น ถ้าไม่เริ่มตั้งแต่วันนี้ น่าจะต้องกู้เงินส่งลูกเรียน นักวางแผนการเงินพอเพียงและครูคู่หนึ่งพูดคุยกันถึง 6 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้น ครูวัยเกษียณท่านนั้นถึงกับไหว้ขอบคุณนักวางแผนการเงินพอเพียงที่อายุน้อยกว่าด้วยน้ำตาคลอเบ้า ครูบอกว่าซาบซึ้งใจในความช่วยเหลือ และเป็นครั้งแรกที่เริ่มเห็นแสงสว่างว่าน่าจะปลดหนี้ได้ แม้จะใช้เวลาอีกร่วม 10 ปีก็ตาม

เมื่อระเบิดจากภายใน การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

แม้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงทุกคนได้ แต่ครูเกินครึ่งเกิดความรู้สึก “ตื่นรู้” เรื่องการเงิน มีความสุขมากขึ้น ความกังวลลดลง แม้จะยังมีหนี้ แต่เริ่มเข้าใจการจัดการเงินอย่างถูกวิธี หนี้สินลดลง และเชื่อมั่นว่ามีแนวทางจัดการ เพื่อเกษียณอย่างพอเพียงได้ ครูทุกคนที่โรงเรียนหนึ่งเลิกเล่นหวยตั้งแต่เดือนแรกที่เข้าโครงการ ทุกคนตั้งใจลดค่าใช้จ่าย บางคนลดเหลือ 6 - 7 พันบาท จากที่เคยใช้เดือนละ 2 หมื่นบาท หลายคนจดบันทึกรายรับรายจ่ายทุกเดือน บางคนตัดสินใจคุยกับลูกให้รับรู้ภาระหนี้สิน ลูกเริ่มทำงานพิเศษเก็บเงินและเลิกเที่ยว หลายคนเริ่มปลูกผักสวนครัวเพื่อลดรายจ่าย บางคนตัดใจขายสลากออมสินเอาเงินไปชำระหนี้ดอกเบี้ยสูง เพื่อลดภาระการผ่อนชำระหนี้ได้ ทำให้ชีวิตสบายขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ครูคนหนึ่งเริ่มทำงานฝีมือหารายได้ เริ่มขายดี จึงตั้งกลุ่มให้ช่วยกันทำสร้างงานให้กับชุมชนได้ด้วย ครูยืนยันว่า “พึ่งพาตนเองได้แล้ว และขอบคุณโครงการที่นำเบ็ดของพระราชามาให้”

ขอขอบคุณ ดร.อัจฉรา โยมสินธุ์
นักวิจัยหลัก โครงการครูพอเพียง ปลอดหนี้ ชีวีสมดุ
สำหรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนบทความนี้

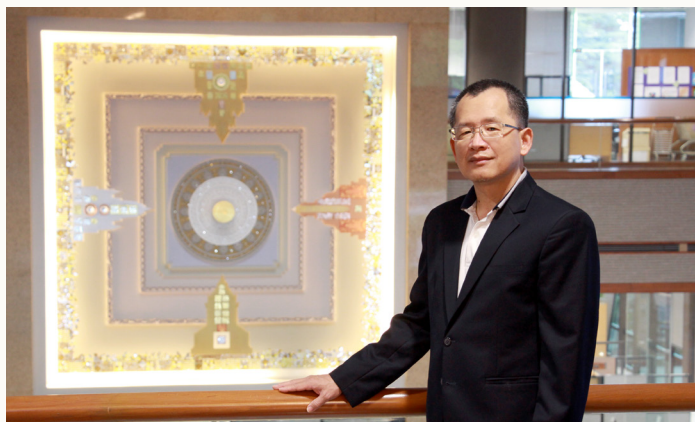

ที่มา : www.sufficiencyeconomy.org

แนวทางการบริหารจัดการเงิน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- **ความพอประมาณ** - ทำบันทึกรายรับรายจ่ายทำงานบดุล เพื่อให้รู้ปริมาณทรัพยากรการเงินที่มีและรู้จักพฤติกรรมของตนเอง รู้จักพอ
- **ความมีเหตุผล** - กำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ดีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้มีทิศทางที่ชัดเจน เพื่ออนาคต ลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
- **การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** - เก็บเงินก่อนใช้เงิน มีเงินสำรองฉุกเฉิน 3 - 6 เท่าของค่าใช้จ่ายต่อเดือน เพื่อพร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนทางการเงิน
- **เงื่อนไขความรู้** - หาความรู้ เพื่อพัฒนาการสอนผลิตผลงาน ลงทุน ทำอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มศักยภาพการสอน เพิ่มวิทยฐานะ เพิ่มรายได้
- **เงื่อนไขคุณธรรม** - ฝึกตนให้มีวินัยการเงิน ประหยัด อดออม แบ่งปัน เพื่อจัดการตนเองได้ บริหารเงินดีขึ้น มีความสุขตามอัตภาพ

ก้าวสู่ 75 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย (ส.ป.ท.) ในปีนี้ คอลัมน์ “BOT Moments” ได้รวบรวมและเก็บเกี่ยวทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากความประทับใจและความภาคภูมิใจที่ผู้บริหารและพนักงาน ส.ป.ท. รู้สึกต่อองค์กรแห่งนี้ และทุกข้อคิดที่พร้อมจะถูกส่งต่อจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นต่อไป เพื่อเป็นบทบันทึกสำคัญที่ส่องสะท้อนตัวตน หลักคิด และปณิธานการทำงานใน ส.ป.ท. นับตั้งแต่วันแรก จวบจนปัจจุบัน

“ทำสิ่งที่เกิดขึ้นในวันนี้ ให้ดีที่สุด
ดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
อย่างรอบคอบ ระมัดระวังจนถึงที่สุด
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จะเป็นไปตามที่คาดหรือ
ผิดจากที่คาดไว้ ก็ไม่ต้องมากังวลใจ”

คุณองอาจ สุขุมาลวรรณ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สำนักงานภาคเหนือ ส.ป.ท.

องอาจ สุขุมาลวรรณ เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับจุดเปลี่ยน

คนเราทุกคนตั้งแต่เกิดจนตายล้วนต้องผ่านประสบการณ์ในชีวิตมาอย่างมากมาย แล้วในแต่ละช่วงของชีวิตจะมีจุดเปลี่ยนที่ทำให้ชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในทางที่ดี หรือทางที่เลวร้าย แล้วแต่ว่าใครจะประสบ

จุดเปลี่ยนของชีวิตที่เกิดขึ้นมีทั้งที่ส่งผลดีหรือร้ายให้แก่ชีวิตของเรา ยกตัวอย่างเช่น เราได้รับรางวัลจากสลากกินแบ่งรัฐบาลในจำนวนสูงถึงหลายสิบล้านบาท นี่ก็เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของชีวิตเราในทันที หากคิดกันโดยทั่วไปแล้ว ย่อมมีแต่ผลดี เพราะเราสามารถทำในสิ่งที่เราต้องการได้ทันที โดยไม่ต้องรอการสั่งสมทรัพย์สินหรือความมั่งคั่ง อย่างไรก็ตาม หากเราหลงระเห็จไปกับโชคกลางที่ได้รับมา ขาดความยับยั้งชั่งใจ ใช้ชีวิตตามอำเภอใจ ผลดีที่ได้รับมาก็อาจสูญสิ้นไปในชั่วพริบตา ทั้งยังส่งผลกระทบต่อชีวิตของเราและบุคคลรอบข้าง

ในทางตรงกันข้าม คนที่ประสบผลร้ายในชีวิต เช่น เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและสุขภาพของตัวเองเราหรือบุคคลอันเป็นที่รักของเราอย่างกะทันหัน ก็อาจไม่ใช่สิ่งเลวร้ายหากมีการเตรียมความพร้อมไว้ก่อน วิกฤติก็อาจเป็นโอกาสได้เช่นกัน

จากประสบการณ์ในชีวิตของผมที่ผ่านมา ช่วยให้ผมได้ข้อคิดที่จะเตรียมตนและแก้ไขปัญหาเมื่อจุดเปลี่ยนของชีวิตเข้ามาเยือนอยู่หลายประการ ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมของสภาพคล่องให้มากที่สุดเท่าที่กำลังความสามารถของเราจะทำได้ เพื่อว่าหากเกิดเหตุไม่คาดคิด ก็จะสามารถแก้ไขหรือผ่อนเบาภาระที่เกิดขึ้นได้ไม่มากนัก
2. เตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจ โดยการสมมติวิกฤติในรูปแบบต่าง ๆ ว่าหากเกิดขึ้นกับเราแล้ว เราจะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างไร การจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้เราแก้ไขสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้นเมื่อเกิดวิกฤติเช่นนั้นจริง ๆ หรืออย่างน้อยก็ช่วยให้เราไม่วุ่นวายจนไม่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้
3. ทำสิ่งที่เกิดขึ้นในวันนี้ให้ดีที่สุด ดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ระมัดระวังจนถึงที่สุด ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จะเป็นไปตามที่คาดหรือผิดจากที่คาดไว้ ก็ไม่ต้องมากังวลใจ ให้ไตร่ตรองทบทวนว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นยังบกพร่องในทีใด ถิ่นนำมาเป็นบทเรียนในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป แต่ถึงแม้จะไม่มีข้อบกพร่อง แต่ผลลัพธ์หากไม่เป็นไปตามที่คาด ก็อย่านำมาเป็นข้อทุกข์ร้อนใจ เพราะจะทำให้จิตใจท้อแท้ และหดหู่จนไม่ยอมทำอะไรรื้อฟื้นอีกก็ได้

พุทธวจนะของพระพุทธองค์ที่ได้เตือนสากไว้ว่า ทุกท่านอย่าดำรงตนไว้ด้วยความประมาท เพราะการที่เราไม่ได้มีการเตรียมตนเตรียมใจไว้ก่อน เมื่อเกิดจุดเปลี่ยนในชีวิตก็ทำให้การแก้ไขปัญหายากลำบากหรือวุ่นวาย จนทำให้ชีวิตก้าวไปสู่ความวิบัติก็เป็นได้

อุดมทรัพย์ สุนทรบุญกิจ 31 ปี ในองค์กรที่ใฝ่ฝัน

เรื่องราวที่ประทับใจ

รับราชการมา 9 ปี ขณะนั้นเป็นข้าราชการชั้นโท ความฝันอยากจะทำหน้าที่แบงก์ชาติ องค์กรที่มีชื่อเสียง มีเกียรติ มีคนเก่ง มีเงินเดือนและสวัสดิการที่ดี วันหนึ่งโอกาสนี้มาถึง แบงก์ชาติเปิดรับสมัครพนักงาน จึงไม่รีรอที่จะมาสมัคร และความฝันก็เป็นจริง เมื่อสามารถสอบผ่านเข้ามาเป็นพนักงานแบงก์ชาติตามที่ตั้งใจไว้ ในงานนับแต่วันนั้น ฝายออกบัตรธนาคารในขณะนั้น จากนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงหมุนเวียนงานหลายครั้ง โดยได้รับโอกาสจากผู้บริหารพิจารณาเลื่อนตำแหน่งตามศักยภาพและจังหวะเวลา เป็นผู้วิเคราะห์ และผู้วิเคราะห์อาวุโส ฝายบริหารการสื่อสารองค์กร ในปัจจุบัน

การทำงานที่ฝายบริหารการสื่อสารองค์กรมีความประทับใจทุกครั้งที่ได้รับโอกาสเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานสำคัญ ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย รู้สึกอบอุ่นใจในความเมตตาของผู้บริหาร กำลังใจจากผู้บังคับบัญชา และมีเพื่อนร่วมงานที่ดี ตลอดจนความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้สามารถทำงานสำเร็จราบรื่น

ผู้บริหารท่านหนึ่งสอนว่า ปัญหาไม่มีแก้ไข และต้องคิดหาวิธีแก้ไขในการทำงานให้ถามตนเองเสมอว่า ทำงานอย่างเต็มที่และดีที่สุดแล้วหรือยัง ซึ่งจะจำไว้เตือนตนเองเสมอ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานทุกครั้ง จะต้องทำให้ดีที่สุด

ความภาคภูมิใจตลอดการทำงาน

ชีวิตการทำงานในแบงก์ชาติ รวมเวลา 31 ปี เริ่มจากอยากมีเงินเดือน โบนัส และสวัสดิการที่ดี เมื่อได้เข้ามาทำงานแล้ว จึงรู้ว่าเงินเป็นเพียงผลพวงของการทำงาน ความภาคภูมิใจต่างหากเป็นสิ่งที่สำคัญและมีคุณค่ายิ่งกว่า เพราะทุกครั้งที่ได้รับโอกาสให้ทำงานจะรู้สึกดีใจ และจะพยายามทำงานให้สำเร็จ เช่น เมื่อครั้งทำงานที่หน่วยข่าวสาร ฝายวิชาการในขณะนั้น ได้รับมอบหมายให้ทำงาน Artwork หนังสือรายงานเศรษฐกิจและการเงิน โดยใช้เครื่อง

Mcintosh ซึ่งรู้สึกยากมาก เพราะไม่มีพื้นความรู้ด้านคอมพิวเตอร์เลย จึงได้ไปเรียนวิธีการใช้เครื่อง Mcintosh เพื่อให้สามารถทำงานได้ ซึ่งนอกจากจะสามารถทำงานได้สำเร็จลุล่วงแล้ว ยังทำให้ได้เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ พร้อมกับได้รับความรู้ด้านเศรษฐกิจและการเงินจากการทำงานขึ้นนี้อีกด้วย

การทำงานที่ฝายบริหารการสื่อสารองค์กร นับเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจที่มีโอกาสได้ทำงานทั้งงานหลัก งานโครงการงานสื่อสารสร้างความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแบงก์ชาติแก่สาธารณชน และงานที่มีส่วนร่วมสำคัญอื่น ๆ

ทุกครั้งที่มีคนถามว่าทำงานที่ไหน รู้สึกภาคภูมิใจ โดยไม่ลังเลที่จะตอบว่า “ทำงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย” และที่ภาคภูมิใจที่สุด เมื่อมีโอกาสได้เล่าเรื่องราวการทำงานที่ประทับใจ ภาคภูมิใจ และแรงบันดาลใจในการทำงานที่แบงก์ชาติ ในวารสาร “BOT พระสยาม MAGAZINE” ฉบับนี้

ข้อคิดเพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการทำงาน

งานที่ได้รับมอบหมายเป็นงานที่จะต้องประสานงานกับหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกธนาคาร บางครั้งก็เกิดปัญหาและอุปสรรค หลักความคิดเพื่อเปลี่ยนมุมมองในการทำงานของตนเองให้เกิดความสุขและสนุกกับงาน จะต้องสร้างความรู้สึกลอยๆทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ มีทัศนคติที่ดีต่องานและเพื่อนร่วมงาน รับผิดชอบต่องานที่ทำ และตั้งใจทำงานให้ดีที่สุด แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ พัฒนาการทำงาน และไม่คิดแต่ผลตอบแทนเพียงอย่างเดียว คิดเสมอว่าทำเพื่อแบงก์ชาติ ที่ดูแลเราและครอบครัวด้วยดีเสมอมา

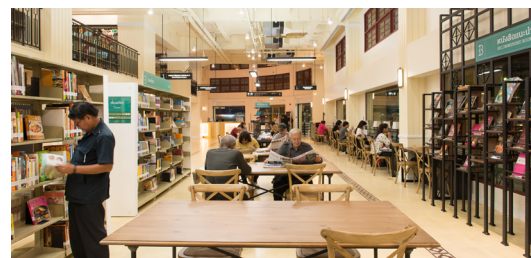
ทุกครั้งที่มีคนถาม
ว่าทำงานที่ไหน
รู้สึกภาคภูมิใจ โดย
ไม่ลังเลที่จะตอบว่า
“ทำงานที่ธนาคาร
แห่งประเทศไทย”

คุณอุดมทรัพย์ สุนทรบุญกิจ
ผู้วิเคราะห์อาวุโส
ฝายบริหารการสื่อสารองค์กร ส.ป.ท.

CREATIVE Spaces Inspiration

ปฏิเสธไม่ได้ว่าพื้นที่ทางความคิด คือองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้เมืองหนาแน่นไปด้วยพลเมืองที่อุ่มเอมแรงบันดาลใจ และไฟสร้างสรรค์ ซึ่งจะผลักดันให้เกิดสิ่งใหม่ๆ มาจรรโลงสังคม โดยเฉพาะในปี ที่มีพื้นที่สร้างสรรค์ผุดขึ้นในหลายๆ จุดของกรุงเทพฯ จนเป็นแหล่งไอเดียใหม่ ที่เราอยากแนะนำให้คุณไปเก็บเกี่ยวแรงบันดาลใจ เพื่อร่วมสร้างสรรค์วิถีคุณภาพชีวิตใหม่ให้สังคมของเรา น่าอยู่ยิ่งขึ้น

หอสมุดเมืองกรุงเทพมหานคร

จากที่เมืองหลวงของเราได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองหนังสือโลก เมื่อปี 2556 (World Book Capital 2013) จากยูเนสโก นับตั้งแต่นั้น ทางกรุงเทพฯ จึงริเริ่มโครงการจัดตั้งหอสมุดเมืองกรุงเทพฯ ภายในพื้นที่เกือบ 5,000 ตารางเมตร ของหอสมุดแห่งนี้ เต็มไปด้วยพื้นที่สร้างเสริมประสบการณ์และแรงบันดาลใจสำหรับทุกคน

ภายในหอสมุดเมืองกรุงเทพฯ แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้น 1 “ตามรอยทางของพระราชฯ ตามรอยแสงแห่งปัญญา” โดยได้สนองพระบรมราโชวาทและพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเรียนรู้ผ่านนิทรรศการที่น่าสนใจ อีกทั้งในชั้นนี้ ยังมีห้องคลังนิตยสารและหนังสือพิมพ์ ส่วนบริการข้อมูลของหอสมุดและนักท่องเที่ยวก่อนห้องฉายภาพยนตร์ และมุมผู้พิการทางสายตา ชั้น M “เมื่อเด็กน้อยจะขอ

ตามรอย แสงแห่งปัญญา” พื้นที่สำหรับเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และใช้ปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย ชั้น 2 “โลกแซ่ซ้องพระบารมีเจริญไมตรีแห่งมหานคร” รวบรวมเรื่องราวของนานาชาติผ่านสื่อต่าง ๆ มีนิทรรศการจัดแสดง พร้อมทั้งห้องค้นคว้า ห้องประชุมอเนกประสงค์สำหรับบุคคลและหน่วยงานที่สนใจ และชั้น 3 “แหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชฯ” สะท้อนภาพโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อีกทั้งยังมีเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองกรุงในด้านต่าง ๆ สำหรับศึกษาหาความรู้

Where: เลขที่ 39 ถนนราชดำเนินกลาง แขวงตลาดยอดเขตพระนคร กรุงเทพฯ
When: วันอังคาร-เสาร์ 08.00 - 21.00 น. และวันอาทิตย์ 09.00 - 20.00 น. (ปิดวันจันทร์)
Contact: โทร. 0 2282 0680 หรือ www.bangkokcitylibrary.com
FB: bangkokcitylibrary

ช่างชุ่ย

ครีเอทีฟสเปซแห่งใหม่ประจำย่านฝั่งธนบุรี ชูคอนเซ็ปต์ “Nothing is Useless” อันโดดเด่นและแข็งแรง หมายถึงพลิกฟื้นคืนชีวิตให้สิ่งของเก่า ๆ กลับมามีคุณค่าและมีความหมายอีกครั้ง ทั้งชื่อสถานที่ก็ยิ่งย้ำความรู้สึกสนุกเมื่อคิดตาม เพราะช่างชุ่ยกำลังสื่อสารว่า ความไม่สมบูรณ์แบบคือความสมบูรณ์แบบ ในบางครั้ง เรายึดติดกับสิ่งใหม่ที่เนียบและตั้งจนมากเกินไป ซึ่งนี่ก็จะช่วยเติมเต็มในอีกด้านที่ผู้คนในยุคนี้อาจจะเผลอหวาดหรือขาดหาย รวมทั้งทำให้สิ่งที่น่ารักในอดีตที่อาจเลือนหายไปตามกาลเวลากลับมาอยู่ในความคิดอ่านของผู้คนอีกครั้ง

ดังนั้น เราจึงได้เห็นสถาปัตยกรรมของอาคารหลังน้อยใหญ่ภายในช่างชุ่ย เรียงร้อยด้วยโครงสร้างของสังกะสี เหล็ก ไม้ กระดาษ บานประตู และหน้าต่าง ที่บอกถึงการผ่านร้อนผ่านหนาวมาเนิ่นนาน ไม่เพียงแค่นั้นช่างชุ่ยยังสร้างความฮือฮา ด้วยการนำเครื่องบินลำยักษ์มาจัดวางเป็นแลนด์มาร์คของพื้นที่ โดยปรับใหม่ให้เป็นร้านอาหารและเป็นพิพิธภัณฑ

เพื่อให้ความรู้ด้านอากาศยานแก่ประชาชนทั่วไป และนัยหนึ่งก็เพื่อสื่อถึงสัจธรรมของการปลดระวางตามอายุขัย แต่ก็สามารถมีคุณค่าและความหมายในบริบทใหม่ ๆ ได้

การมาช่างชุ่ย คุณจะได้สนุกกับการสัมผัสประสบการณ์มากมาย ทั้งร้านอาหารฮิป ๆ มีสไตล์ ร้านขายสินค้าและบริการที่มีจุดยืนทางคอนเซ็ปต์ชัดเจน แกลเลอรีและซอลล์สำหรับแสดงงานศิลปะและอีเวนต์เติมเต็มไลฟ์สไตล์ ร้านที่ได้คุณได้มาเวิร์คช็อปหรือมีการละเล่นดี ๆ ร่วมกัน รวมถึงกิจกรรมอีกมากมายอย่าง ชูชุ่ยเปอร์มาร์เก็ต ตลาดนัดที่เปิดให้บริการเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ซึ่งจะมีคาราวานสตรีทฟู้ดและฟู้ดทรัคส์ เข้ามาประจำการเพื่อมอบประสบการณ์พิเศษแก่คุณ

Where: เลขที่ 460/8 ถนนสีรินธร แขวงบางพลัดเขตบางพลัด กรุงเทพฯ
When: 10.00 - 22.00 น. (ปิดวันจันทร์)
Contact: โทร. 08 1817 2888 หรือ www.changchuibangkok.com
FB: ChangChuiBKK

{Wordbook}

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy)

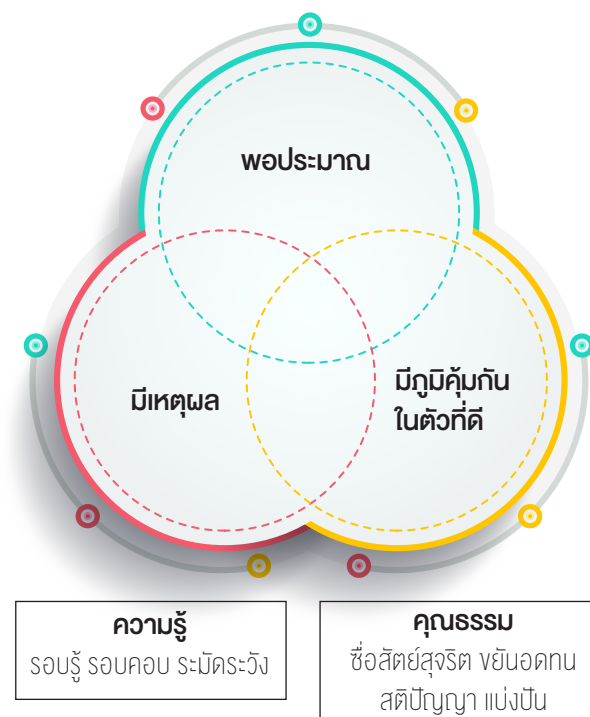
ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย เพื่อชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยมี 3 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ (1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคในระดับพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไป อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึง ถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และ (3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้ การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับ พอเพียง ต้องตั้งอยู่บน 2 เงื่อนไขที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้และคุณธรรม เพื่อประกอบกับการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำของตนเอง และสังคมนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับมือต่อการ เปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

อ่านข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

- เว็บไซต์มูลนิธิชัยพัฒนา www.chaipat.or.th และ
- เว็บไซต์มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ www.pidthong.org

ทางสายกลาง

(1942-2017)

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ร่วมสืบสานปณิธานจากรุ่นสู่รุ่น ในโอกาสครบรอบ 75 ปี ธปท.

มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินให้มีเสถียรภาพและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและทั่วถึง

www.bot.or.th

@bankofthailandofficial

@bankofthailand

Bank of Thailand

ธนาคารแห่งประเทศไทย

